

2019 | Tanums kommun Årsredovisning

VISION

Tanum är en kommun som kännetecknas av småskalighet, entreprenörskap och närhet till natur och vatten. Med förankring i historien, som återspeglas i hällristningar och kulturmiljöer, ska hela kommunen utvecklas på ett sätt som är långsiktigt hållbart och som stärker Tanums identitet med livskraftiga samhällen och en levande landsbygd.

Tanums kommuns vision är att kommunen ska växa till 13 000 invånare. Visionen symboliserar den positiva utveckling som ska karaktärisera Tanums kommun.

**TANUMS
KOMMUN**

TANUMS KOMMUN 2019

Balansomslutning.....	1 288,8 Mkr	Antal anställda	1 289 st
Investeringar	199,5 Mkr	Invånarantal.....	12 841 st
Resultat.....	4,1 Mkr	Utdebitering.....	21,56 kr

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

6 KOMMUNALRÅDET OCH OPPOSITIONSRÅDET

Kommunstyrelsens ordförande Liselotte Fröjd (M) och oppositionsrådet Louise Thunström (S) redovisar sin bild av verksamhetsåret 2019.

8 OMVÄRLD

Tanums invånarantal minskade med 32 personer och uppgick vid årsskiftet till 12 841. Minskningen berodde främst på att utflyttningen ökade men 2019 visar trots det ett mindre inflyttningsöverskott. Arbetslösheten i kommunen är fortsatt låg och uppgick i december till 5,2 procent.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

10 GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Tanums kommun har under 2019 inte uppfyllt målen för god ekonomisk hushållning.

I Tanum utgörs definitionen av god ekonomisk hushållning dels av det övergripande ekonomiska målet och dels av den samlade utvecklingen och resultatet för de prioriterade verksamhetsområden som kommunfullmäktige angivit. Det övergripande ekonomiska målet har inte uppnåtts. Av de elva prioriterade verksamhetsområdena har de angivna målen uppnåtts för nio av områdena medan målen inte uppnåtts för områdena fysisk planering och utbildning. De områden där målen bedöms som uppfyllda är boende, näringsliv, infrastruktur, service, äldreomsorg, kultur och fritid, teknisk service, personal samt miljö.

20 KVALITETSREDOVISNING

Tanum deltar tillsammans med cirka 260 andra kommuner i ett nationellt kvalitetsprojekt, Kvalitet i korthet (KKiK), som administreras och samordnas av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Jämförelser görs mellan kommunerna inom tre mätområden. Tanums genomsnittliga resultat ligger bäst vid en jämförelse med kommuner i Fyrbodal. Bästa resultat får Tanum främst inom området samhälle och miljö, där resultatet inom service är särskilt bra.

24 REDOVISNINGSMODELL- OCH PRINCIPER

Beskrivning av redovisningsmodell, analysmodell samt beskrivning av de viktigaste redovisningsprinciperna för kommunen. Kommunen följer i allt väsentligt rekommendationerna från Rådet för kommunal redovisning.

25 RISKBEDÖMNING OCH KÄNSLIGHETSANALYS

Tanums kommun är i sin verksamhet utsatt för olika typer av risker, såsom finansiella risker, borgensåtaganden, skador på kommunal egendom, störningar i verksamhet och IT-system etcetera.

26 RESULTATRÄKNING MED RESULTATANALYS

Årets resultat uppgår till 4,1 mkr vilket är tillräckligt för att klara det lagstadgade balanskravet men uppfyller inte kommunens övergripande finansiella mål. Tanums kommun har redovisat ett positivt resultat varje år sedan år 2000.

28 BALANSRÄKNING MED ANALYS AV FINANSIELL STÄLLNING

Soliditeten, när hela pensionsåtagandet är inräknat, har minskat från 14,1 procent i bokslutet 2018 till 13,6 procent i bokslutet 2019. Årets investeringar uppgår till 199,5 mkr.

Låneskulden har ökat med 114,6 mkr till 704,8 mkr. Ökningen förklaras främst av ökad investeringsvolym.

30 NOTFÖRTECKNING

Tilläggsupplysningar till de finansiella rapporterna, resultaträkning, kassaflödesrapport och balansräkning.

35 DRIFTREDOVISNING

Kommunens resultat uppgår till 4,1 mkr vilket är ett budgetunderskott med 5,6 mkr. Nämnderna redovisar ett samlat underskott på 2,9 mkr. Skatteintäkter och statsbidrag redovisar överskott på 3,3 mkr. Pensionskostnaderna ger ett underskott på 1,6 mkr.

38 INVESTERINGSREDOVISNING

Bruttoinvesteringarna år 2019 uppgick till 199,5 mkr. Av dessa investerade 68,2 mkr i VA-anläggningar. Investeringar i fastigheter uppgick till 64,3 mkr och i exploateringsverksamhet till 39,2 mkr.

40 SÄRREDOVISNING

Redovisning av VA-verksamhet ska ske enligt särskild lagstiftning och sidordnat från den skattefinansierade verksamheten. 2019 års verksamhet innebar ett underskott med 1,0 mkr före justering mot resultatfond. Det utgående värdet på resultatfonden uppgår till 12,6 mkr. Investeringar har gjorts till ett värde av 68,2 mkr. För att möta kommande behov av vattenförsörjning i kommunen sker en utbyggnad av vattenverket i Tanumshede. Projektet beräknas vara färdigställt sommaren 2020 och är budgeterat till 75,0 mkr.

VERKSAMHET

En redovisning av väsentliga verksamhetsområden presenterade ur ett medborgarperspektiv.

42 KOMMUNALA JÄMFÖRELSE

Jämförelser av ekonomi och verksamhet mellan Tanum, Munkedal, Lysekil, Sotenäs och Strömstad.

46 BOENDE

För att möjliggöra byggnation av nya bostäder arbetar kommunen med ett stort antal detaljplaner. Tre detaljplaner har antagits under 2019 och 349 bygglovsansökningar har kommit in under året.

48 NÄRINGS-LIV

Tanum är med sina cirka 2 500 företag en av Sveriges kommuner som har flest företag i relation till invånarantalet och där det startas flest nya företag. I samarbete med näringslivet arbetar kommunen för att förbättra näringslivsklimatet i kommunen. I Svenskt Näringslivs företagsranking placerar sig Tanum på plats 110, en förbättring med 33 platser jämfört med 2018.

50 UTBILDNING

Nettokostnaden för grundskolan ökar med 4,1 mkr. Resultaten på nationella prov i årskurs 3 och 6 ökar. Resultaten i årskurs 9 håller fortfarande en god nivå jämfört med riket. För årskurs 9 har behörigheten till yrkesprogram minskat med tio procent. Den totala andelen elever som fullföljde sin gymnasieutbildning (exklusive elever som går på individuella programmet) inom tre år uppgår till 80,9 procent för 2019. Tanum ligger bland de 25 procent bästa resultaten i Sverige. Tanums gymnasieskola består av introduktionsprogrammet med språkintrouktion som största inriktning.

54 BARNOMSORG

Totalt erbjuds cirka 1 190 barnomsorgsplatser inom kommunen. Detta motsvarar en barnomsorgstäckning på cirka 86 procent. Inom förskoleverksamheten sker fortsatt en ökning av antalet placeringstimmar. En ny förskoleavdelning har öppnat i Tanumshede. Den pedagogiska omsorgsverksamheten fortsätter att minska, vilket har varit en trend under en längre tid.

56 ÄLDREOMSORG

Det finns sex boendeenheter som under året haft 163 särskilda boendeplatser. Nyttjandegraden för de särskilda boendeplatserna har varit 97 procent. Under 2019 har kommunen inte haft några dygn med betalningsansvar för medicinskt färdigbehandlade. Att rekrytera legitimerade yrkeskategorier har under 2019 varit fortsatt svårt, men i september var verksamheterna fullt bemannade med egen personal.

60 FUNKTIONSHINDER

Under 2019 har behovet av platser i gruppboendestäder kunnat tillgodoses. Ett ökat framtida behov har identifierats och arbete pågår för att på sikt kunna möta efterfrågan. I arbetet med boendestöd har särskilt fokus lagts på att nå unga vuxna med psykisk ohälsa. Under året infördes en ny service, personligt ombud, i samverkan med andra kommuner. Nettokostnaderna har ökat med 6,0 mkr, 8,3 procent, i förhållande till 2018.

62 INDIVID- OCH FAMILJEOMSORG

Under året har kostnaderna för ekonomiskt bistånd minskat med 1,2 mkr, 15 procent, i förhållande till 2018. Antalet hushåll som ansöker om ekonomiskt bistånd har ökat men nettokostnaden per hushåll har minskat. Antalet inkomna anmälningar som rör barn och unga har ökat och det har medfört att antalet beslut om utredning och insatser har ökat. Även det totala antalet placeringsdygn av barn och unga på institution och i familjehem har ökat. Nettokostnaderna inom individ- och familjeomsorg har under 2019 ökat med 1,5 mkr, en ökning med 4,2 procent jämfört med 2018.

64 INTEGRATIONS- OCH FLYKTINGVERKSAMHET

Intäkterna har minskat med 10,8 mkr, 36,7 procent, vilket främst beror på den kraftiga minskningen av antalet ensamkommande ungdomar som kommunen har ansvar för. Under 2019 kom inga ensamkommande. I början av året bodde 20 ensamkommande i kommunen och i slutet på året var sju kvar. 2019 förändrades stödboende så att insatsen kunde verkställas i extern lägenhet och under hösten kunde stödboendet awecklas helt.

66 RÄDDNINGSTJÄNST

Räddningstjänsten utförde 343 utryckningar år 2019, vilket är fem fler än under 2018.

68 TEKNISK SERVICE

Teknisk service innefattar fastighetsavdelning, gata och trafik samt VA-verksamhet. Organisationen omfattar även skötsel av grönytor och samhällsstäd, bad- och lekplatser, strandstäd, snöröjning samt friluftsanläggningar. Ny skolbyggnad vid Tanumskolan, om- och tillbyggnad av köket samt ombyggnad av skolgård färdigställdes. Hedeskolan har byggts om till förskola. Investeringsprojekt som planeras är ombyggnation av Hedegården samt nya förskoleavdelningar i Grebbestad.

70 KULTUR OCH FRITID

Biblioteket riktar särskilda insatser till nyanlända för att uppmuntra till språkinläring och att se biblioteket som en resurs. Det finns ett brett utbud av arrangemang inom kultur och fritid, där barnkulturen prioriteras. Besökstrenden har ökat på fritidsgårdarna, mycket tack vare en stor andel statsstöd till aktiviteter under 2019.

72 SERVICE

Servicemåtningen som gjordes hösten 2019 visar att tillgängligheten per telefon ligger på 94 procent. Kommunen är bäst i landet när det gäller hur stor andel av medborgarna som får ett direkt svar på en fråga via telefon. Av inkomna mejl besvaras 100 procent inom ett dygn.

74 MILJÖREDOVISNING

Miljöarbetet inriktas mot tre prioriterade områden: livsmedel, transporter och energi. Miljömålet anger att den totala energiförbrukningen inte ska öka samt att andelen fossilfri energi för uppvärmning ska uppgå till minst 95 procent. Andelen ekologisk mat ska uppgå till lägst 40 procent. Tanum ligger väl framme när det gäller ekologisk mat, andelen 2019 uppgick till 43 procent.

76 PERSONALREDOVISNING

Kommunens strategiska målsättning är att skapa förutsättningar för att kunna rekrytera, behålla och utveckla kompetent personal. Under 2019 har tyngdpunkten legat på kompetensförsörjning, hälsa- och arbetsmiljö samt stöd till och utveckling av organisationens chefer. Sjukfrånvaron minskade från 6,2 procent 2018 till 5,9 procent 2019.

79 VÄLFÄRD OCH TILLGÄNGLIGHET

Redovisning av medborgarnas hälsa och välbefinnande samt en uppföljning av kommunens tillgänglighetsplan.

82 SAMMANSTÄLLNINGAR VERKSAMHETSOMRÅDEN

Resultaträkningar för nämndernas olika verksamheter.

86 TIOÅRSÖVERSIKT

Kommunens resultat- och balansräkning över tio år.

88 PRESENTATION AV KOMMUNSTYRELSEN

Presentation av kommunstyrelsens ledamöter.

89 BESLUT OCH REVISION

Kommunfullmäktiges beslut rörande bokslut 2019 och revisorernas granskning av bokslutet.

90 ORGANISATION**KOMMUNALA BOLAG****91 TANUMS BOSTÄDER AB**

Årets resultat uppgår till 0,8 mkr före skatt och bokslutsdispositioner. Uthyringsgraden uppgick under året till 99,6 procent. Under 2019 har 24 lägenheter och en större verksamhetslokal färdigställdes i Tanumshede. En nybyggnation av 24 lägenheter i Grebbestad har påbörjats.

92 TANUMS HAMNAR AB

Tanums Hamnar AB redovisar ett överskott på 0,4 mkr före skatt och bokslutsdispositioner, vilket är en förbättring jämfört med 2018. Anledningen är främst ett bättre resultat för gästhamns- och småbåtshamnsverksamheten. Under 2019 har nya båtplatser skapats i Hamburgsund och Fjällbacka. En större ombyggnad av T-piren i Grebbestad har startat. En ny sugtömningsstation har installerats i Hamburgsund. Renovering av flera bryggor har gjorts.

93 RAMBO AB

Före bokslutsdispositioner och skatt uppgår årets resultat till 2,8 mkr, vilket är en försämring med cirka 0,8 mkr jämfört med 2018 års resultat. Rambo har under 2019 hanterat 66 000 ton avfall, en minskning med 20 procent jämfört med 2018.

94 BEGREPPSFÖRKLARING

Liselotte Fröjd (M)

Ordförande i kommunstyrelsen

Det är minst sagt en turbulent tid vi befinner oss i. Coronaviruset skapar en stor oro i samhället. Det är en stor utmaning för Tanums kommun i våra kommunala verksamheter, samt för vårt näringsliv där

»Tanums kommun ligger på första plats i Sveriges Kommuner och Regioners undersökning när det gäller service och tillgänglighet där 260 kommuner deltog.«

många branscher har det riktigt tufft. Vi vidtar nu ett antal initiala åtgärder som syftar till att underlätta för dem. Alla vi som bor i Tanum kan bidra genom att handla, äta och stötta det lokala näringslivet genom krisen.

Tanums kommuns ekonomiska resultat 2019 blev 4,1 mkr. Det är viktigt att ha ett ekonomiskt överskott för att kunna göra nödvändiga investeringar inom omsorg, skola och förskola. Alla nämnder behöver bedriva sina verksamheter så effektivt som möjligt samt ha en god budgetdisciplin.

Vi har en fortsatt hög investeringsvolym. Kommunens investeringar uppgick 2019 till 199,5 mkr.

Tanums Bostäder AB fortsätter att bygga hyresrätter. 24 lägenheter på Affärsvägen i Tanumshede var inflyttningsklara under året och markarbetet för 24 lägenheter på Esplanaden i Grebbestad påbörjades.

Klimat- och miljöfrågor är mer aktuellt än någonsin. En parlamentarisk grupp bestående av en representant från respektive parti i kommunfullmäktige har tagit fram en klimat- och miljöstrategi.

Tanums kommun var 2019 återigen den mest företagsamma kommunen i Västsverige i förhållande till invånarantal, vilket leder till en låg arbetslöshet. I den senaste mätningen av Svenskt Näringsliv gällande företagsklimatet så får Tanum det bästa resultatet någonsin.

Service och tillgänglighet är ett av politikens främsta prioriterade mål. Det är därför oerhört glädjande att Tanums kommun ligger på första plats i Sveriges Kommuner och Regioners undersökning när det gäller service och tillgänglighet där 260 kommuner deltog.

Tanum är en bra kommun och vi har goda förutsättningar att uppnå vår ambitionsnivå med bostadsbyggande och hög kvalitet i den kommunala servicen. Utvecklingsarbetet med att kommunen ska vara en

serviceorganisation för kommuninvånare och näringsliv samt en attraktiv arbetsgivare fortsätter. Detta gör att vi alla ständigt arbetar med förbättringar i arbetssätt, styrning och ledning. ■

På kort tid har vårt samhälle förändrats på ett sätt ingen kunnat förutse och än så länge vet vi inte vilka effekter det kommer få på vårt land och på Tanum. Men att det kommer bli annorlunda, det kan vi räkna med.

I skrivande stund arbetar jag hemifrån och dottern får undervisning på distans. Det fungerar rätt bra och jag tänker att bara vi får vara friska och ha varandra så ordnar sig allt!

Vår regering arbetar för fullt med att lindra effekterna av vad som sker och på lokal nivå arbetar vi gemensamt fram åtgärder för att i alla fall underlätta, både för våra egna verksamheter och för det lokala näringslivet. Partipolitiken får stå åt sidan ett tag, nu är det samarbete som gäller.

Att fylla på i ladorna i goda tider för att sedan kunna använda i sämre, är något vi inser vikten av nu. Tanums kommuns resultat på 4,1 mkr 2019 är därför på tok för lite. Det är 11,3 mkr lägre än den ursprungliga budgeten för 2019.

Samtidigt har låneskulden ökat med 114,6 miljoner. Tanum har redovisat ett positivt resultat under många år, men värt att beakta är att resultaten främst räddats av tillfälliga medel som används i reguljär verksamhet. Det är därför vi socialdemokrater vid varje delårsbokslut påtalat vikten av budgetdisciplin. Klarar inte kommunen att hålla ett högt resultat, så kan vi heller inte investera i den takt vi vill.

Kompetensförsörjningen är fortsatt den stora utmaningen och att ständigt arbeta för att vara en god arbetsgivare är av största vikt. Arbetet med heltider har kommit i gång, vilket socialdemokraterna länge har arbetat för. Men majoritetens beslut att det inte får kosta något är bekymmersamt. Att dessutom parallellt med stora förändringar skära i personaltäteten gör att vi ser med stor oro på vård- och omsorgspersonalens arbetsvillkor och på sikt även våra brukares väl. Socialdemokraterna har även vid flera tillfällen uppmärksammat skolans skiftande resultat och det faktum att det finns barn som inte trivs eller känner sig trygga i sin skola. Den

politiska styrningen av barn och utbildningsnämnden måste bli bättre och nämnden behöver ha kontroll över budget och verksamheter och se till att fattade beslut genomförs.

Arbetet med att Tanums kommun ska vara en serviceorganisation har gett goda resultat. Vi är numera bäst i landet när det gäller hur stor andel som får ett direkt svar på en fråga via telefon. Det är roligt och viktigt att kunna ge god service till alla, vad det än gäller. Roligt att nämna är även att

Tanum under året fick en ny vänort, Cancalle, en liten stad i Bretagne i norra Frankrike. Cancalle har flera likheter med Tanum och det ska bli spännande att följa hur denna vänskap kommer utvecklas. ■

»Kompetensförsörjningen är fortsatt den stora utmaningen och att ständigt arbeta för att vara en god arbetsgivare är av största vikt.«

Louise Thunström (S)

2:a vice ordförande i kommunstyrelsen

OMVÄRLD

INTERNATIONELL EKONOMI

År 2019 präglades av marknadsoro och stor osäkerhet om konjunkturutvecklingen, fortsatta handelskonflikter och Brexit. På kort tid har spridningen av Coronaviruset ökat osäkerheten kring den ekonomiska utvecklingen. Den globala tillväxten för 2019 kommer bli den lägsta sedan finanskrisen. Utvecklingen har varit särskilt svag inom tillverkningsindustrin. Den ekonomiska utvecklingen i EU-området är svag och Europa halkar nu efter USA och tillväxtländerna vad gäller tillväxt, jobbskapande och digital utveckling.

Världsekonomin ser ut att ha stått emot den svaga utvecklingen inom tillverkningsindustrin och tillväxten ökar nu försiktigt men kvarstående politisk osäkerhet och utbudsrestriktioner dämpar. Centralbankssignaler om låga räntor under lång tid ger stöd men reser också frågor kring långsiktiga risker med skulduppbbyggnad och upptrissade tillgångspriser.

BNP

Svensk BNP ökade med 1,2 procent under 2019 och väntas öka med 1,1 procent under 2020.

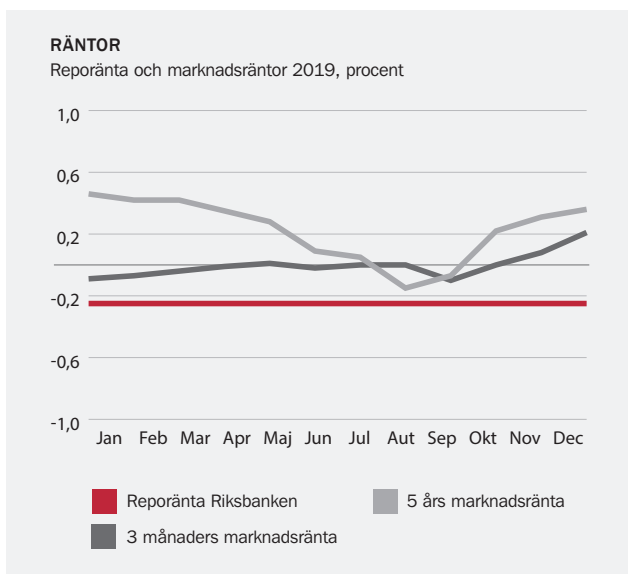

INFLATION

Svensk inflation, mätt som förändring av KPI, uppgick till 1,8 procent under 2019.

SVENSK EKONOMI

Trots tecken på stabilisering ser utvecklingen av BNP ut att bli svag eller till och med fallande i slutet av 2019 och början av 2020. Svagheten är tydligast för industrin medan inhemska sektorer som detaljhandel och byggsektor ser ut att utvecklas starkare. Utsikterna är dock goda för att Sverige kan följa med när den internationella konjunkturen stärks 2021. En stark uppgång för offentliga investeringar har hållit uppe de totala investeringarna.

Fortsatt hög efterfrågan på vård och skola talar för att uppgången fortsätter de närmaste åren. Efter att ha minskat kraftigt de senaste åren ser bostadsinvesteringarna ut att öka under de kommande åren.

Efter att ha legat nära och tidvis över tvåprocentmålet sedan början av 2017 föll inflationen tillbaka under 2019. Höjda energipriser bidrog starkt till den tidigare högre inflationstakten och förklarar även inflationen under 2019. Det närmaste halvåret kommer fallande elpriser till följd av ovanligt mild vinterväder att pressa tillbaka inflationen ner mot en procent.

Den svenska kronan har försvagats kraftigt det senaste året och ligger nu på historiskt svaga nivåer mot både USA-dollar och euron. Mycket talar för att kronan kommer att vara fortsatt svag.

Efter att en splittrad Riksbank höjt räntan till noll procent i december 2019 signalerar nu Riksbanken oförändrad ränta till mitten av 2022.

VÄSTSVERIGE

Nedgången i konjunkturläget i Västra Götaland som kunde skönjas i början av 2019 har fortgått under hösten 2019. Försvagningen är måttlig och läget är fortfarande förhållandevis gott. Flertalet branscher upplever en viss tillbakagång. Noterbart är att arbetskraftsbristen fortsätter att vara en flaskhals inom vissa branscher, vilket delvis är en förklaring till att sysselsättningsökningen har avstannat. Osäkerheten på den internationella marknaden är ett orosmoln och utfallet är av stor betydelse för den framtida utvecklingen inom näringslivet i Västsverige. Fyrbodalsregionen näringsliv befinner sig fortfarande i vad som kan betecknas som en normalkonjunktur.

KOMMUNSEKTORN

Efter flera år med gynnsamma ekonomiska förutsättningar vänds nu utvecklingen till allt tuffare och mer osäkra år. Skatteunderlagets ökningstakt dämpas och trycket på verksamheten är högt som en följd av demografin. De demografiskt betingade behoven 2019–2023 ser ut att öka med i genomsnitt 1,1 procent per år, vilket är en klart högre nivå än tidigare. Det är främst inom gymnasieskolan och äldreomsorgen som de demografiskt betingade behoven ökar. Finansieringsgapet och det starka verksamhetstrycket de kommande åren samt svårigheten med att rekrytera personal indikerar att verksamheterna måste bedrivas effektivare och mindre personalintensivt om stora skattehöjningar ska kunna undvikas.

Kommunsektorn redovisade ett överskott med 19 miljarder i 2019 års bokslut. Det starka resultatet förklaras till del av en ny värderingsprincip för finansiella tillgångar. Kommunerna redovisade en liten förbättring av verksamhetens resultat med 0,5 miljarder jämfört med 2018. Verksamhetens nettokostnad har ökat, men har kompenseras av ökade skatteintäkter samt ökade generella bidrag från staten och utjämningsystemet. 64 kommuner redovisade underskott i 2019 års bokslut. Stora investeringar har medfört att kommunernas skuld har ökat med 48 miljarder.

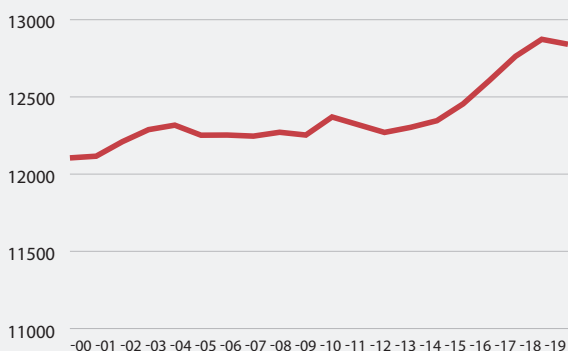
RESULTAT KOMMUNSEKTORN

Resultat kommunsektor, miljarder kronor

2019	19
2018	14,4
2017	26,4

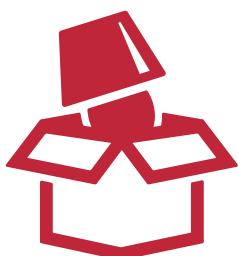
BEFOLKNINGSUTVECKLING

Befolkningsutveckling 2000–2019

BEFOLKNING

Efter att befolkningen har ökat sex år i rad minskade invånarantalet med 32 personer under 2019 och uppgick den 31 december 2019 till 12 841. Minskningen under 2019 beror främst på att utflyttningen har ökat. Trots en ökad inflyttning har Tanum ett mindre inflyttningsöverskott även 2019. Bortsett från mindre inflyttningsunderskott 2005 och 2012 har Tanum haft ett positivt flyttnetto varje år sedan 1997. Födelsenettet har varit negativt varje år sedan 1993. År 2019 uppgick födelsenettet till -46 personer. Det försämrade födelsenettet beror på att antalet avlidna ökat. Antalet födda ligger kvar på ungefär samma nivå som de senaste åren. Tanums befolkning har ökat med 500 personer den senaste femårsperioden. Befolkningsökningen de senaste åren beror på ett positivt flyttnetto.

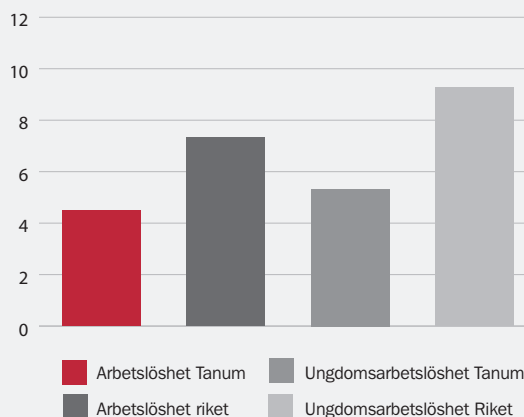
Tanum har en relativt hög in- och utflyttning i relation till befolkningens mängd. Den senaste femårsperioden har inflyttningen uppgått till i genomsnitt 750 personer per år. Inflyttning från utlandet har ökat de senaste åren. Det finns en viss överrepresentation av personer över 50 år bland de som flyttat till Tanum. Utflyttningen uppgick 2019 till 702 personer. Utflyttningssiffran är väsentligt högre än genomsnittet för de

-702**UTFLYTTNING**

Under 2019 flyttade 702 personer från kommunen, en väsentligt högre siffra än genomsnittet för de senaste åren.

ARBETSLÖSHET

Arbetslöshet Tanum och riket 2019, procent

senaste åren. Det är främst personer i åldersgruppen 20–30 år som flyttar från kommunen.

Medellivslängden i kommunen har ökat de senaste åren. Andelen personer över 65 år av den totala befolkningen har också ökat.

ARBETSMARKNAD

Sysselsättningen fortsätter visserligen att öka men inte i tillräcklig takt för att matcha ett stigande utbud till följd av såväl stigande förvärvsfrekvens som snabb befolkningsökning. Sedan början av 2019 har arbetslösheten stigit med drygt en halv procentenhet och mycket talar för att de negativa trenderna fortsätter det närmaste året. Arbetslösheten ser ut att stiga till cirka 7,5 procent i slutet 2020 för att sedan plana ut på denna höga nivå under 2021.

Arbetsmarknadssituationen i Tanum har de senaste åren varit bättre än i riket och Västra Götalandsregionen. Ökad efterfrågan på arbetskraft inom handel och besöksnäring i norra Bohuslän har kompenserat sysselsättningsminskningen inom tillverkningsindustrin. Arbetslösheten i Tanum har under 2019 legat kvar på en nivå som är betydligt under riksgenomsnittet och snittet för Västra Götalands län. I december 2019 uppgick arbetslösheten i Tanum till 5,2 procent, vilket är något högre än i december 2018.

5,2%**ARBETSLÖSHET**

Arbetslösheten i Tanum var 5,2 procent i december 2019. Västra Götalands län låg på 6,6 procent och riket på 7,4 procent

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

I kommunallagen anges att för den kommunala verksamheten ska det finnas mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Målen och riktlinjerna ska omfatta såväl ekonomi som verksamhet. Tanums kommun har definierat "god ekonomisk hushållning" som att varje generation ska bära kostnaden för den service som den konsumerar. I god ekonomisk hushållning inryms också kommunens förmåga att bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt.

EKONOMI

Tanums kommuns övergripande ekonomiska mål utgår ifrån generationsprincipen vilket innebär att varje generation ska bära kostnaden för den service som den konsumerar och inte belasta kommande generationer med kostnader eller åtaganden.

Övergripande ekonomiskt mål

Målsättning

För att uppnå kommunallagens bestämmelser om god ekonomisk hushållning ska det genomsnittliga resultatet de senaste tio åren uppgå till minst två procent av skatteintäkter och statsbidrag före intäkter från realisationsvinster vid fastighetsförsäljningar. En sådan nivå innebär också en värdesäkring av det egna kapitalet.

Måluppfyllelse

Resultatet i bokslut 2019 uppgick till 4,1 mkr (0,3 procent av skatteintäkter och statsbidrag). Det genomsnittliga resultatet för perioden 2010–2019 uppgick till 1,8 procent av skatteintäkter och statsbidrag vilket innebär att kommunen inte uppfyller målet för god ekonomisk hushållning avseende det finansiella perspektivet.

VERKSAMHET

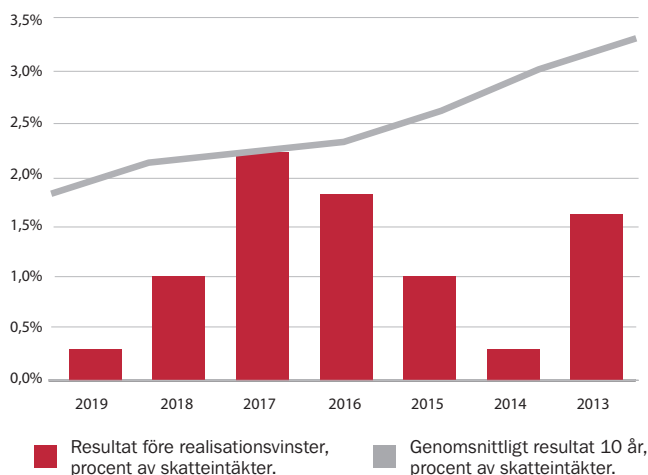
Prioriterade verksamhetsmål

Kommunfullmäktige beslutar i budgeten om ett antal prioriterade verksamhetsmål. De prioriterade målen beskriver vad kommunens olika verksamheter ska uppnå och ska ses som den samlade övergripande målsättningen för kommunen som helhet. För varje prioriterat verksam-

hetsmål finns en eller flera indikatorer som används för att avgöra om verksamhetsmålet är uppfyllt eller inte. För att målet för ett verksamhetsområde ska anses uppnått ska minst hälften av delmålen (indikatorerna) vara uppfyllda.

För att verksamhetsperspektivet av god ekonomisk hushållning ska vara uppnått ska minst hälften av målen för de prioriterade verksamhetsområdena vara uppnådda.

RESULTAT 2019-2013
procent av skatteintäkter

BOENDE

Målsättning: Det ska byggas 300 bostäder under mandatperioden, 2019–2022. Det ska finnas villatomter till försäljning i kommunens större samhällen. Kommunala villatomter ska säljas till marknadsmässiga priser.

Måluppfyllelse: Under 2019 färdigställdes 125 nya bostäder, varav 24 var lägenheter i flerbostadshus. Målet om 300 nya bostäder under mandatperioden beräknas att kunna uppnås.

Det finns för närvarande tomter till försäljning i alla större samhällen i kommunen. I slutet av 2019 fanns 20 kommunala tomter till försäljning i Grebbestad, Tanumshede, Lur, Rabbalshede, Kville och Östad. De kommunala tomterna säljs till marknadsmässiga priser. Under 2019 sålde kommunen 22 tomter. Målsättningen att det ska finnas villatomter till försäljning i kommunens större samhällen är uppfyllt.

Sammantaget är målet för området bostäder uppnått.

FÄRDIGSTÄLLDA BOSTÄDER

Antalet färdigställda bostäder per år

2019	125
2018	129
2017	151
2016	91
2015	86

NÄRINGS LIV

Målsättning: Kommunen ska skapa förutsättningar för fler arbetstillfällen genom att förbättra företagsklimatet och utveckla myndighetsutövningen utifrån företagarnas behov. Tanum ska under mandatperioden 2019–2022 nå placering bland de 100 bästa i Svenskt Näringslivs ranking. Det genomsnittliga resultatet för de tre senaste åren för det sammanfattande nöjdhetsindexet (NKI) i SKR:s insiktsmätning ska vara minst 70.

Måluppfyllelse: Tanum tillhör en av de kommuner i Sverige där det finns flest företag per 1 000 invånare. Totalt finns det nästan 2 500 företag i kommunen. Under 2019 startades det 99 nya företag i Tanum vilket gör Tanum till en av de kommuner i länet där det skapas flest nya företag.

Tanums kommun har sedan 2015 klättrat från plats 228 till plats 110 under år 2019 i Svenskt Näringslivs mätning. Målsättningen att under mandatperioden nå en placering bland de 100 bästa i Svenskt Näringslivs ranking beräknas kunna uppnås.

I SKR:s insiktsmätning 2019 sjönk Tanums nöjdhetsindex med sex enheter och ligger i mätningen på index 70. För åren 2017–2019 uppgår det genomsnittliga resultatet i Insiktsmätningen till 69 vilket är under målet på 70.

Sammantaget är målet för området näringsliv uppnått.

ANTAL NYSTARTADE FÖRETAG UNDER ÅRET

2019	99
2018	98
2017	90
2016	119
2015	122

SVENSKT NÄRINGS LIVS RANKING, (NÅ PLAC. 100 BÄSTA UNDER MANDATPERIODEN 2019-2022)

2019	110
2018	143
2017	169
2016	207
2015	228

INSIKTSMÄTNING (SKL), MYNDIGHETSUTÖVNING, SAMMANVÄGT INDEX 1-100

2019	70
2018	75
2017	63
2016	72
2015	64

INFRASTRUKTUR

Målsättning: Minst 90 procent av hushållen i Tanum ska ha möjlighet till bredbandsanslutning. Infrastrukturen i kustsamhällena ska förbättras.

Måluppfyllelse: Telia erbjuder fiberanslutning till fastigheter i Grebbestad, Fjällbacka och Tanumshede. Tillsammans med den bredbandsutbyggnad som gjorts genom fiberföreningar har 98 procent av hushållen Tanums kommun möjlighet till bredbandsanslutning via fiber.

Tillsammans med Trafikverket har Tanums kommun tagit fram åtgärder som innehåller förbättringar av trafiksituationen i Grebbestad. Utbyggnad av gång- och cykelvägar sker bland annat på sträckan Slottet-Hamburgsund. Målet för området infrastruktur har uppnåtts.

BREDBAND

Andel av befolkning med tillgång till bredband 100 Mbit/s, procent

2019	98
2018	98
2017	98
2016	80
2015	54,7*

FYSISK PLANERING

Målsättning: Kommunen ska ha en god planeringsberedskap som möjliggör en långsiktig hållbar utveckling i hela kommunen och som stärker Tanums identitet med livskraftiga samhällen och en levande landsbygd. Minst sju detaljplaner ska i genomsnitt antas per år sett över en treårsperiod. Antagna detaljplaner under året ska minst möjliggöra 75 bostäder. Det ska finnas säljbar verksamhetsmark i kommunens större samhällen.

Måluppfyllelse: För närvarande pågår arbete med ett 60-tal olika detaljplaner. Planer som skapar möjlighet till nya bostäder och verksamhetsmark prioriteras. Under 2019 har tre detaljplaner antagits. Sett över perioden 2017-2019 har det antagits fem detaljplaner i genomsnitt per år. Under 2019 har 44 bostäder möjliggjorts genom antagande av nya detaljplaner. Detaljplanering pågår för framtagande av verksamhetsmark i Tanumshede, Fjällbacka, Grebbestad och Hamburgsund.

För närvarande finns färdigställd verksamhetsmark endast i begränsad omfattning i kommunens fyra största samhällen.

Målet för området fysisk planering har inte uppnåtts.

PLANER

Antalet färdigställda planer

2019	3
2018	5
2017	6
2016	2
2015	4

BOSTÄDER

Antalet bostäder som färdigställda detaljplaner möjliggör

2019	44
2018	74
2017	115
2016	30
2015	170

SERVICE

Målsättning: Tillgänglighet och service i alla kontakter ska ständigt förbättras. Genom att aktivt kommunicera med invånare och intressenter ska kommunen underlätta och påskynda ärendehantering. Tillgänglighet per telefoni ska uppgå till minst 80 procent. Andelen inkommande e-post som besvaras inom ett dygn ska uppgå till minst 95 procent. Sammanvägt index i SKR:s Insiktsmätning (genomsnitt de tre senaste åren) ska vara minst 70.

Måluppfyllelse: Tillgänglighetsmätningar avseende telefoni och e-post görs varje år. Tillgänglighet per telefoni uppgick i 2019 års mätning till 94 procent. Andelen inkommande e-post som besvaras inom ett dygn uppgick till 100 procent. I SKR:s insiktsmätning uppgår nöjdhetsindex för kommunens myndighetsutövning till 70, vilket ger ett genomsnittligt värde på 69 för åren 2017–2019. Målet om ett genomsnittligt betyg på 70 för de tre senaste åren uppnås därmed inte.

Målet för området service har uppnåtts.

TILLGÄNGLIGHET TELEFON

Tillgänglighet telefoni, andel svar på enkel fråga (KKiK), procent

2019	94
2018	87
2017	92
2016	88
2015	69

TILLGÄNGLIGHET E-POST

Tillgänglighet e-post, andel svar inom ett dygn (KKiK), procent

2019	100
2018	99
2017	100
2016	98
2015	98

MYNDIGHETSUTÖVNING

Insiktsmätning (SKR), myndighetsutövning, sammanvägt index 1-100

2019	70
2018	75
2017	63
2016	72
2015	64

ÄLDREOMSORG

Målsättning: Verksamheten ska präglas av en god och säker omsorg, vård och service för att äldre och funktionshindrade ska ges ett gott liv med trygghet i sin livssituation. Alla ska bemötas med respekt och värdighet utifrån sina individuella förutsättningar och behov. Äldreboende ska finnas i flera orter. För äldre ska det finnas boenden med olika boendeformer.

Serviceutbudet på särskilt boende ska uppgå till minst index 65 i mätningen "Kommunens kvalitet i korthet, KKiK". Antal personal som möter vårdtagare i hemtjänsten under en 14-dagarsperiod ska vara högst 15. I Socialstyrelsens mätning över brukarnöjdhet ska Tanum uppnå lägst nöjdhetsindex 85 för särskilt boende och lägst nöjdhetsindex 85 inom hemtjänst.

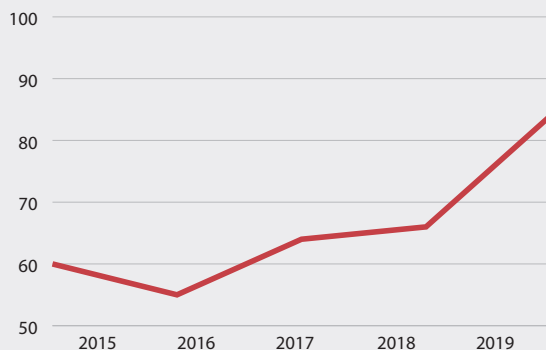
Måluppfyllelse: Serviceutbudet i särskilt boende uppgick till index 84. En vårdtagare i hemtjänsten möter i genomsnitt 14 olika anställda under en 14-dagarsperiod.

De mätningar av kundnöjdhet och serviceutbud inom hemtjänst och särskilt boende som görs av Socialstyrelsen och Sveriges Kommuner och Regioner, och som ligger till grund för uppföljning av kundnöjdhet, visar ett nöjdhetsindex på 88 procent i särskilda boenden och 92 procent i hemtjänsten.

Det finns idag äldreboende på sex orter i kommunen.

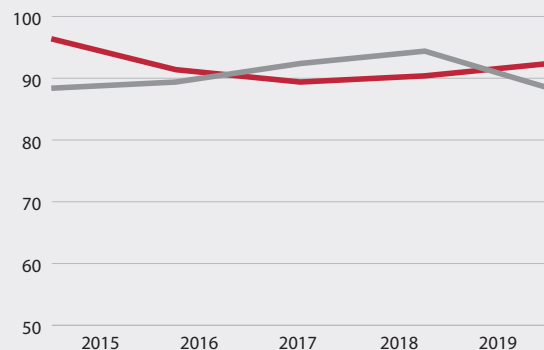
Samtliga delmål har uppnåtts vilket innebär att målet för området äldreomsorg är uppnått.

SERVICEUTBUD SÄRSKILT BOENDE

Serviceutbud på särskilt boende, andel av maxpoäng (KKiK), procent

BRUKARUNDERSÖKNINGAR SÄRSKILT BOENDE OCH HEMTJÄNST

Brukarundersökningar för särskilt boende, andel nöjda/mycket nöjda (KKiK), procent

Brukarundersökningar för hemtjänst, andel nöjda/mycket nöjda (KKiK), procent

UTBILDNING

Målsättning: Verksamheten ska fokusera på kunskap, trygghet, trivsel och respekt. Alla barn och elever ska bli behöriga till nästa nivå.

Andelen av de elever i åk 3 som deltagit i alla delprov (nationella prov) och som klarat alla delprov för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk ska vara lägst 75 procent som ett genomsnitt de senaste tre åren.

Andelen av de elever i åk 3 som deltagit i alla delprov (nationella prov) och som klarat alla delprov för ämnesprovet i matematik ska vara lägst 75 procent som ett genomsnitt de senaste tre åren.

Andelen elever i åk 6 som uppnått kunskapskraven (A-E) i alla ämnen ska vara lägst 80 procent som ett genomsnitt de tre senaste åren.

Andelen elever som avslutar åk 9 och som är behöriga till ett högskoleförberedande program eller ett yrkesprogram på gymnasiet ska vara lägst 85 procent som ett genomsnitt de tre senaste åren.

Andelen elever (exklusive IM) som fullföljer gymnasiet och erhåller examen inom tre år ska vara lägst 75 procent mätt som ett genomsnitt de tre senaste åren.

I Skolinspektionens enkät som görs om nöjdhet för årskurs 9 ska lägst medelvärde 7,0 uppnås.

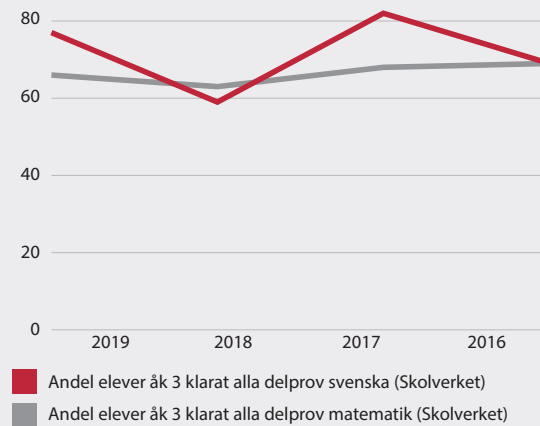
Måluppfyllelse: Andelen av de elever i åk 3 som deltagit i alla delprov (nationella prov) och som klarat alla delprov för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk uppgick till 73 procent som ett genomsnitt för åren 2017–2019.

Andelen av de elever i åk 3 som deltagit i alla delprov (nationella prov) och som klarat alla delprov för ämnesprovet i matematik uppgick till 65 procent som ett genomsnitt för åren 2017–2019.

Andelen elever i åk 6 som uppnått kunskapskraven (A-E) i alla ämnen var 81 procent som ett genomsnitt de tre senaste åren.

NATIONELLA PROV ÅK 3

Andel elever åk 3 som klarat alla delprov (Skolverket), procent

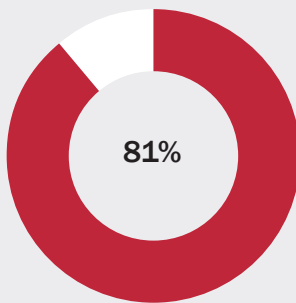

Andelen elever som avslutar åk 9 och som är behöriga till ett högskoleförberedande program eller ett yrkesprogram på gymnasiet uppgick till 82 procent som ett genomsnitt de tre senaste åren.

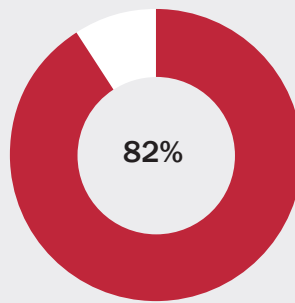
Andelen elever (exklusive IM) som fullföljer gymnasiet och erhåller examen inom tre år var 75 procent mätt som ett genomsnitt för åren 2017–2019.

Skolinspektionens enkät om nöjdhet för årskurs 9 har inte genomförts 2019.

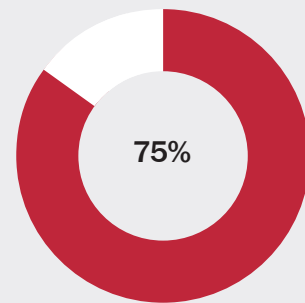
Målet för området utbildning har inte uppnåtts då tre av delmålen inte uppnåtts.

Andelen elever i åk 6 som uppnått kunskapskraven (A-E) i alla ämnen är 81 procent som ett genomsnitt de tre senaste åren. Målet var 80 procent.

Andelen elever som avslutar åk 9 och som är behöriga till ett högskoleförberedande program eller ett yrkesprogram på gymnasiet är 82 procent som ett genomsnitt de tre senaste åren. Målet var 85 procent.

Andelen elever (exklusive IM) som fullföljer gymnasiet och erhåller examen inom tre år är 75 procent mätt som ett genomsnitt de tre senaste åren. Målet var 75 procent.

KULTUR OCH FRITID

Målsättning: Kommunen ska, i samverkan med föreningar och andra aktörer, skapa förutsättningar för ett varierat och rikt utbud inom kultur och fritid för alla. Kommunen ska, tillsammans med andra aktörer, arbeta för att utveckla Världsarvet som besöksmål. I enkäten till föreningslivet ska minst 80 procent ange att de är nöjda med kommunens service. Antal kulturarrangemang i egen regi eller genom kommunalt arrangörstöd ska vara minst 100 stycken. I enkäten till fritidsgårdsanvändare ska minst 80 procent ange att de är nöjda med verksamheten. I enkäten till biblioteksanvändare ska lägst 80 procent ange att de är nöjda med verksamheten. Antal besökare på Vitlycke ska uppgå till lägst 125 000 medan antalet besökare vid Världsarvets rastplats ska uppgå till lägst 40 000.

Måluppfyllelse: Statistik från sommaren visar att antalet besökare på Vitlycke museum uppgick till 134 000. Statistik avseende antal besökare på Världsarvets rastplats saknas. Under året genomfördes 214 kulturarrangemang vilket innebär att detta mål uppfyllts. Enkäterna som mäter kundnöjdhet på fritidsgårdar och på bibliotek uppnår målnivån. Även nöjdkundmätningen på föreningsliv visar att målet uppnåtts.

Målet för området kultur och fritid är uppnått.

BESÖKARE VITLYCKE MUSEUM

Antal besök på Vitlycke museum

2019	134 000
2018	126 231
2017	126 881
2016	128 368
2015	126 000

NÖJDA FRITIDSGÅRDSANVÄNDARE

Enkät fritidsgårdsanvändare, nöjdhet

2019	87
2018	73
2017	77
2016	81
2015	82

NÖJDA BIBLIOTEKSANVÄNDARE

Enkät biblioteksanvändare, nöjdhet

2019	97
2018	94
2017	-
2016	100
2015	-

TEKNISK SERVICE

Målsättning:

Kommunen ska utifrån en lokalförsörjningsplan tillhandahålla ändamålsenliga och kostnadseffektiva verksamhetslokaler.

Lokalkostnaden för kommunens verksamhetslokaler ska i genomsnitt vara högst 750 kr per kvadratmeter. Anslag för planerat underhåll skall inte understiga 100 kr per kvadratmeter i genomsnitt.

Kommunen ska tillgodose behovet av VA på ett kostnadseffektivt sätt och som bidrar till en hållbar samhällsutveckling.

Kommunens VA-taxa får höjas med högst index (KPI) per år i genomsnitt under åren 2017–2019.

Uttaget av vatten får inte överstiga 80 procent av vattenverkets kapacitetsutrymme under längre tid än två dagar i sträck per vecka. Andelen anslutna abonnenter till respektive avloppsreningsverk får inte överskrida verkets tillåtna mängd personekvivalenter

Måluppfyllelse: VA-taxan har sänkts i två steg, först vid halvårsskiftet 2017 och sedan vid årsskiftet 2018. Taxan hölls oförändrad 2019. Trots att vattenförbrukningen är flera gånger högre under sommaren än under resten av året har vattenförsörjningen under sommaren fungerat bra. På grund av otillräcklig kapacitet i vattenverket i Tanumshede beslutades att bevattningsförbud skulle råda över sommaren. Belastningen på avloppsverken varierar över året, särskilt i kustsamhällena. Under större delen av året finns mycket stora marginaler på verken men under sommarveckorna har flera av reningsverken en belastning som tangerar verkens dimensionering. Lokalkostnaden för kommunala verksamhetslokaler uppgick till 700 kronor per kvadratmeter medan anslaget för planerat underhåll uppgick till 122 kronor.

Målsättningen för området teknisk service har uppnåtts.

VA-TAXA

VA-taxa (Svenskt vatten), kronor

2019	11 194
2018	11 194
2017	11 610
2016	11 610
2015	10 945

LOKALKOSTNAD

Lokalkostnad per kvm, kronor

2019	700
2018	702
2017	710
2016	705
2015	728

PERSONAL

Målsättning: Ledarskap och medarbetarskap är varandras förutsättningar och tillsammans leder de till utveckling, hälsa, effektivitet och god kvalitet i verksamheten.

Hållbart medarbetarengagemang (HME) ska vara bättre än det genomsnittliga värdet i Sverige. Sjukfrånvaron ska vara lägre än den genomsnittliga sjukfrånvaron för Sveriges kommuner. Antalet personer med heltidsanställning ska öka med 100 stycken under åren 2019–2021.

Måluppfyllelse: I den mätningen Tanum gjorde 2019 uppgick Hållbart medarbetarengagemang till 79 vilket är lika med det genomsnittliga värdet i Sverige. Sjukfrånvaron minskade något under 2019 och uppgick till 5,9 procent, vilket är lägre än den genomsnittliga sjukfrånvaron för kommunerna i Sverige. Antalet heltidstjänster har ökat under året. Bedömningen är att målet att antalet heltidstjänster ska med öka 100 stycken under perioden 2019-2021 kommer att uppnås.

Målet för området personal är uppnått.

MILJÖ

Målsättning: Andel ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet ska uppgå till minst 40 procent. Verksamheten ska arbeta för kontinuerlig energieffektivisering och andelen fossil energi ska på sikt fasas ut. Kommunens totala energiförbrukning per kvadratmeter ska inte öka utifrån 2015 års nivå (normalårskorrigerad). Av den energi som används för uppvärmning av kommunens fastigheter ska 95 procent vara fossilfri.

Måluppfyllelse: Andelen ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet uppgick 2019 till cirka 43 procent. Statistik visar att energiförbrukning 2019 ökat med två procent jämfört med 2015 års nivå. 96 procent av den energi som används för uppvärmning av kommunala fastigheter var fossilfri. Målsättningen för området miljö har uppnåtts

ENERGIFÖRBRUKNING UPPVÄRMNING

Energiförbrukning, uppvärmning kWh per kvadratmeter (normalårskorrigerad)

2019	74
2018	75
2017	72
2016	70
2015	72

EKOLOGISKA LIVSMEDEL

Andel ekologiska livsmedel, procent

2019	43
2018	45
2017	35
2016	40
2015	41

SAMMANFATTNING

Tanums kommun har under 2019 inte uppfyllt målet för god ekonomisk hushållning.

För att uppnå målet god ekonomisk hushållning ska både det övergripande ekonomiska målet och det sammantagna målet för de prioriterade verksamhetsområdena vara uppnådda.

Det övergripande ekonomiska målet har inte uppnåtts.

Av de elva prioriterade verksamhetsområdena har målen uppnåtts för nio av områdena. De verksamhetsmål som inte uppnåtts är fysisk planering och utbildning.

Boende

Målet är uppnått. Under 2019 har det färdigställts 125 bostäder. Det finns färdigställda och pågående detaljplaner som möjliggör cirka 1 000 nya bostäder. Det finns villatomter till salu i kommunens större samhällen. Kommunala tomter säljs till marknadspris.

Näringsliv

Målet är uppnått. Tanum har klättrat 157 placeringar på Svenskt Näringslivs ranking sedan 2013 och ligger nu på plats 110. I Sveriges Kommuners och Regioners mätning Insikt får Tanum betyget 69, som ett genomsnitt för de tre senaste åren, vilket ligger under det angivna målet. Nyföretagandet är fortsatt högt samtidigt som sysselsättningen i kommunen ökat de fyra senaste åren.

Infrastruktur

Målet är uppnått. I princip samtliga hushåll i kommunen har tillgång till bredband med en kapacitet om minst 100 Mbit per sekund. En fortsatt utbyggnad av gång- och cykelvägar samt genom vidtagna åtgärder att förbättra trafiksituationen Grebbestad har infrastrukturen förbättrats.

Fysisk planering

Målet är inte uppnått. Under de tre senaste åren har sammanlagt 14 detaljplaner antagits, vilket innebär fem planer i genomsnitt per år. De planer som antagits under 2019 möjliggör 44 nya bostäder. Planarbete pågår för framtagande av verksamhetsmark i kommunens fyra största orter.

Service

Målet är uppnått. Genom införande av kundcenter har tillgängligheten via telefon och mail förbättrats och tillhör nu de bästa i landet. I Sveriges Kommuners och Regioners mätning Insikt får Tanum betyget 69, som ett genomsnitt för de tre senaste åren, vilket ligger under det angivna målet.

Utbildning

Målet är inte uppnått. Resultaten för nationella prov i svenska och matematik för elever i år 3 är inte tillräckligt bra för att uppnå målet. Andelen elever som är behöriga till gymnasieprogram når inte upp till målsättningen 85 procent. Målen för andelen elever år 6 som uppnår kunskapskraven i alla ämnen samt målet för andel elever som fullföljer gymnasiet inom tre år har uppnåtts.

Äldreomsorg

Målet har uppnåtts. Alla delmålen har uppnåtts. Brukarnöjdheten inom både särskilda boenden och hemtjänsten ligger bättre än målet. Även målet om serviceutbudet inom särskilda boenden har uppnåtts. Personalkontinuitet inom hemtjänsten ligger bättre än målnivån. Särskilda boenden för äldre finns på sex orter i kommunen.

Kultur och fritid

Målet är uppnått. Det anordnas många kulturarrangemang och besökarna vid biblioteken och fritidsgårdar är mycket nöjda med verksamheten. Antalet besökare på Vitlycke museum har ökat.

Teknisk service

Målet är uppnått. Tanums kommun har kunnat tillgodose behovet av dricksvatten i hela kommunen. Reningen av avloppsvatten har uppnått målen. VA-taxan har sänkts under 2017 och 2018 och har hållits oförändrad under 2019. Driftkostnaderna för verksamhetslokaler ligger bättre än målet.

Personal

Målet är uppnått. Tanums kommun genomför arbetsmiljöenkäter vartannat år. Mätningen som gjordes 2019 visar att det angivna målet inte uppnåtts. Däremot har målen för sjukfrånvaro och ökning av antalet heltidstjänster uppnåtts.

Miljö

Målet är uppnått. Andelen ekologiska livsmedel i köksverksamheten ligger på 43 procent vilket är bättre än målet. Andel fossilfri energi vid uppvärmning ligger bättre än målet. Energiförbrukningen har ökat med två procent sedan 2015, vilket innebär att delmålet om oförändrad energiförbrukning inte uppnåtts.

MÅL FÖR KOMMUNKONCERNEN

I kommunallagen anges att för den kommunala verksamheten ska det finnas mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Målen och riktlinjerna ska omfatta såväl ekonomi som verksamhet. Tanums kommun har definierat ”god ekonomisk hushållning” som att varje generation ska bära kostnaden för den service som den konsumerar.

För att uppnå god ekonomisk hushållning ska både målet för ekonomi och det sammanvägda målet för verksamhet vara uppnådda.

Förutom den verksamhet som bedrivs i förvaltningsform bedrivs del av kommunens verksamhet i bolagsform. I kommunkoncernen ingår de av Tanums kommun helägda bolagen Tanums Bostäder AB och Tanums Hamnar AB samt Rambo AB i vilket Tanums kommun äger 25 procent.

EKONOMI

Tanums kommuns övergripande ekonomiska mål utgår ifrån generationsprincipen vilket innebär att varje generation ska bära kostnaden för den service som den konsumerar och inte belasta kommande generationer med kostnader eller åtaganden.

Övergripande ekonomiskt mål

Målsättning

För att uppnå kommunallagens bestämmelser om god ekonomisk hushållning ska kommunkoncernens soliditet (inklusive samtliga pensionsförpliktelser) uppgå till minst 10,0 procent.

Måluppfyllelse

Målet är uppnått.

Soliditeten för kommunkoncernen minskade från 11,1 procent till 10,8 procent men ligger ändå över målnivån.

VERKSAMHET

För att verksamhetsperspektivet av god ekonomisk hushållning ska vara uppnått ska minst hälften av målen för de prioriterade verksamhetsområdena vara uppnådda.

För att målet för ett verksamhetsområde ska anses uppnått ska minst hälften av delmålen (indikatorerna) vara uppfyllda.

Verksamhet som bedrivs i förvaltningsform

Målsättning

De målsättningar som finns angivna för kommunens mål för god ekonomisk hushållning gäller även för kommunkoncernen.

Måluppfyllelse

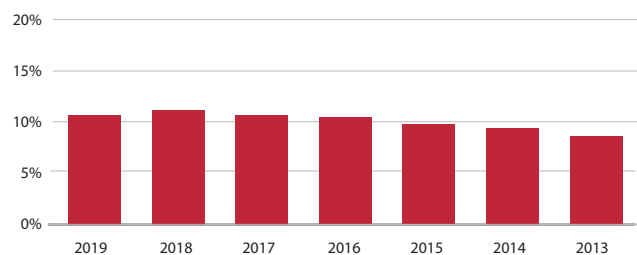
Av de elva mål som angetts för verksamheten har nio mål uppnåtts.

Kommunala bolag

Målsättning

Den verksamhet som sker i de kommunala bolagen ska bedrivas med en hög servicenivå och på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt och därigenom skapa nytta för bolagens kunder.

SOLIDITET 2019–2013
procent

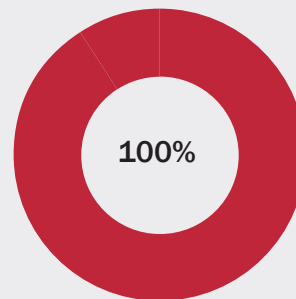

BÅTPLATSER

Målsättning: Kommunens samtliga båtplatser ska vara uthyrda (Tanums Hamnar AB).

Måluppfyllelse: Samtliga båtplatser som Tanums Hamnar AB disponerar har varit uthyrda under året.

Antalet fasta småbåtplatser uppgår till cirka 1 800. Under 2019 har det skapats 21 nya båtplatser i Hamburgsund och sex nya båtplatser i Fjällbacka. Efterfrågan på fasta småbåtplatser är fortsatt stor. Under de senaste fem åren har bolaget utökat antalet båtplatser med cirka 130 stycken. Bolaget arbetar ständigt med att försöka hitta nya lösningar i de befintliga hamnarna samt även att försöka utveckla helt nya hamnlagén i Tanums kommun.

BÅTPLATSER

Andel uthyrda båtplatser, procent, Tanums Hamnar AB.

FASTIGHETSUNDERHÅLL

Målsättning: Underhållskostnaden ska inte understiga 125 kronor/kvadratmeter/år (Tanums Bostäder AB).

Måluppfyllelse: Tanums Bostäders kostnader för fastighetsunderhåll uppgick under 2019 till 8 360 tkr, vilket motsvarar 195 kronor per kvadratmeter. Större underhållsåtgärder under året har bland annat varit byten av tak och fasader, balkongrenoveringar, kök- och badrumsrenoveringar.

FASTIGHETSUNDERHÅLL

Underhållskostnader, kronor per kvadratmeter, Tanums Bostäder AB

2019	195
2018	162
2017	149
2016	121
2015	126

FASTIGHETSUNDERHÅLL

Underhållskostnader, totalt, Tanums Bostäder AB

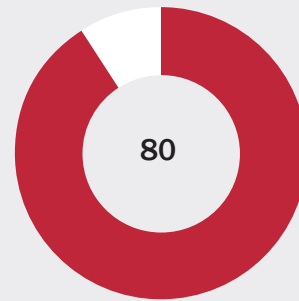
2019	8 360
2018	6 773
2017	6 926
2016	5 452
2015	5 609

NÖJDHET HYRESGÄSTER

Målsättning: Hyresgästernas helhetsbedömning av Tanums Bostäder som hyresvärd, ska överstiga Nöjd-kundindex nivå 60 (Tanums Bostäder AB).

Måluppfyllelse: Under 2019 genomfördes en kundundersökning där samtliga bolagets hyresgäster gavs möjlighet att svara på ett antal frågor om bland annat trivsel, trygghet, utemiljö, tillgänglighet och bemötande. I den hyresgästenkät som Tanums Bostäder genomfört uppgick nöjd-kundindex till nivå 80.

Tanums Bostäders hyresgäster är totalt sett mycket nöjda med sin hyresvärd. För att förbättra tillgängligheten hos Tanums Bostäder, så har Tanums kommuns kundcenter anlitats. Det innebär att tillgängligheten ökar ytterligare.

NÖJDHET HYRESGÄSTER

Nöjd-kundindex helhetsbedömning hyresgäster, Tanums Bostäder AB.

ÅTERVINNING AVFALL

Målsättning: Andelen avfall som återvinns ska vara minst 30 procent (Rambo AB).

Måluppfyllelse: Andelen avfall som Rambo återvinner uppgår till 29 procent, vilket innebär att målet inte är uppnått.

ÅTERVINNING AVFALL

Andel återvunnet avfall Rambo, procent

2019	29
2018	28
2017	23
2016	20
2015	21

SAMMANFATTNING

Tanums kommunkoncern uppnår målen för god ekonomisk hushållning. Kommunkoncernen klarar det ekonomiska målet och klarar tillräckligt många av verksamhetens delmål både i den verksamhet som bedrivs i

förvaltningsform och i den verksamhet som bedrivs i bolagsform för att klara det sammanvägda verksamhetsmålet.

Ekonomiskt mål

Målet är uppnått. Soliditeten för kommunkoncernen minskade från 11,1 procent till 10,8 procent men ligger ändå över målnivån.

Fastighetsunderhåll

Målet är uppnått. Tanums Bostäders kostnader för fastighetsunderhåll uppgick under 2019 till 8 360 tkr, vilket motsvarar 195 kronor per kvadratmeter.

Verksamhet i förvaltningsform

Målet är uppnått. Av de elva mål som angetts för verksamheten har nio mål uppnåtts.

Nöjdhet hyresgäster

Målet är uppnått. I den hyresgästenkät som Tanums Bostäder genomfört uppgick nöjd-kundindex till nivå 80.

Båtplatser

Målet är uppnått. Samtliga båtplatser som Tanums Hamnar AB disponerar har varit uthyrda under året.

Återvinning avfall

Målet är inte uppnått. Andelen avfall som Rambo återvinner uppgår till 29 procent.

KVALITETSREDOVISNING

KVALITETSRAPPORT

Tanum deltar tillsammans med cirka 260 andra kommuner i ett nationellt kvalitetsprojekt, Kvalitet i korthet (KKiK). Projektet administreras och samordnas av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Inom ramen för projektet görs jämförelser mellan kommunerna inom tre mätområden: barn och unga, stöd och omsorg samt samhälle och miljö. Ambitionen har varit att dela in nyckeltalen i mätområden som lätt låter sig kommuniceras och som tydligt beskriver KKiKs innehåll. Idén är att kunna jämföra sig med andra kommuner och att jämförelser driver utveckling. Totalt redovisas 42 olika nyckeltal. Projektet utgår från befintliga nationella nyckeltal som kompletteras med mätningar som görs i den egna kommunen.

Vid en jämförelse med kommunerna i Fyrbodalsområdet har Tanums kommun det bästa genomsnittliga resultatet. Bäst resultat får Tanum främst inom området samhälle och miljö där resultaten inom service är särskilt bra. Även inom verksamhetsområden som äldreomsorg och funktionshinder får kommunen bra betyg. Däremot ligger resultaten inom skola under genomsnittet. Generellt sett har kommunen höga kostnader för sina verksamheter.

Läsanvisning

För varje nyckeltal redovisas Tanums värden för vart och ett av åren för perioden 2015–2019, vilket ger möjlighet att följa Tanums utveckling över tiden. För några utav nyckeltalen (främst kostnadsnyckeltal) används data från 2018.

Betyget är satt i en tiogradig skala där betyg 10 anger att Tanum tillhör den bästa percentilen (tiondelen) av kommunerna, betyget 9 anger att Tanum tillhör den näst bästa percentilen och så vidare. Betyget 1 anger att Tanum tillhör den sämsta percentilen.

Nyckeltal som är grönmarkerade är områden där Tanum får betyg åtta, nio eller tio och därmed tillhör den bästa tredjedelen av kommunerna i mätningen. Rödmarkerade nyckeltal är sådana där Tanums betyg är ett, två eller tre och därmed är väsentligt sämre än genomsnittet. Nyckeltal med ett genomsnittligt resultat, betyg fyra till sju, har en gul markering.

BARN OCH UNGA

Resultaten inom skola ligger nu på en lägre nivå än genomsnittet för övriga kommuner. När eleverna i skolorna anger hur nöjda de är med skolan som helhet och hur trygga de känner sig ger de ett lågt betyg. Resultaten vid nationella prov i årskurs 3 är betydligt sämre än genomsnittet för riket medan betygen i matematik i årskurs 6 ligger på en genomsnittlig nivå. Andelen elever som är behöriga till gymnasiet har förbättrats och ligger nu på en högre nivå än genomsnittet i riket.

Andelen barn som får plats på förskola på önskat datum har ökat något och är nu genomsnittlig jämfört med andra kommuner. Inom förskolan är antalet barn per personal jämförbart med övriga kommuner.

Det sammantagna värdet för mätområdet barn och unga ligger lägre än genomsnittet.

	2019	2018	2017	2016	2015	Betyg
Plats på förskola på önskat placeringsdatum, andel barn procent	68	46	20	57	100	●
Inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, antal	5,3	5,1	5,0	5,5	5,6	●
Kostnad förskola, kronor/inskrivet barn	171 252*	171 247	161 614	146 840	144 829	●
Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov och som klarat alla delprov för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk, kommunala skolor, andel procent	77	59	82	69	82	●
Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor, andel procent	92,9	87,8	92,1	84,3	93,8	●
Elever i åk. 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel procent	80,0	88,1	78,7	92,0	88,2	●
Elever i åk 9: Jag är nöjd med min skola som helhet, positiva svar, andel procent	62,2*	62,2		55,7		●
Kostnad grundskola F-9 hemkommun, kronor/elev	117 469*	114 168	108 622	105 407	103 781	●
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel procent	74					●
Kostnad gymnasieskola hemkommun, kronor/elev	134 870*	140 813	137 813	124 359	125 492	●
Aktivitetsstillfällen för barn och unga i kommunala bibliotek, antal/1 000 invånare 0–20 år	29*					●
Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/invånare 7–20 år	17*					●
Elevplatser i musik- eller kulturskola som andel av invånare 7–15 år, procent	42*					●

* Dessa värden avser föregående år.

STÖD OCH OMSORG

Samtliga resultat utom väntetid för en plats på särskilt boende inom området stöd och omsorg är genomsnittliga eller bättre än genomsnittet. Brukamöjligheten i äldreomsorgen är hög. Resultatet för kvalitetsaspekter och serviceutbud inom särskilt boende har ökat. Väntetiden på en plats på ett äldreboende har ökat och är nu över genomsnittet för övriga kommuner. Ett mått på trygghet inom hemtjänsten är antal vårdare som under en 14-dagarsperiod besöker en hemtjänsttagare. Under 2019 var det 14 olika vårdare, vilket är i nivå

med genomsnittet.

Brukarbedömning inom LSS ligger på en genomsnittlig hög nivå.

Betygen för nyckeltalen inom individ- och familjeomsorg ligger i nivå med genomsnittet för riket. Kostnaden för försörjningsstöd ligger dock under genomsnittet för riket.

Det sammantagna värdet för mätområdet stöd och omsorg ligger bättre än genomsnittet för rikets kommuner.

	2019	2018	2017	2016	2015	Betyg
Ej återaktualiserade personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, andel procent	79	48	78	83		●
Väntetid i antal dagar från ansökan till beslut om försörjningsstöd, medelvärde	13	37	9	8	13	●
Kostnad individ- och familjeomsorg, kronor/invånare	3 069*	3 338	3 207	2 889	2 837	●
Brukarbedömning gruppboend LSS – Brukaren trivs alltid hemma, andel procent	86					●
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS – Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel procent	71	71	75	-	-	●
Kostnad funktionsnedsättning totalt (SoL, LSS, SFB), minus ersättning från FK enl. SFB, kronor/invånare	6 771*	6 408	6 307	5 905	5 530	●
Väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till inflyttningsdatum till särskilt boende, medelvärde	102	70	30	46	69	●
Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar, medelvärde	14	14	13	11	14	●
Kvalitetsaspekter särskilt boende äldreomsorg, andel procent av maxpoäng	84	66	64	54	60	●
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel procent	88	94	92	89	88	●
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg – helhetssyn, andel procent	92	90	89	91	96	●
Kostnad äldreomsorg, kronor/invånare 80+	254 072*	254 075	250 426	242 461	239 142	●

* Dessa värden avser föregående år.

SAMHÄLLE OCH MILJÖ

När det gäller möjligheten för medborgarna att nå tjänstemän och politiker i kommunen via e-post och telefon tillhör Tanum de bästa kommunerna i landet. All inkommen e-post i undersökningen besvarades inom ett dygn. Tillgängligheten vid telefonsamtal uppgick till 94 procent vilket var bäst i landet. Tanum tillhör de kommuner där betyget för bemötandet är särskilt bra, kommunens betyg för bemötandet i telefon blev 93 procent av 100. I mätningen av företagsklimat i

kommunerna får Tanums myndighetsutövning ett sämre resultat än föregående år men ligger i nivå med genomsnittet i riket. Tanum ligger väl framme när det gäller andelen ekologisk mat. Handläggningstiden för bygglovsärenden är genomsnittlig.

Sammantaget får Tanum ett betyg som är betydligt bättre än genomsnittet inom området samhälle och miljö.

	2019	2018	2017	2016	2015	Betyg
Andel som får svar på e-post inom en dag, procent	100	99	100	98	89	●
Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga, procent	94	87	92	88	69	●
Gott bemötande vid kontakt med kommun, andel av maxpoäng procent	93	91	90	82	100	●
Delaktighetsindex, andel procent av maxpoäng	79					●
Elever på SFI som klarat minst två kurser, av nybörjare två år tidigare, andel procent	54*					●
Lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (status efter 90 dagar), andel procent	53*	23	39	25		●
Företagsklimat enligt ÖJ (Insikt) – Totalt, NKI	70	75	62	72	64	●
Handläggningstid (median) från inkommen ansökan till beslut för bygglov för nybyggnad av en- och tvåbostadshus, antal dagar	63*					●
Handläggningstid (median) från när ansökan betraktas som fullständig till beslut för bygglov för nybyggnad av en- och tvåbostadshus, antal dagar	23*					●
Insamlat hushållsavfall totalt, kilo/person	562*					●
Miljöbilar i kommunorganisationen, andel procent	11	19,8	21,3	23,7	29,3	●
Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel procent	43	45	35	40	41	●

* Dessa värden avser föregående år.

STRUKTURKOSTNADSINDEX

Strukturkostnadsindex redovisas för verksamheterna barnomsorg, grundskola, gymnasieskola, äldreomsorg samt individ- och familjeomsorg. Samtliga områden som omfattas av strukturkostnadsindex har en hög eller mycket hög kostnadsnivå jämfört med genomsnittet i riket. Dyrast jämfört med övriga kommuner är fritidshems- och funktionshinderverksamhet. Även för områden förskola, grundskola,

gymnasieskola och äldreomsorg har Tanum en verksamhet som är dyrare än den genomsnittliga kommunen. Den enda verksamheten som har lägre kostnader än genomsnittligt är individ- och familjeomsorg. Värden över 100 visar att verksamheten är dyrare än vad som är motiverat av Tanums struktur.

	2018	2017	2016	2015	2014
Barnomsorg	-	-	-	-	120
-Förskola	107	109	107	108	-
-Fritidshem	120	118	115	131	-
Grundskola	106	107	104	105	109
Gymnasieskola	107	105	103	96	104
Äldreomsorg	101	104	106	107	111
Individ- och familjeomsorg	90	108	111	111	120
Funktionshinder	110	106	109	110	108
Totalt	104	106	106	107	112

MEDBORGARUNDERSÖKNING

Statistiska centralbyrån (SCB) har för Tanums kommuns räkning genomfört en undersökning om vad Tanums kommuns invånare tycker om Tanums kommun som boendeort och om den kommunala verksamheten. Undersökningen genomfördes under hösten 2019 med urval på 1 200 personer i åldrarna 18–84 år. Svarefrekvensen var knappa 50 procent. Det var sjunde gången undersökningen genomfördes.

Resultaten i undersökningen redovisas som ett betygsindex från 0 till 100. Ju högre värdet är, desto bättre betyg har kommunens medborgare gett kommunen. Betygsindex under 40 kan betraktas som icke godkända.

Som jämförelse till tanumsbornas betyg redovisas även betygen för övriga kommuner som genomfört undersökningen under 2019.

Undersökningen omfattar tre delar:

- Medborgarnas uppfattning om Tanums kommun som en plats att leva och bo i.
- Medborgarnas betyg på Tanums kommuns olika verksamhetsområden.
- Medborgarnas uppfattning om kommunens information och sin möjlighet till inflytande.

Medborgarnas uppfattning om Tanums kommun som en plats att leva och bo i

Det sammanfattande betyget för hur medborgarna bedömer Tanums kommun som en plats att bo och leva i blev 60, vilket är samma resultat som i förra mätningen. Resultatet på 60 är något högre än genomsnittet för övriga kommuner, som låg på 59.

Tanumsborna är mest nöjda med trygghet och kommersiellt utbud. Betyget på den offentliga miljön i Tanum har gått upp, jämfört med 2017. Mindre nöjda är man med kommunikationer, utbildningsmöjligheter och i någon mån bostäder.

De som svarat anger i hög grad (index 65) att de rekommendera andra att bosätta sig i Tanum

Att leva och bo	RIKET TANUM				
	2019	2019	2017	2015	2013
Nöjd regionindex	59	60	60	60	60
Rekommendation	62	65	64	65	63
Arbetsmöjligheter	56	51	52	46	42
Utbildningsmöjligheter	59	41	41	44	44
Bostäder	53	50	49	44	48
Trygghet	57	65	65	67	70
Kommunikationer	59	39	41	42	46
Kommersiellt utbud	61	63	65	66	61
Fritid	59	56	56	59	59

Medborgarnas uppfattning om kommunens information och sin möjlighet till inflytande

Det sammanfattande betyget för hur tanumsborna bedömer sina möjligheter till inflytande och kommunens information blev 43, något högre än förra mätningen och högre än genomsnittet för kommunerna.

Tanumsborna är mer nöjda på samtliga mätindikatorer än vad genomsnittet för invånarna i övriga kommuner är.

Mest nöjda är medborgarna med kommunens tillgänglighet och förtroende. Informationsarbete och kommunens webbplats tanum.se ligger också över genomsnittet i övriga kommuner.

Information och inflytande	RIKET TANUM				
	2019	2019	2017	2015	2013
Nöjd inflytandeindex	39	43	42	42	43
Tillgänglighet (kontakt)	48	55	56	55	55
Information-öppenhet	53	59	59	58	57
Webbplats (tanum.se)	60	65	65	67	-
Påverkan	38	41	40	42	40
Förtroende	43	50	46	49	49

Medborgarnas betyg på Tanums kommuns olika verksamhetsområden

Det sammanfattande betyget för hur tanumsborna bedömer den kommunala verksamheten blev 54, något lägre än föregående undersökning men fortsatt högre än kommunerna i genomsnitt.

Jämfört med övriga kommuner är tanumsborna mest nöjda med grundskola, äldreomsorg samt stöd till utsatta personer. Renhållning får också bra betyg, samma nivå som riket. Betyget för bemötande och tillgänglighet är fortsatt bra och ligger högre än genomsnittet för övriga kommuner.

Minst nöjda är tanumsborna med gymnasieskolan, bygglovsverksamheten och gång- och cykelvägar. Den tekniska verksamheten i Tanum får generellt sett sämre betyg än i övriga kommuner.

Betyg på olika verksamhetsområden	RIKET TANUM				
	2019	2019	2017	2015	2013
Nöjd medborgarindex	53	54	55	53	51
Bemötande-tillgänglighet	55	59	59	62	55
Förskolan	64	60	65	68	66
Grundskolan	57	59	58	59	59
Gymnasieskolan	56	36	44	41	54
Äldreomsorgen	49	56	57	60	54
Stöd för utsatta personer	47	51	55	61	56
Gator och vägar	53	44	50	47	43
Gång- och cykelvägar	54	37	48	46	38
Fritid-idrott	60	49	58	56	53
Fritid-kultur	61	52	60	58	57
Miljöarbete	54	48	56	57	48
Vatten och avlopp	76	69	69	67	71
Renhållning	65	65	67	70	65
Räddningstjänst	77	72	72	74	72
Bygglovsverksamhet	-	40	36	36	-
Näringslivsklimat	-	59	55	53	-

REDOVISNINGSMODELL OCH PRINCIPER

Kommunens årsredovisning innehåller en resultat- och balansräkning samt en kassaflödesrapport. För kommunens interna redovisning tillkommer även drift- och investeringsredovisning. Årsredovisningen innehåller även en koncernredovisning. Denna utgör en sammanställning av kommunens resultat- och balansräkningar och bokslut för de bolag kommunen har betydande inflytande i.

FINANSIELL ANALYSMODELL

Kommunens finansiella ställning analyseras i anslutning till resultaträkning, kassaflödesrapport, balansräkning samt driftredovisning. Därtill görs en särskild analys över vilka risker kommunen är exponerad för. Den finansiella analysen ska utvärdera kontrollen över den finansiella utvecklingen, långsiktig och kortsiktig betalningsberedskap och riskförhållande. I den finansiella analysen görs en avstämning mot kommunens övergripande ekonomiska mål och det lagstadgade balanskravet. I analysen ska kommunens förmåga att leva upp till detta framgå.

ÖVERGRIPANDE PRINCIPER

I den löpande redovisningen och vid upprättandet av årsredovisningen följs ett antal övergripande redovisningsprinciper vilka skapar ett normverk som styr innehållet i redovisningsrapporterna. Analysen av den finansiella ställningen och utvecklingen baseras på antagandet att dessa principer har följts. Principerna är följande:

- Principen om pågående verksamhet
- Objektivitetsprincipen
- Försiktighetsprincipen
- Matchningsprincipen
- Principen om öppenhet

De principer som tillämpas leder till att en återhållsam bild av kommunernas ekonomi redovisas. Detta innebär exempelvis att skuldredovisning ska ske i enlighet med såväl försiktighetsprincipen som matchningsprincipen. Vidare innebär de etablerade principerna att värdering av tillgångar ska ske med försiktighet. En tillämpning av god redovisningssed innebär således att den ekonomiska redovisningen ger en försiktig och restriktiv beskrivning av utvecklingen och situationen.

TILLÄMPNING AV REDOVISNINGSPRINCIPER

Kommunen följer i allt väsentligt de rekommendationer som lämnats av Rådet för kommunal redovisning. Avseende rekommendationer till följd av ny redovisningslag har kommunen valt att tillämpa dessa från och med 2020. Nedan följer en kort beskrivning av några väsentliga principer som påverkar bokslut och redovisning.

Kommunen har inga kontrakt avseende leasing av maskiner och inventarier eller hyra av fastigheter, där kommunen i allt väsentligt intar samma ställning som vid direkt ägande av tillgångarna, så kallad finansiell leasing. Kommunen leasar bilar, dessa har kommunen valt att behandla som operationell leasing med hänvisning till värde samt leasingtid. Framtida minimileaseavgifter förfaller enligt följande: 3 610 tkr inom ett år och 5 500 tkr senare än ett år dock innan fem år. Inga förfall efter fem år. Tanums kommun hyr kontorslokaler i Tedachuset. Avtalstiden är 20 år med möjlighet att säga upp avtalet efter tio respektive 15 år. Avtalet är att se som operationell leasing eftersom leasingperioden inte omfattar objektets ekonomiska livslängd. Framtida minimileaseavgifter förfaller enligt följande: 3 338 tkr inom ett år, 13 352 tkr senare än ett år dock innan fem år och 10 014 tkr efter fem år.

Pensionsskulden redovisas enligt den så kallade "blandmodellen". Den pensionsskuld som uppkommit under åren 1998 och 1999 samt garanti-pensioner som beslutades före 1999 redovisas under avsättningar i balansräkningen. Pensionsskuldens finansiella kostnader redovisas som finansiell kostnad i resultaträkningen och ingår i pensionsskulden. Skandia sköter kommunens pensionsadministration och deras beräkning har använts för att ta fram skuldens storlek. Pensioner intjänade under år 2019 redovisas som verksamhetskostnad i resultaträkningen och är upptagna som kortfristigt skuld i balansräkningen. Pensionsåtaganden inklusive löneskatt som uppkommit före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse.

Kommun och bolag använder endast ränteswappar som finansiellt instrument för att säkra ränterisk. I not 17 görs en beskrivning av vilka säkringsrelationer avseende swappar som fanns utestående på balansdagen. Varken Tanums Bostäder AB eller kommunen har förtidsinlöst eller förlängt några swapkontrakt under perioden. Kommun har upprättat en dokumentation av säkringsredovisningen. Koncernens totala swapkontrakt kan matchas mot lån vars ränta sätts mot STIBOR även om denna är lägre än noll, vilket innebär att säkring föreligger även vid negativ STIBOR.

Kommunen tillämpar alternativ metod avseende länekostnader. Detta innebär att länekostnader belastar anskaffningsvärdet för pågående investeringsprojekt. Det totala räntebelopp som belastat investeringar under 2019 uppgår till 2 079 tkr. Räntan som används är kommunens genomsnittliga räntekostnad på lån från kreditinstitut. Vid årsskiftet uppgick den till 2,19 procent. Avskrivning på kommunens anläggningstillgångar görs enligt metoden rak avskrivning på historiska anskaffningsvärden.

Kommunen utgår ifrån Sveriges Kommuner och Regioners förslag till avskrivningstider. En faktisk bedömning av återstående avskrivningstid görs regelbundet per objekt. Komponentavskrivning tillämpas från och med 2014 på alla nya investeringar och på befintliga anläggningstillgångar infördes komponentavskrivning från och med 2015. Kommunens bedömning av vad som anses vara inventarier är satt till ett basbelopp och en ekonomisk livslängd på minst tre år.

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING (KONCERNREDOVISNING)

Koncernen Tanums kommun omfattar aktiebolag i vilka kommunen har ett bestämmande eller väsentligt inflytande. I koncernredovisningen för 2019 ingår Tanums Bostäder AB och Tanums Hamnar AB till 100 procent samt Rambo AB med 25 procent. Koncernredovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Utgångspunkten för koncernbokslutet är balans- och resultaträkningar för kommunen och dotterföretagen. Konsolideringen av koncernbokslutet för år 2019 bygger på preliminärt bokslut för Tanums Bostäder AB, Tanums Hamnar AB och Rambo AB. Interna mellanhavanden mellan de i koncernen ingående enheterna har i allt väsentligt eliminerats. Kommunens redovisningsprinciper tillämpas vid upprättande av koncernredovisning. Vid konsolideringen har inga större elimineringsdifferenser identifierats.

RISKBEDÖMNING OCH KÄNSLIGHETSANALYS

Tanums kommun är i sin verksamhet utsatt för olika typer av risker, såsom finansiella risker, borgensåtaganden, skador på kommunal egendom, störningar i verksamhet och IT-system etcetera.

RISKBEDÖMNING

Finansiella risker

Både kommunen och Tanums Bostäder AB har antagit en finanspolicy som anger de risknivåer som gäller vid finansiering, placering etcetera. Finansverksamheten har uppfyllt de målsättningar och risknivåer som angetts i finanspolicyen.

Valutarisk

Kommunkoncernen har inga in- eller utbetalningar i utländsk valuta. Hela låneskulden är placerad i svensk valuta.

Likviditetsrisk

Genom medlemskapet i Kommuninvest har kommunen och Tanums Bostäder AB kunnat skaffa kapital på ett effektivt sätt. Till koncernkontot finns en checkkredit på 50 mkr knuten som kan utnyttjas utan förbehåll.

Ränterisk

Kommunen och Tanums Bostäder AB har fastställt en finanspolicy som bland annat reglerar hur strukturen på låneportföljen ska utformas för att minimera ränterisken. Enligt policyen ska den genomsnittliga räntebindningstiden inte understiga ett år och inte heller överstiga tio år.

För att uppnå en effektiv och flexibel hantering av ränterisken i kommunens skuldportfölj kan kommunen använda finansiella derivatinstrument. Hanteringen sker i enlighet med de riktlinjer och ramar som är fastställda i kommunens finanspolicy.

Borgensåtaganden

Kommuninvest

Tanums kommun är medlem i Kommuninvest ekonomisk förening som är ett samarbete kring finansiella tjänster, främst upplåning. Kommuninvest har cirka 280 medlemmar. Tanums kommun har i september 2015 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga förpliktelser. Samtliga 280 kommuner och regioner som är medlemmar i Kommuninvest har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Detaljerade upplysningar om kommunens borgensåtagande i Kommuninvest lämnas i notförteckningen till balansräkningen.

Kommunägda bolag

Enligt beslut i kommunfullmäktige uppgår Tanums Bostäder AB:s möjligheter att uppta lån med borgen från Tanums kommun till 475,0 mkr och för Tanums Hamnar AB till 10,0 mkr. Vid årsskiftet utnyttjade Tanums Bostäder 451,9 mkr av borgensramen medan Tanums Hamnar inte hade några lån med kommunal borgen vid årsskiftet.

Övriga borgensåtaganden

Kommunen har tecknat borgen med 2,5 mkr för Hogslätts vänboende kooperativa hyresgästförening för byggnation av hyresbostäder i Gerlesborg.

Borgensförluster

Kommunen har inte gjort några borgensförluster under de tio senaste åren.

Intern kontroll

Kommunfullmäktige har antagit ett reglemente för intern kontroll. Den interna kontrollen baseras på särskilda riskanalyser som görs av kommunstyrelsen och nämnderna. Under 2019 omfattade den interna kontrollen bland annat personuppgifter i e-post, fördelning av arbetsmiljöansvar och uppföljning av avtalsvillkor. En systematisk uppföljning av tidigare års interna kontroll har genomförts.

Försäkringsskydd

De försäkringsavtal som kommunen och Tanums Bostäder AB har innehåller bland annat fullvärdesförsäkring av fastigheter samt en ansvarsförsäkring.

Säkerhetsarbete

Det kommunala säkerhetsarbetet samordnas av en särskild säkerhetssamordnare som organisatoriskt finns på kommunstyrelsen. I kommunens säkerhets-, risk- och skadeförebyggande arbete har kommunfullmäktige antagit en risk- och sårbarhetsanalys för Tanums kommun. På uppdrag av staten arbetar kommunerna med att säkra förmågan att driva den kommunala verksamheten även i en krigssituation. I början av 2020 deltog Tanum i den riksomfattande totalförsvarsövningen. Kommunerna är en viktig del av det svenska totalförsvaret.

IT-säkerhet

Kommunstyrelsen har antagit en plan för IT-säkerhet. En översyn av kommunens riktlinjer för IT-säkerhet skedde under 2013. Under 2019 har inga större driftstörningar i IT-driften inträffat. Kommunen har beslutat om policy, organisationsstruktur och handlingsplan för hanteringen av personuppgifter för att uppfylla kraven i den nya dataskyddsförordningen (GDPR) som infördes under 2018.

KÄNSLIGHETSANALYS

Invånarantal

Invånarantalet påverkar bland annat statsbidrag och skatteintäkter. En förändring av invånarantalet med 100 personer förändrar de budgeterade skatteintäkterna med cirka 4,5 mkr.

Statsbidrag/utjämningsystem

I bokslut 2019 erhåller Tanums kommun ersättningar för inkomstutjämningsystemet med 154,2 mkr. Tanums kommun har en egen skattekraft på 87 procent och påverkas därmed i hög grad av förändringar i inkomstutjämningsystemet.

I kostnadsutjämningsystemen betalar Tanum en avgift på 9,7 mkr, vilket är en minskning med 6,2 mkr jämfört med 2018.

Löneökningar

Löneökningarna under 2019 uppgick till cirka tre procent. Varje procentenhets ökning av lönesumman medför en ökning av personalkostnaderna med cirka sex mkr.

Räntor

En höjning av både den korta och långa räntan med en procentenhet skulle ge ökade räntekostnader vid fullt genomslag med 5,5 mkr. Genom ingångna derivatavtal har ränterisken minskats. En procentenhets höjning av marknadsräntorna innebär att kommunens räntekostnad ökar med 1,5 mkr.

RESULTATRÄKNING OCH KASSAFLÖDESRAPPORT

Tanums kommun har redovisat positiva resultat och dessutom klarat balanskravet varje år sedan år 2000. Årets resultat uppgår till 4,1 mkr.

ÅRETS RESULTAT

För att uppnå kommunallagens bestämmelser om god ekonomisk hushållning och det av kommunfullmäktige fastställda ekonomiska målet ska det genomsnittliga resultatet över tio år uppgå till cirka två procent av genomsnittliga skatteintäkter och statsbidrag över tio år, före realisationsvinster vid fastighetsförsäljningar. Årets resultat för kommunen är 4,1 mkr. Exkluderas årets realisationsvinster på 2,2 mkr uppgår resultatet till 1,9 mkr, en försämring med 4,8 mkr jämfört med 2018. Detta innebär att kommunens samtliga resultat under 2000-talet varit positiva. Det genomsnittliga resultatet för de tio senaste åren motsvarar 1,8 procent av skatteintäkter och statsbidrag för samma period. Sammantaget innebär detta att kommunen klarar det lagstadgade balanskravet men inte målet för god ekonomisk hushållning. Kommunen har levt upp till balanskravet sedan detta infördes. Årets resultat är 5,6 mkr sämre än fullmäktiges kompletteringsbudget på 9,7 mkr för 2019. Några förklaringar till det svaga resultatet är volymökningar inom barn- och utbildningsnämnden under året, underskott för nämndernas verksamhet på -2,9 mkr samt lägre intäkter för tomtförsäljning än budgeterat, -3,0 mkr. Om kommunen ska leva upp till målet för god ekonomisk hushållning 2020 måste resultatnivån förbättras med 30 mkr jämfört med 2019. Resultat före bokslutsdispositioner och skatt är för Tanums Bostäder AB 0,9 mkr, Tanums Hamnar AB 0,4 mkr och koncernens andel i Rambo AB:s resultat är 0,7 mkr. Kommunkoncernens resultat uppgår till 5,7 mkr.

BALANSKRAVSUTREDNING

Belopp i tkr	2019	2018	2017
Årets resultat	4 093	6 941	15 153
Samtliga realisationsvinster	-2 185	-200	-54
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	1 907	6 741	15 098
Medel till resultatutjämningsreserv	0	0	0
Medel från resultatutjämningsreserv	0	0	0
Årets balanskravsresultat	1 907	6 741	15 098
Balanskravsunderskott från tidigare år	0	0	0
Summa	1 907	6 741	15 098
Balanskravsresultat att reglera	0	0	0

VERKSAMHETSRESULTAT

Verksamhetsresultatet uppgår till -751,3 mkr och har försämrats med 34,2 mkr, vilket motsvarar 4,8 procent. Verksamhetens nettokostnader som andel av skatteintäkter är 98,6 procent, en försämring med 0,3 procentenheter jämfört med 2018. Detta är den högsta nettokostnadsandel under hela 2010-talet. Intäkterna för skattefinansierad verksamhet är 198,5 mkr vilket är en minskning med 11,2 mkr jämfört med 2018. Detta förklaras av minskade statsbidrag avseende flyktingmottagande jämfört med 2018. Utöver statsbidrag består verksamhetsintäkterna främst av äldreomsorgs- och barnomsorgsavgifter samt hyresintäkter och tomtförsäljning. Den taxefinansierade verksamhetens intäkter är 55,1 mkr och avser vatten- och avloppsavgifter. Verksamhetens intäkter finansierar 26,7 procent av verksamhetens kostnader. Kostnaden för nämndernas verksamhet har

ökat med 23,4 mkr vilket motsvarar 2,5 procent. Detta förklaras främst av löneökningar. Personalkostnaderna svarar för 62,1 procent av kommunens kostnader och uppgår till 594,1 mkr, vilket är en ökning med 16,3 mkr. Köpta tjänster uppgår till 236,3 mkr, en ökning med 11,6 mkr och avser bland annat köp av gymnasieplatser, vårdplatser med mera. Pensionskostnader uppgår till 51,1 mkr vilket i princip är oförändrat jämfört med 2018. Avskrivningarna för kommunen uppgår till 54,3 mkr. Som andel av skatteintäkter och statsbidrag motsvarar det 7,1 procent. Från att ha varit nere på 5,7 procent för cirka tio år sedan så började kommunens avskrivningar öka igen och utgör sedan några år tillbaka en lika stor andel av skatteintäkter och statsbidrag som i början av 2000-talet. I jämförelse med andra kommuner tar avskrivningarna en betydligt större andel av skatteintäkterna i anspråk än för kommungenomsnittet. Större investeringar i främst VA-verksamhet och skolverksamhet kommer att innebära en fortsatt ökning av avskrivningarna.

SKATTEINTÄKTER OCH GENERELLA STATSBIIDRAG

Utdebiteringen är 21,56 skattekronor. Tanums skattesats är 0,86 kronor högre än den genomsnittliga skattesatsen i riket och 0,26 kronor högre än länsnittet. Skatteintäkter och generella statsbidrag ökar med 33,1 mkr, 4,5 procent, och uppgår till 762,3 mkr. Ökningen beror både på ökat skatteunderlag samt ökade statsbidrag. Skatteintäkterna ökar med 11,8 mkr, 2,2 procent, medan generella statsbidrag och utjämningsbidrag ökar med 21,3 mkr, 11,7 procent. De generella statsbidragen ökar framförallt beroende på högre invånarantal samt lägre avgift till kostnadsutjämnings-systemet.

Tanums eget skatteunderlag ökade med 2,4 procent vid den senaste taxeringen, vilket är lägre än den genomsnittliga ökningen i riket som uppgick till 3,7 procent. Kommunens skattekraft som procent av medelskattekräften i riket uppgick i taxering 2019 till 87 procent. Sett under en längre period är det en förbättring med tolv procentenheter sedan 1994 då skattekräften uppgick till 76 procent. Detta innebär att kommunens beroende av bidrag för att uppnå medelskattekräften i landet har minskat. Tanum är nettobetalarare till både utjämningsystemet för LSS och det generella kostnadsutjämningsystemet. Kommunens avgift för utjämnning av LSS-kostnader uppgår till 2,8 mkr medan avgiften till det generella kostnadsutjämningsystemet uppgår till 6,9 mkr. En delvis ny modell för kostnadsutjämnning införs från år 2020, där Tanum istället blir mottagare. Tillsammans med löpande uppdatering av modellen, främst på grund av ökat antal äldre, innebär detta en inkomstförstärkning cirka 25 mkr.

FINANSNETTO

Kommunens finansnetto försämrats med 1,7 mkr till -6,8 mkr. Försämringen förklaras främst av en tillfällig ränteutgift 2018 och ökad låneskuld. I början på 2000-talet var finansnettot som högst -14,2 mkr. Sedan 2010 har räntenettet som andel av skatteintäkter och statsbidrag ökat från 0,6 procent till 0,9 procent. Orsaken till att andelen inte ökat mer är det ovanligt låga ränteläget till följd av finanskrisen trots en ökad låneskuld. Medelräntan på låneskulden har minskat från 2,84 procent till 2,19 procent. Kommunen har minskat den genomsnittliga räntebindningstiden från 4,6 år till 2,9 år. Räntenivåerna kommer sannolikt normaliseras de närmaste åren med ökade räntekostnader som följd. Koncernens räntenetto minskar med 1,6 mkr till -14,1 mkr.

ÅRETS KASSAFLÖDE

Kommunens likviditet har minskat med 26,0 mkr under året och uppgår per den 31 december 2019 till 14,8 mkr. Koncernens likviditet har minskat med 26,9 mkr och uppgår till 25,5 mkr vid årets slut. Den minskade likviditeten beror främst på ökade investeringar.

LÖPANDE VERKSAMHET

Kommunens resultat exklusive avskrivningar, nedskrivningar och andra ej likviditetspåverkande poster ger ett positivt kassaflöde på 47,8 mkr. Kapitalbindningen har minskat med 0,6 mkr, fordringar minskar med 2,0 mkr, förråd och varulager minskar med 3,7 mkr och skulder minskar med 5,2 mkr. Totalt tillför den löpande verksamheten medel med 48,4 mkr. För koncernen tillför den löpande verksamheten ett positivt kassaflöde på 52,6 mkr.

INVESTERINGSVERKSAMHET

Kommunens investeringar under 2019 uppgick till 199,5 mkr. Kommunens investeringar har finansierats med överskott från den löpande verksamheten till 24,3 procent. Övrig finansiering av investeringar är ökad upplåning, 122,5 mkr, och minskad likviditet med 26 mkr samt sålda

anläggningstillgångar med 2,7 mkr. Investeringar i VA-anläggningar har gjorts med 68,2 mkr, varav den pågående ombyggnationen av Tanumshede vattenverk utgjorde 40,0 mkr. Under året har investeringar i kommunens fastigheter gjorts med totalt 64,0 mkr, varav 42,2 mkr i ny- och tillbyggnation av Tanumskolan och 9,5 mkr avser förbättringsåtgärder och lokalanpassningar. Investeringar i exploateringsverksamheten har uppgått till 39,4 mkr, varav köp av fastighet i Grebbestad utgjorde 31,1 mkr och arbeten med detaljplaner 6,8 mkr. Investeringar i gator och parker har gjorts med 7,8 mkr, medan investeringar i hamnanläggningar utgjorde 8,3 mkr. Koncernens investeringar 2019 uppgår till 250,1 mkr, vilket är en ökning med 89,0 mkr jämfört med 2018.

FINANSIERINGSVERKSAMHET

Kommunens sammantagna långfristiga upplåning ökar med 78,6 mkr. Lån upptagna hos kreditinstitut ökar med 85 mkr. Förinbetalda anslutningsavgifter för vatten och avlopp minskar med 6,4 mkr. Investeringsvolymer under perioden 2017 till 2019 har medfört att kommunen ökat den långfristiga upplåningen med 152,2 mkr och 2019 uppgår den till 704,8 mkr. Kommunkoncernens låneskuld uppgår till 1 164,1 mkr, en ökning med 155,3 mkr jämfört med 2018.

Belopp i tkr	KONCERNEN			TANUMS KOMMUN		
	2019	2018	2017	2019	2018	2017
RESULTATRÄKNING						
Verksamhetens intäkter (not 1)	334 969	340 608	340 769	253 670	262 259	284 149
Verksamhetens kostnader (not 2)	-1 006 947	-979 345	-955 535	-950 704	-927 291	-905 238
Avskrivningar (not 3)	-70 125	-66 258	-63 068	-54 305	-52 092	-50 831
Verksamhetens nettokostnad	-742 103	-704 995	-677 834	-751 339	-717 124	-671 920
Skatteintäkter (not 4)	558 508	546 718	531 516	558 508	546 718	531 516
Generella statsbidrag (not 5)	203 755	182 449	167 068	203 755	182 449	167 068
Verksamhetens resultat	20 160	24 172	20 750	10 925	12 043	26 664
Finansiella intäkter (not 6)	2 589	5 565	1 012	2 551	5 530	2 135
Finansiella kostnader (not 7)	-16 671	-21 286	-22 182	-9 383	-10 631	-13 647
Resultat efter finansiella poster	6 078	8 451	-420	4 093	6 941	15 153
Bokslutsdisposition	-343	-466	202	-	-	-
Skattekostnader	-23	-263	-128	-	-	-
Periodens resultat	5 713	7 722	-347	4 093	6 941	15 153

Belopp i tkr	KONCERNEN			TANUMS KOMMUN		
	2019	2018	2017	2019	2018	2017
KASSAFLÖDESRAPPORT						
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN						
Periodens resultat	5 713	7 722	-347	4 093	6 941	15 153
Justering för ej likviditetspåverkande poster (not 8)	53 043	63 677	79 203	43 678	47 557	50 625
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	58 756	71 399	78 857	47 771	54 498	65 778
Ökning/minskning av korta fordringar	-4 902	-11 128	30 478	2 048	-9 759	31 673
Ökning/minskning förråd och varulager	3 695	244	203	3 727	156	267
Ökning/minskning korta skulder	-4 971	11 201	3 847	-5 196	19 229	8 774
Kassaflöde från den löpande verksamheten	52 577	71 717	113 385	48 351	64 123	106 492
INVESTERINGSVERKSAMHETEN						
Investering i materiella tillgångar	-250 052	-150 908	-135 858	-199 543	-105 561	-70 173
Försäljning av materiella tillgångar	2 939	4 017	221	2 700	-	-
Investering i finansiella tillgångar	-	-10 099	-1 670	-	-10 099	-1 670
Försäljning av finansiella tillgångar	3 928	-3 918	-	-	-	-
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-243 185	-160 908	-137 307	-196 843	-115 659	-71 843
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN						
Nyupptagna lån	497 088	211 880	215 560	345 000	90 000	80 560
Amortering av långfristiga skulder	-340 856	-140 353	-190 000	-230 000	-60 000	-110 000
Minskning av långfristiga fordringar	-64	-28	-32	-	36	20
Övrig finansiering	7 486	13 901	10 842	7 486	13 901	10 842
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	163 654	85 400	36 370	122 486	43 937	-18 577
Periodens kassaflöde	-26 954	-3 790	12 448	-26 006	-7 599	16 072
Likvida medel vid årets början	52 485	56 275	43 827	40 801	48 400	32 328
Likvida medel vid årets slut	25 531	52 485	56 275	14 795	40 801	48 400

BALANSRÄKNING

*Kommunens balansomslutning ökar med 112,1 mkr och uppgår till 1 288,8 mkr.
Koncernen har ökat balansomslutningen med 155,4 mkr till 1 785,1 mkr.*

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Kommunens anläggningstillgångar har ökat med 144,1 mkr och uppgår till 1 167,4 mkr. Investeringar i anläggningar, fastigheter och inventarier har gjorts med 199,5 mkr. Avskrivningar och försäljningar uppgår till 57,0 mkr. Av kommunens totala anläggningar avser 677,1 mkr anläggningar i skattefinansierad verksamhet, varav 158,2 mkr skolfastigheter och 87,2 mkr äldreomsorgsfastigheter. Värdet på anläggningar för taxefinansierad verksamhet uppgår till 417,3 mkr. Av den avgiftsfinansierade verksamhetens anläggningar avser 372,0 mkr VA-anläggningar, 29,9 mkr hamnanläggningar och 10,3 mkr hyresfastigheter. Koncernens anläggningstillgångars värde har ökat med 181,4 mkr och uppgår till 1 635,1 mkr. Av anläggningstillgångarna avser 470,8 mkr hyresfastigheter och 15,8 mkr avser industrifastigheter.

OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR

Kommunens omsättningstillgångar uppgår till 121,4 mkr. Fordringar är den enskilt största posten och avser 105,5 mkr, vilket är en minskning med 20,0 mkr. Större fordringar avser skatteintäkter 53,3 mkr, moms 8,7 mkr och VA-fordringar med 16,0 mkr. Övriga kundfordringar för kommunala avgifter uppgår till 4,6 mkr. Koncernens kortfristiga fordringar har ökat med 7,6 mkr till 123,0 mkr. Kommunen och de helägda bolagen Tanums Bostäder AB och Tanums Hamnar AB har ett gemensamt koncernkonto. Hela likviditeten på koncernkontot redovisas som likviditet i kommunens balansräkning. Vid bokslut hade Tanums Hamnar AB ett negativt saldo på 0,8 mkr och Tanums Bostäder AB ett positivt saldo på 10,9 mkr. Likviditeten för kommunen inklusive de helägda bolagen uppgick vid bokslutstillfället till 14,8 mkr, en minskning med 26,0 mkr jämfört med föregående år. Kommunens andel av likviditeten uppgick till 4,6 mkr. Kommunen och de kommunala bolagen har tillsammans en kredit på koncernkontot på 30 mkr. Denna kredit var inte utnyttjad vid bokslutstillfället. Koncernens likviditet minskade med 27,0 mkr och uppgår till 25,5 mkr.

EGET KAPITAL

Årets resultat har ökat det egna kapitalet med 4,1 mkr och därmed uppgår kommunens egna kapital till 406,6 mkr. Ökningen motsvarar 1,0 procent. Kommunens soliditet minskar från 34,2 procent till 31,6 procent vilket förklaras av ökad upplåning och ett svagt resultat. Inklusive alla pensionsåtaganden är kommunens soliditet 13,6 procent, en minskning med 0,5 procentenheter jämfört med 2018. Av det egna kapitalet är 15,0 mkr avsatt till resultatutjämningsreserv, detta gjordes 2012. Någon ny avsättning eller upplösning har inte gjorts 2019. Kommunens eget kapital har sedan 1992 minskat med mer än 300,0 mkr om justering görs för ändrade redovisningsprinciper avseende pensionskulden. De goda resultaten under 2000-talet har inneburit en viss återhämtning. De senaste åren har denna återhämtning avstannat. Årets resultat innebär en ökning av det egna kapitalet för kommunkoncernen med 5,7 mkr och uppgår därmed till 422,9 mkr. Tanums Bostäder AB, Tanums Hamnar AB och Rambo AB bidrar genom positiva resultat. Soliditeten minskar från 25,6 procent till 23,7 procent.

AVSÄTTNINGAR

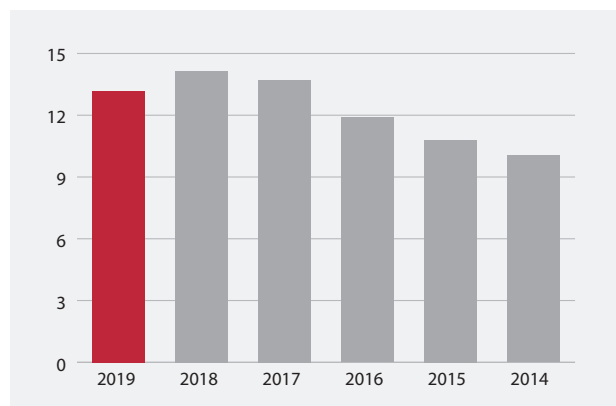
Kommunens avsättningar består av en pensionskulden som uppgår till 12,0 mkr vilket är en minskning med 1,4 mkr. Pensionskulden består av pensioner enligt kollektivavtal intjänade under 1998 och 1999. Utöver den pensionskulden som redovisas som avsättning i balansräkningen har kommunen förpliktelser för pensioner intjänade före 1998. Dessa redovisas som ansvarsförbindelse och uppgår till 231,0 mkr inklusive en inlösen av intjänad pensionsrätt i överskottsfond med 2,1 mkr. Totalt minskar ansvarsförbindelsen med 6,1 mkr. De totala pensionsförpliktelserna uppgår således till 243,0 mkr. Om den totala pensionsförpliktelserna varit redovisad i balansräkningen skulle det egna kapitalet vara betydligt mindre och soliditeten uppgått till 13,6 procent 2019, vilket är en minskning med 0,5 procentenheter. Antaganden avseende medellivslängd och avkastningsränta som ligger till grund för pensionskuldsberäkningen görs i enlighet med rekommendationer från Sveriges Kommuner och Regioner. Ingen del av pensionskulden är placerad utan hela skulden är återlånad av kommunen. Pensioner intjänade efter 1999 ingår inte i ovan redovisad pensionskulden utan har utbetalts för förvaltning av de anställda, alternativt har försäkring tecknats som täcker kommunens åtaganden.

SKULDER

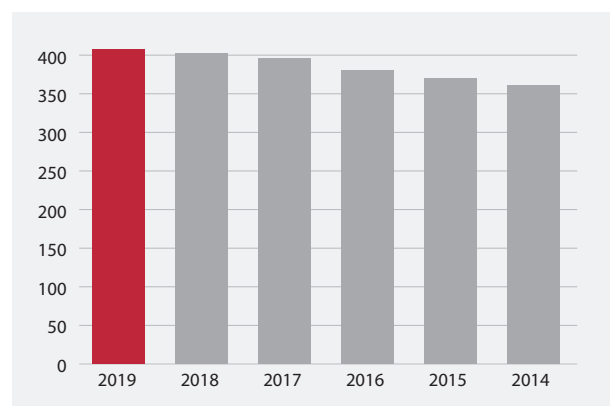
Kommunens låneskulden består av flera poster, långfristiga lån från kreditinstitut, förinbetalda anslutningsavgifter för vatten och avlopp, VA-resultatfond och periodiserade investeringsbidrag. Totalt uppgår låneskulden till 704,8 mkr varav 550,6 mkr avser lån från kreditinstitut. Kommunens låneskulden har ökat med 115 mkr och avser lån från kreditinstitut. Den ökade låneskulden förklaras av ökad investeringsvolym. De positiva resultaten under 2000-talet har inneburit att kommunen kunnat amortera ner sin låneskulden med cirka 100 mkr fram till 2007. Ökande investeringar från 2008 innebär att kommunens nettoupplåning ökar igen. Under 2019 har investeringarna inte kunnat finansieras med egna medel och anslutningsavgifter för vatten och avlopp utan även krävt nyupplåning. Koncernens låneskulden har ökat med 155,3 mkr till 1 164,1 mkr. Tanums Bostäder AB har haft större investeringar i nybyggnation av lägenheter under året som delvis finansierats med nyupplåning. Tanums Hamnar AB har inga långfristiga lån. RAMBO AB har låneskulden hos kreditinstitut på 29,8 mkr varav 7,5 mkr ingår i kommunkoncernen. Kommunens kortfristiga skuld har minskat under året och uppgår till 165,4 mkr. De största enskilda posterna är semesterlöneskulden som uppgår till 36,2 mkr, leverantörsskulder 29,6 mkr och personalens för året intjänade pensioner inklusive löneskatt 22,8 mkr. Koncernens kortfristiga skuld uppgår till 180,7 mkr.

Belopp i tkr	KONCERNEN			TANUMS KOMMUN		
	2019	2018	2017	2019	2018	2017
TILLGÅNGAR						
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR						
Mark, byggnader och tekniska anläggningar (not 9)	1 572 673	1 393 628	1 317 531	1 094 332	952 242	902 229
Maskiner och inventarier (not 10)	38 116	31 343	27 677	20 941	18 510	16 726
Finansiella anläggningstillgångar (not 11)	24 332	28 702	18 502	52 126	52 565	42 712
Summa omsättningstillgångar	1 635 121	1 453 673	1 363 710	1 167 399	1 023 318	961 667
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR						
Fordringar (not 12)	123 011	115 386	105 392	105 526	107 573	97 814
Förråd	1 470	8 140	5 932	1 031	4 967	5 265
Kassa och bank (not 13)	25 531	52 485	56 275	14 795	40 801	48 400
Summa omsättningstillgångar	150 011	176 011	167 599	121 352	153 341	151 478
Summa tillgångar	1 785 133	1 629 684	1 531 309	1 288 751	1 176 659	1 113 145
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER						
Eget kapital (not 14)						
Årets resultat	5 713	7 722	-347	4 093	6 941	15 153
Resultatutjämningsreserv (RUR)	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Justeringar (not 14)	-	-	3 458	-	-	-
Övrigt eget kapital	402 648	394 926	391 814	387 533	380 592	365 439
Summa eget kapital	423 361	417 648	409 926	406 626	402 533	395 592
Avsättningar för pensioner (not 15)	16 969	18 056	17 918	11 979	13 345	13 627
SKULDER						
Långfristiga skulder (not 16)	1 164 121	1 008 839	929 626	704 776	590 216	552 589
Kortfristiga skulder (not 17)	180 682	185 141	173 547	165 370	170 565	151 336
Summa skulder	1 344 802	1 193 980	1 103 464	870 146	760 781	703 926
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	1 785 133	1 629 684	1 531 309	1 288 751	1 176 659	1 113 145
ANSVARSFÖRBINDELSER (NOT 18)						
Pensionsförpliktelser, som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna	231 045	237 157	242 885	231 045	237 157	242 885
Förvaltade stiftelser	1 512	1 370	1 496	1 512	1 370	1 496
Deponerade medel	32	26	26	32	26	26
Borgensförbindelser	2 540	2 557	2 573	454 420	416 437	377 573
Outnyttjad checkkredit	50 000	30 000	30 000	50 000	30 000	30 000
Soliditet	23,7%	25,6%	26,8%	31,6%	34,2%	35,5%
Soliditet inkl pensionsförpliktelse	10,8%	11,1%	10,9%	13,6%	14,1%	13,7%

SOLIDITET KOMMUN, 2019–2014
Inkl. pensionsförpliktelse inom linjen, procent

EGET KAPITAL KOMMUN, 2019–2014
Mkr

NOTFÖRTECKNING

NOT 1 VERKSAMHETENS INTÄKTER

Koncernen	2019	2018	2017
Statsbidrag	58 132	74 712	91 341
Övriga bidrag	27 310	30 639	18 271
Barnomsorgsavgifter	8 952	8 300	8 609
Äldreomsorgsavgifter	29 250	27 291	25 692
Vatten- och renhållningsavgifter	86 279	83 206	76 313
Gransknings- och förättningsavgifter	12 896	11 611	9 285
Hysesintäkter	65 522	61 615	61 860
Hamnavgifter	12 202	11 525	10 213
Försäljning av verksamhet	7 232	9 066	7 444
Tomtförsäljning	13 168	11 303	20 544
Reavinst försäljning av fastigheter	2 185	200	54
Övrigt	11 840	11 140	11 143
Summa	334 969	340 608	340 769

Tanums kommun	2019	2018	2017
Statsbidrag	58 132	74 712	91 341
Övriga bidrag	27 310	30 639	18 271
Barnomsorgsavgifter	8 952	8 300	8 609
Äldreomsorgsavgifter	29 250	27 291	25 735
VA- och renhållningsavgifter	55 144	52 603	52 198
Hysesintäkter	19 207	17 382	16 694
Granskningsavgifter	12 896	11 611	9 285
Försälj. tjänster och verksamhet	7 232	9 066	7 444
Tomtförsäljning	13 168	11 303	37 357
Reavinst	2 185	54	54
Övrigt	20 193	19 297	17 162
Summa	253 670	262 259	284 149

NOT 2 VERKSAMHETENS KOSTNADER

Koncernen	2019	2018	2017
Personalkostnader	612 420	594 958	581 272
Material	55 209	55 776	55 738
Köpta tjänster	242 292	228 849	221 214
Bidrag	20 522	21 444	23 699
Pensionskostnader	52 105	54 623	46 598
Fastighetsskatt	1 108	906	912
Övrigt	23 291	22 791	26 103
Summa	1 006 947	979 345	955 535

Tanums kommun	2019	2018	2017
Personalkostnader	594 067	577 761	566 376
Material	40 954	42 822	44 292
Köpta tjänster	236 252	224 622	216 949
Bidrag	20 522	21 444	23 699
Pensionskostnader	51 139	51 472	45 829
Nedskrivningar	-	488	-
Övrigt	7 771	8 681	8 092
Summa	950 704	927 291	905 238

NOT 3 AVSKRIVNINGAR

Avskrivningar sker enligt plan på ursprungligt anskaffningsvärde. Avskrivningstiden beräknas på anläggningens beräknade ekonomiska livslängd. Kommunen och koncernens bolag tillämpar komponentavskrivning.

Koncernen	2019	2018	2017
Inventarier	7 019	6 723	6 239
Fastigheter och anläggningar	63 106	59 535	56 828
Summa	70 125	66 258	63 068

Tanums kommun	2019	2018	2017
Inventarier	4 204	3 959	3 973
Fastigheter och anläggningar	50 101	48 133	46 858
Summa	54 305	52 092	50 831

NOT 4 SKATTEINTÄKTER

	2019	2018	2017
Preliminär skatteintäkt	563 734	549 348	533 416
Prognostiserad slutavräkning	-5 226	-2 630	-1 901
Summa	558 508	546 718	531 516

NOT 5 GENERELLA STATSBIIDRAG

	2019	2018	2017
Kommunal fastighetsavgift	44 573	42 315	39 752
Bidrag inkomstutjämning	154 212	141 889	138 327
Avgift kostnadsutjämning	-6 940	-14 025	-17 101
Kostnadsutjämning för LSS	-2 755	-1 865	-5 875
Övriga statsbidrag	5 640	12 131	12 089
Regleringsavgift	9 024	2 004	-123
Summa	203 755	182 449	167 068

NOT 6 FINANSIELLA INTÄKTER

Finansiella intäkter avser ränteintäkter och räntebidrag.

Koncernen	2019	2018	2017
Ränteintäkter	2 589	5 565	1 012
Summa	2 589	5 565	1 012

Tanums kommun	2019	2018	2017
Ränteintäkter	1 231	2 202	1 010
Borgensavgift	1 320	1 202	1 125
Engångspremier överskottsfond KPA	-	2 126	-
Summa	2 551	5 530	2 135

NOT 7 FINANSIELLA KOSTNADER

Finansiella kostnader avser räntekostnader samt finansiella kostnader på pensionsskulden.

Koncernen	2019	2018	2017
Räntekostnader lån	16 142	21 109	21 491
Räntekostnader pensionsskuld	324	269	228
Återförd nedskrivning elcertifikat	-	-357	-
Övrigt	206	266	463
Summa	16 671	21 286	22 182

Tanums kommun	2019	2018	2017
Räntekostnader på lån	8 853	10 454	12 956
Räntekostnader på pensionsskuld	324	269	228
Återförd nedskrivning elcertifikat	-	-357	-
Övrigt	206	266	463
Summa	9 383	10 631	13 647

NOT 8 JUSTERINGSPOSTER KASSAFLÖDESRAPPORT

Koncernen	2019	2018	2017
LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Justering för ej likviditetspåverkande poster	53 043	63 677	79 203
Avskrivningar	70 125	66 258	63 068
Extra inbet. pensionsskuld efter 9801	-1 538	488	-
Avsättn pensionsskuld inkl. särskild löneskatt	209	141	-50
Avs återställande tipp	195	1 671	2 702
Minskning av avsättningar pga utbetalningar	-1 032	-94	3 731
Förändring resultatfond VA	-6 454	-5 972	-5 546
Reavinst vid försäljning av anl. tillg	-1 366	-282	-1 043
Övrigt	-7 096	1 466	16 341

Tanums kommun	2019	2018	2017
LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Justering för ej likviditetspåverkande poster	43 678	47 557	50 625
-Avskrivningar	53 665	51 604	50 831
-Reavinst/förlust samt nedskrivningar	-1 538	488	-
-Elcertifikat	209	141	-50
-Omklassifisering anläggning till omsättningstillgång	195	1 671	2 702
-Resultatfond VA förändring	-1 032	-94	3 731
-Periodiserad anslutningsavgift	-6 454	-5 972	-5 546
Förändring avsättningar	-1 366	-282	-1 043

NOT 9 MARK, BYGGNADER OCH TEKNISKA ANLÄGGN.

Koncernen	2019	2018	2017
Anläggningar för avg. finansierad verksamhet			
Vatten- och avloppsverk	371 976	376 910	390 084
Industrifastigheter	15 849	14 053	12 484
Hamnar	38 484	38 940	32 354
Hyresfastigheter	470 825	436 879	413 201
Summa avgiftsfinansierad verksamhet	897 135	866 782	848 123
Anläggningar för skattefinansierad verksamhet			
Förvaltningsfastigheter	15 475	15 850	15 891
Skolfastigheter	158 202	82 870	84 284
Förskolor/daghem	26 451	24 938	24 405
Servicehus	87 024	92 571	90 165
Brandstationer	4 643	5 007	5 092
Gator och vägar	92 867	92 458	90 007
Markreserv	118 702	79 250	70 129
Anläggningar under uppförande	122 248	81 918	38 313
Övrigt	49 926	51 984	51 122
Summa skattefinansierad verksamhet	675 539	526 846	469 407
Summa	1 572 673	1 393 628	1 317 531

Ingående anskaffningsvärde	2 098 406	1 961 660	1 855 960
Årets anskaffningar	242 292	144 191	109 174
Årets utrangeringar	-2 975	-	-
Omföringar	-195	-7 445	-3 474
Utgående anskaffningsvärde	2 337 528	2 098 406	1 961 660
Ingående ackumulerade avskrivningar	-654 356	-594 199	-537 430
Årets avskrivningar	-60 623	-60 157	-56 769
Årets utrangeringar	1 188	-	-
Utgående ackumulerade avskrivningar	-713 791	-654 356	-594 199
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-50 421	-49 930	-49 930
Årets nedskrivningar	-644	-491	-
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-51 065	-50 421	-49 930
Bokfört värde	1 572 673	1 393 628	1 317 531

Tanums kommun	2019	2018	2017
Anläggningar för avg. finansierad verksamhet			
Vatten- och avloppsverk	371 976	376 910	390 084
Industrifastigheter	5 123	5 420	5 392
Hamnar	29 868	30 610	24 207
Hyresfastigheter	10 284	10 913	11 596
Summa avgiftsfinansierad verksamhet	417 252	423 853	431 279

Anläggningar för skattefinansierad verksamhet			
Förvaltningsfastigheter	15 475	15 850	15 891
Skolfastigheter	158 202	82 870	84 284
Förskolor/daghem	26 451	24 938	24 405
Servicehus	87 024	92 571	90 165
Brandstationer	4 643	5 007	5 092
Gator och vägar	92 867	92 458	90 007
Markreserv	118 702	79 250	70 129
Anläggningar under uppförande	122 248	81 918	38 313
Övrigt	51 468	53 528	52 665
Summa skattefinansierad verksamhet	677 081	528 390	470 951
Summa	1 094 332	952 242	902 229

Ingående anskaffningsvärde	1 500 169	1 402 082	1 342 422
Årets anskaffningar	193 315	105 532	62 361
Årets utrangeringar	-2 274	-	-
Omföringar	-195	-7 445	-2 702
Utgående anskaffningsvärde	1 691 016	1 500 169	1 402 082
Ingående ackumulerade avskrivningar	-536 836	-489 250	-442 451
Årets avskrivningar	-49 301	-47 586	-46 799
Årets utrangeringar	1 188	-	-
Utgående ackumulerade avskrivningar	-584 948	-536 836	-489 250
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-11 091	-10 603	-10 603
Årets nedskrivningar	-644	-488	-
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-11 736	-11 091	-10 603
Bokfört värde	1 094 332	952 242	902 229

NOT 10 MASKINER OCH INVENTARIER

Koncernen	2019	2018	2017
Ingående anskaffningsvärde	98 136	85 641	76 242
Årets anskaffningar	13 952	13 862	10 642
Årets utrangeringar	-1 019	-1 368	-1 243
Utgående anskaffningsvärde	111 068	98 134	85 641
Ingående ackumulerade avskrivningar	-66 731	-57 904	-52 822
Årets avskrivningar	-7 179	-9 837	-6 298
Årets utrangeringar	1 018	1 010	1 216
Utgående ackumulerade avskrivningar	-72 892	-66 731	-57 904
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-60	-60	-60
Årets nedskrivningar	-	-	-
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-60	-60	-60
Bokfört värde	38 116	31 343	27 677

Tanums kommun	2019	2018	2017
Ingående anskaffningsvärde	62 507	56 705	48 893
Årets anskaffningar	6 795	5 802	7 812
Årets utrangeringar	-	-	-
Utgående anskaffningsvärde	69 302	62 507	56 705
Ingående ackumulerade avskrivningar	-43 997	-39 979	-35 947
Årets avskrivningar	-4 364	-4 018	-4 032
Årets utrangeringar	-	-	-
Utgående ackumulerade avskrivningar	-48 361	-43 997	-39 979
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-	-	-
Årets nedskrivningar	-	-	-
Utgående ackumulerade nedskrivningar	0	0	0
Bokfört värde	20 941	18 510	16 726

NOT 11 FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Koncernen	2019	2018	2017
Aktier	1 055	1 055	310
Andelar	11 461	15 391	11 466
Långfristig utlåning	11 816	12 255	6 727
Summa	24 332	28 702	18 502

Tanums kommun	2019	2018	2017
Aktier	28 935	28 935	24 610
Andelar	11 375	11 375	11 375
Långfristig utlåning	1 760	1 759	1 796
Bidrag till statlig infrastruktur:	10 056	10 496	4 931
-GC Sportshopen Grebbestad camping	2977	3119	3261
-Korsning Affärsv. Apoteksv	1 536	1 603	1 670
-GC Grebbestad Strand	5 543	5 774	-
Summa	52 126	52 565	42 712

NOT 12 FORDRINGAR

Koncernen	2019	2018	2017
Vatten och renhållning	21 757	30 623	20 462
Barnomsorgsavgifter	996	1 033	1 280
Äldreomsorgsavgifter	3 576	3 560	3 297
Hyror och arrenden	1 536	2 064	2 556
Statsbidragsfordringar	270	325	600
Moms	8 788	8 832	10 015
Skatteintäkter	53 254	48 393	42 973
Förutbetalda kostnader	4 665	4 949	1 840
Migrationsverket upplupna intäkter	1 817	3 702	4 571
Investeringsstöd TBAB	7 612	-	-
Försäkringskassan upplupna intäkter	2 287	2 501	5 331
Övriga upplupna intäkter	7 386	4 883	6 793
Övrigt	9 065	4 521	5 673
Summa	123 011	115 386	105 392

Tanums kommun	2019	2018	2017
Vatten och renhållning	15 990	24 297	15 804
Barnomsorgsavgifter	996	1 033	1 280
Äldreomsorgsavgifter	3 576	3 560	3 297
Statsbidragsfordringar	270	325	600
Moms	8 702	8 786	10 006
Skatteintäkter	53 254	48 393	42 973
Förutbetalda kostnader	4 120	4 825	1 614
Migrationsverket upplupna intäkter	1 817	3 702	4 571
Arbetsförmedlingen lönebidrag	911	2 042	-
Försäkringskassan upplupna intäkter	2 287	2 501	5 331
Övriga upplupna intäkter	3 949	2 632	4 448
THAB koncernkonto	829	1 556	1 085
Övrigt	8 823	3 922	6 804
Summa	105 526	107 573	97 814

NOT 13 KASSA OCH BANK

Beloppet utgör summan av kassa, bank och lätt realiserbara medelsplaceringar.

Koncernen	2019	2018	2017
Kassa	73	148	131
Plusgiro	25	133	79
Bank	25 432	52 205	56 065
Utnyttjande av checkkredit	0	0	0
Summa	25 531	52 485	56 275

Tanums kommun	2019	2018	2017
Kassa	19	28	24
Plusgiro	25	133	79
Kommunens del i koncernkonto	4 646	29 470	48 035
THAB:s del i koncernkonto	-829	-1 556	-1 085
TBAB:s del i koncernkonto	10 935	12 727	1 348
Utnyttjande av checkkredit	0	0	0
Summa	14 795	40 801	48 400

NOT 14 EGET KAPITAL

Koncernen	2019	2018	2017
Ingående eget kapital	417 648	409 926	406 814
-varav resultatutjämningsreserv	15 000	15 000	15 000
Justering förvärv RAMBO	-	-	3 458
Årets resultat	5 713	7 722	-347
Utgående eget kapital	423 361	417 648	409 926
Rörelsekapital	-30 670	-9 130	-6 239
Anläggningskapital	454 031	426 778	416 165
Totalt	423 361	417 648	409 926

Tanums kommun	2019	2018	2017
Ingående eget kapital	402 533	395 592	380 439
-varav resultatutjämningsreserv	15 000	15 000	15 000
Årets resultat	4 093	6 941	15 153
Utgående eget kapital	406 626	402 533	395 592
Rörelsekapital	-44 018	-17 224	142
Anläggningskapital	450 643	419 757	395 450
Totalt	406 626	402 533	395 592

NOT 15 AVSÄTTNINGAR PENSIONSSKULD

Redovisning av pensionsskuden regleras i den kommunala redovisningslagen. Den del av pensionsskuden som uppkommit före 1998 ska redovisas som ansvarsförbindelse. Kommunens ansvarsförbindelse för pensionsförpliktelser till personalen uppgår till 231 045 tkr inklusive löneskatt för 2019. Samtliga åtaganden för pensioner är återlånade av kommunen. Ingen extern placering är gjord.

Koncernen	2019	2018	2017
Kommunens pensionsskuld exkl ansvarsförbindelse	11 979	13 345	13 628
Övriga avsättningar	1 347	749	494
Obeskattad reserv	3 642	3 962	3 796
Summa avsättningar	16 969	18 056	17 918

Tanums kommun	2019	2018	2017
PENSIONSÅTAGANDE			
IB pensionsförpliktelser	13 345	13 628	14 668
Pensionsutbetalningar	-627	-631	-641
Nyintjänad pension	28	-242	175
Ränte- och basbeloppsuppräknings	318	246	205
Förändring av löneskatt	-267	-55	-203
Ändringar av försäkringstekniska grunder	-925	-	-
Övrigt	107	399	-577
Utgående pensionsavsättning	11 979	13 345	13 628
Ingående ansvarsförbindelse	239 282	242 884	248 574
Pensionsutbetalningar	-10 104	-10 030	-8 979
Nyintjänad pension	-1 078	4 580	-203
Ränte- och basbeloppsuppräknings	5 883	3 924	4 895
Förändring av löneskatt	-1 193	-703	-1 111
Ändringar av försäkringstekniska grunder	-	-	1 417
Övrigt	380	-1 373	-1 709
Utgående ansvarsförbindelse enligt Skandia	233 170	239 282	242 884
Inlösen av intjänad pensionsrätt med KPA överskottsfond	-2 125	-2 125	-
ÅTERLÅNADE MEDEL	243 024	250 502	256 512
Aktualiseringsgrad	98%	98%	98%
Överskottsfond hos Skandia och KPA	3 048	1 817	3 087
Förpliktelser intjänade före 1998, ansvarsförbindelsen	3 048		
Förpliktelser intjänade from 1998, pensionsavsättning	26 764		
Summa avsättningar Tanums kommun	11 979	13 345	13 628

NOT 16 LÅNGFRISTIG SKULD

Kommunens långfristiga skuld består dels av lån hos bankinstitut, anslutningsavgifter från VA-kollektivet, VA resultatfond samt periodiserade investeringsbidrag. Kommun och bolag använder endast ränteswappar som finansiellt instrument för att säkra ränterisk. Nedan görs en beskrivning av vilka säkringsrelationer avseende swappar som fanns utestående på balansdagen. Kommun och bolag har upprättat en dokumentation av säkringsredovisningen. Koncernens totala swapkontrakt kan matchas mot lån vars ränta sätts mot STIBOR även om denna är lägre än noll, vilket innebär att säkring föreligger även vid negativ STIBOR.

Koncernen	2019	2018	2017
SEB	-	-	70 000
Handelsbanken	-	30 000	40 000
Kommuninvest	852 440	759 440	670 560
Nordic investment bank	150 000	60 000	-
Övrigt	161 681	159 399	149 066
Summa	1 164 121	1 008 839	929 626

De långfristiga lånen förfaller till räntjustering enligt följande:

0-1 år	482 216
1-2 år	88 732
2-5 år	383 172
5-10 år	210 000
Summa	1 164 121

Derivat

Nominell nettovolym swapkontrakt 670 000

Övervärde swappar 2019-12-31	-
Undervärde swappar 2019-12-31	-33 227
Marknadsvärde 2019-12-31	-33 227

Genomsnittsränta inklusive derivat	1,91%
Genomsnittsränta exklusive derivat	0,36%
Räntebindning inklusive derivat	2,95 år
Räntebindning exklusive derivat	0,38 år

Motparter swapkontrakt

	2019	2018	2017
Nordea	15 000	15 000	15 000
SEB	465 000	415 000	435 000
Swedbank	190 000	190 000	215 000
Summa	670 000	620 000	665 000

Tanums kommun	2019	2018	2017
Handelsbanken	-	-	40 000
Kommuninvest	400 560	375 560	365 560
Nordic investment bank	150 000	60 000	-
Övrigt	154 216	154 656	147 029
-Periodiserade anslutningsavgifter	127 547	127 219	121 382
-VA resultatfond	12 625	13 656	13 751
-Periodiserade investeringsbidrag	14 044	13 780	11 897
Summa	704 776	590 216	552 589

Förfall till räntejustering enligt följande:

0-1 år	324 216
1-2 år	60 000
2-5 år	210 560
5-10 år	110 000
Summa	704 776

Derivat

Nominell nettovolum swapkontrakt	375 000
Övervärde swappar 2019-08-31	-
Undervärde swappar 2019-08-31	-20 278
Marknadsvärde 2018-12-31	-20 278
Genomsnittsränta inklusive derivat	2,19%
Genomsnittsränta exklusive derivat	0,37%
Räntebindning inklusive derivat	2,91 år
Räntebindning exklusive derivat	0,3 år

Motparter swapkontrakt

	2019	2018	2017
SEB	285 000	285 000	285 000
Swedbank	90 000	90 000	100 000
Summa	375 000	375 000	385 000

NOT 17 KORTFRISTIGA SKULDER

Koncernen	2019	2018	2017
Preliminär skatt, dec	9 575	9 503	9 346
Arbetsgivaravgift, dec	11 467	11 263	11 185
Semesterlöneskuld	36 504	36 463	35 452
Leverantörsskulder	45 241	47 278	28 450
Upplupna kostnader	24 138	22 028	28 315
Förutbetalad skatteintäkt	6 003	5 195	4 466
Förinbetalda intäkter	11 870	10 946	12 817
Årets intjänade pensioner inkl löneskatt	22 957	23 870	25 914
Säkerhet exploateringsavtal	2 267	2 243	2 469
Övrigt	10 660	16 351	15 134
Summa	180 682	185 141	173 547

Tanums kommun	2019	2018	2017
Preliminär skatt, dec	9 464	9 336	9 239
Arbetsgivaravgift, dec	11 329	11 137	11 067
Semesterlöneskuld	36 220	36 168	35 240
Leverantörsskulder	29 594	35 289	25 214
Upplupna kostnader	19 143	16 906	21 538
Förinbetalda intäkter	5 127	3 790	5 678
Förutbetalad skatteintäkt	6 003	5 195	4 466
Årets intjänade pensioner inkl löneskatt	22 765	23 476	25 497
Kommunens skuld till TBAB	10 935	12 727	1 348
Säkerhet exploateringsavtal	2 267	2 243	2 469
Övrigt	12 522	14 299	9 581
Summa	165 370	170 565	151 336

NOT 18 STÄLLDA PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER

Förvaltade stiftelser och deponerade medels kapital uppgick till 1 544 tkr. Kommunens förlustansvar för egna hem var den 31 december 2019 40 tkr vilket är 40 procent av den totala låneskulden 101 tkr. Kommunens borgensåtagande till Tanums Bostäder AB var 451 880 tkr. Enligt beslut i kommunfullmäktige uppgår Tanums Bostäder AB:s möjligheter att uppta lån med borgen från Tanums kommun till 475 000 tkr och för Tanums Hamnar AB till 10 000 tkr.

Tanums kommun har i september 1994 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga förpliktelser. Samtliga kommuner som per 31 december 2019 var medlemmar i Kommuninvest har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt inanspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Tanums kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 31 december 2019 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 460 722 173 019 kronor och totala tillgångar till 459 442 750 934 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 935 161 335 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 935 698 139 kronor.

	2019	2018	2017
Förlustansvar för egna hem	40	57	73
Borgensåtagande Tanums Bostäder AB	451 880	413 880	375 000
Borgensåtagande kooperativ Hogslätts vänboende	2 500	2 500	2 500

Tanums kommun hyr kontorslokaler i Tedacthuset. Avtalstiden är 20 år med möjlighet att säga upp avtalet efter tio respektive 15 år. Avtalet är att se som operationell leasing eftersom leasingperioden inte omfattar objektets ekonomiska livslängd. Därutöver har kommunen operationell leasing av fordon.

	2020	2021-2024	2025-2027
Leasingavgifter Tedacthuset	3 338	13 352	10 014
Leasingavgifter bilar	3 610	5 500	-

NOT 19 SJUKFRÅNVARO

Sjukfrånvaron har minskat från 6,2 procent till 5,9 procent.

SJUKFRÅNVARO	KS	TN	MBN	BUN	ON	Totalt
procent						
> 59 dagar	0,6	1,4	4,8	1,8	2,4	2,0
< 59 dagar	1,6	2,7	3,3	3,7	4,5	3,9
Totalt	2,2	4,1	8,1	5,5	6,9	5,9

Sjukfrånvaron är högre bland kvinnor än bland män. Lägst är sjukfrånvaron bland män upp till 29 år.

SJUKFRÅNVARO (procent av avtalad tid)	2019		2018		2017	
	kvinnor	män	kvinnor	män	kvinnor	män
0-29 år	5,5	2,2	5,3	3,9	5,3	3,7
30-49 år	6,5	5,2	6,3	4,4	7,3	2,7
50-65 år	6,4	5,0	7,2	5,5	7,6	3,7
Totalt	6,3	4,7	6,6	4,8	7,1	3,3

LÅNGTIDSSJUKFRÅNVARO

De långa sjukskrivningarna, längre än 59 dagar, har fortsatt minska under 2019 jämfört med 2018. Av den totala sjukfrånvaron utgör de långa sjukskrivningarna 41,5 procent.

SJUKFRÅNVARO (Andel långtidssjukskrivna av total sjukfrånvaro)	2019	2018	2017	2016
0-29 år	14,2	17,7	18,1	20,4
30-49 år	45,9	44,7	50,2	52,1
50-65 år	41,6	48,1	49,6	49,1
Totalt	41,5	44,3	47,1	48,1

DRIFTREDOVISNING

Kommunen redovisar ett resultat på 4,1 mkr vilket är 5,6 mkr sämre än den kompletteringsbudget som kommunfullmäktige fastställt. Nämndernas samlade resultat mot budget ger ett underskott på -2,9 mkr. Barn- och utbildningsnämnden, omsorgsnämnden och kommunrevisionen redovisar underskott, övriga nämnder redovisar överskott.

Belopp i tkr	Budget för perioden			Redovisning			Budgetavvikelse		
	Intäkter	Kostnader	Netto	Intäkter	Kostnader	Netto	Intäkter	Kostnader	Netto
Kommunstyrelsen	36 213	-94 542	-58 329	39 733	-96 551	-56 819	3 520	-2 009	1 510
Tekniska nämnden	163 181	-193 987	-30 806	169 118	-198 864	-29 746	5 937	-4 877	1 060
Miljö- och byggnadsnämnden	23 728	-32 933	-9 205	22 972	-30 830	-7 857	-756	2 103	1 348
Barn- och utbildningsnämnden	59 875	-408 897	-349 022	69 702	-423 607	-353 905	9 827	-14 710	-4 883
Omsorgsnämnden	133 608	-450 699	-317 091	138 790	-457 683	-318 892	5 182	-6 984	-1 801
Kommunrevisionen	-	-895	-895	-	-1 009	-1 009	-	-114	-114
Summa nämndsverksamhet	416 605	-1 181 953	-765 348	440 315	-1 208 544	-768 229	23 710	-26 591	-2 881
Pensionskostnader	-	-48 800	-48 800	-	-50 419	-50 419	-	-1 619	-1 619
Semesterskuldsförändring o timvik dec	-	-	-	-	-701	-701	-	-701	-701
Kompletteringspension	34 500	-	34 500	34 154	-	34 154	-346	-	-346
Personalomkostnader	-	3 200	3 200	-	3 413	3 413	-	213	213
Kapitalkostnad	78 086	-	78 086	75 021	-	75 021	-3 065	-	-3 065
Tomtförsäljning	12 500	-	12 500	14 017	-4 518	9 499	1 517	-4 518	-3 001
Avskrivningar	-	-53 500	-53 500	-	-54 305	-54 305	-	-805	-805
Ränta VA-kollektiv	-	-3 000	-3 000	-	-3 207	-3 207	-	-207	-207
Kommunstyrelsens förfogande	-	-300	-300	-	-	-	-	300	300
Övrigt	-	-750	-750	3 837	-609	3 229	3 837	141	3 979
Summa verksamhet	541 691	-1 285 103	-743 412	567 345	-1 318 889	-751 545	25 654	-33 786	-8 133
Skatteintäkter och generella statsbidrag	759 000	-	759 000	762 264	-	762 264	3 264	-	3 264
Finansnetto	-	-11 500	-11 500	2 549	-9 175	-6 626	2 549	2 325	4 874
Summa efter finansiering	1 300 691	-1 296 603	4 088	1 332 157	-1 328 064	4 093	31 466	-31 461	5
Extraordinära poster	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total	1 300 691	-1 296 603	4 088	1 332 157	-1 328 064	4 093	31 466	-31 461	5

Kommunens budgetunderskott härleds främst till ökad volym inom barn- och utbildningsnämnden som inneburit ett ramtillskott på 5,6 mkr. Detta har finansierats av kommunens budgeterade överskott. Skatteintäkter och statsbidrag redovisar överskott, 3,3 mkr, vilket främst förklaras av högre invånarantal samt lägre avgift till kostnadsutjämningsystemet. Pensionskostnaderna ger ett underskott på -1,6 mkr. Finansnettot blev 4,9 mkr bättre än budgeterat beroende på lägre räntor än budgeterat. Kommunen har uppvisat positiva resultat under hela 2000-talet och därmed även klarat balanskravet. Det genomsnittliga resultatet för de senaste tio åren som andel av skatteintäkter och statsbidrag uppgår till 1,8 procent. Detta innebär att kommunen inte uppnår det ekonomiska mål för god ekonomisk hushållning som kommunfullmäktige fastställt.

KOMMUNSTYRELSEN

Kommunstyrelsens resultat uppgår till 1,5 mkr. Nettokostnaden för verksamheten har ökat med 6,2 mkr jämfört med 2018. Kommunstyrelsens löpande verksamhet bedrivs i princip inom av kommunfullmäktige tilldelad budget.

Kommunledningen, serviceenheterna, räddningstjänst och kommungemensam verksamhet redovisar överskott mot budget, där översiktsplanering har det största överskottet, 1,8 mkr. Det är endast turismverksamheten som redovisar underskott.

Under 2019 har det på en översiktlig nivå pågått planarbeten enligt följande: planprogram för östra delen av Grebbestad, utvecklingsplan för Resö, översyn av vindkraftsplanen, framtagande av en översvämningssstra-

tegi samt strukturbild Fyrbodol. Förutom dessa planarbeten på översiktlig nivå pågår arbete med ett 60-tal olika detaljplaner. Planer som skapar möjlighet till nya bostäder och verksamhetsmark prioriteras.

I maj hölls val till Europaparlamentet. Valdeltagande i Tanum uppgick till 54 procent vilket är en ökning jämfört med EU-valet 2014.

I Svenskt Näringslivs mätning av företagsklimatet som publicerades i maj får Tanum ett förbättrat betyg. I den ranking av näringslivsklimatet som baseras på Svenskt Näringslivs mätning klättrar Tanum 33 platser och ligger nu på plats 110. Sedan 2013 har Tanum klättrat 157 platser på rankingen. Även i den senaste mätningen av företagsklimatet i kommunerna som Sveriges Kommuner och Regioner genomför får Tanum ett förbättrat betyg. Räddningstjänst, serveringstillstånd och livsmedelskontroll får höga betyg medan bygglovsverksamhet och miljötillsyn får låga betyg.

Flyktingmottagandet ligger kvar på en låg nivå. Arbetet med nyanlända fokuserar på bostäder och sysselsättning.

I det personalstrategiska arbetet prioriteras frågor kring kompetensförsörjning, heltidsfrågan samt ledarskap och hälsa. En kompetensförsörjningsstrategi fastställdes under 2018. Arbetet med att ta fram handlingsplaner utifrån strategin pågår. Att öka andelen heltidstjänster är prioriterat i arbetet med kompetensförsörjning. Ett nytt kollektivavtal har tecknats för deltidsbrandmännen.

Antalet insatser som räddningstjänsten genomförde under 2019 uppgick till 343, motsvarande för 2018 var 338 insatser.

Åtgärder kring krisberedskap och civilförsvar är prioriterade i kommunstyrelsens arbete.

Sjukfrånvaron vid kommunstyrelsens förvaltningar inklusive räddningstjänsten uppgick till 2,2 procent, att jämföra med 2,3 procent föregående år.

Kommunstyrelsens preliminära balanserade resultat den 31 december 2019 uppgår till 7,7 mkr.

TEKNISKA NÄMNDEN

De skattefinansierade verksamheterna, exklusive vindkraft, redovisar ett överskott på 1,0 mkr. Vindkraften redovisar ett överskott med 0,1 mkr. VA redovisar innan ianspråktagande från resultatfonden ett underskott med 1,0 mkr.

Överskottet inom de skattefinansierade verksamheterna beror främst på lägre kostnader för underhåll på gata, gatubelysning och lokaler. Dessutom har man har sålt fler måttjänster och nybyggnadskartor.

Budgetavvikelsen inom VA beror på högre kostnader. Avvikelsen beror bland annat på fler inventeringar av rörnätet, mer underhållsarbete på rörnätet, inköp av kemiska produkter samt mer övertid hos personalen.

Jämfört med 2018 har både intäkter och kostnader ökat. Intäktsökningen beror bland annat på fler VA-abonnenter, ökad interndeckning för lokalvård, indexuppräknning av internhyran samt att måtenheten sålt mer tjänster. Kostnadsökningen beror på ökade kostnader för lokalvården, att arbetet på vatten- och avloppsledningsnätet har kunnat utföras som planerat i år samt att kostnaderna för hantering av slammet från avloppsreningsverken är mer kostsamma än tidigare år.

Förvaltningens sjukfrånvaro uppgick för 2019 till 4,1 procent vilket är en minskning jämfört med föregående år då sjukfrånvaron var 4,6 procent.

Resultatfonden för VA uppgår den 31 december 2019 till 12,6 mkr.

Tekniska nämndens preliminära balanserade resultat, inklusive resultatfonden, den 31 december 2019 uppgår till 16,1 mkr.

MILJÖ- OCH BYGGNADSNÄMNDEN

Förvaltningens löpande verksamhet bedrivs inom av kommunfullmäktige tilldelad budget. Förvaltningen redovisar ett resultat som är bättre än budget, ett överskott på 1,3 mkr. Överskottet beror främst på lägre kostnader. Bemanningen har minskat med 1,8 tjänster samt att tjänsten som förvaltningschef delvis har varit vakant.

Planavdelningen har arbetat med planer och uppdrag i enlighet med planlistan. Under 2019 har tre detaljplaner antagits och tretton detaljplaner har godkänts för samråd eller granskning.

Service och rådgivning är fortsatt prioriterat. Stora resurser läggs på att lotsa medborgarna i deras frågor kring bygglovsprocessen. Uppskattningsvis läggs en heltidstjänst på frågor som rör ej inkomna ärenden. Antalet inkomna bygglovsansökningar har varit något lägre under 2019 än för föregående år, ungefär tio procent.

Under året har miljöavdelningen ändrat arbetssätt när det gäller hur tillsyn och prövning planeras/utförs och system för uppföljning av tillsynsplanen har tagits fram. Förändringarna ger effektiviseringsvinster då arbetsuppgifter genomförs i block/sprintar och arbete i team ger även ökad samsyn och kvalitetssäkring av hur arbetet utförs. Utskick av påminnelser till fastighetsägare om att tiden för förbud mot avloppsutsläpp närmar sig resulterade inte i fler ansökningar som förväntat. Årets inventering var det sista området för inventering av enskilda avlopp på landsbygden, som har pågått sedan 2008.

Insikts och Svenskt Näringslivs mätningar visar att servicenivån i förvaltningen behöver förbättras. Det finns även en stor mängd äldre ärenden som måste hanteras. Tillsyn utförs inte i den omfattning som regelverket kräver.

Miljö- och byggnadsförvaltningen har under senare år rekryterat yngre och relativt nytexaminerad personal vilket är personalgrupper med jämförelsevis hög rörlighet. Detta har lett till att förvaltningen under de senaste åren haft en hög personalomsättning. Det har blivit svårare att rekrytera

handläggare med nödvändig kompetens. Sjukfrånvaron på förvaltningen ligger på 8,06 procent vilket är något lägre än föregående år då frånvaron var 8,25 procent. Några av sjukskrivningarna kan härledas till hög arbetsbelastning, men den höga sjukfrånvaron har också sin förklaring i andra orsaker som arbetsplatsen inte kan råda över.

Nämndens preliminära balanserade underskott den 31 december 2019 uppgår till 3,7 mkr.

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN

För 2019 gör barn- och utbildningsnämnden ett underskott mot budget med 4,9 mkr. Underskottet uppstår i huvudsak i grundskoleverksamheten där fortsatt stora behov redovisas.

Nämndens kostnader har ökat med 21,7 mkr, 6,5 procent, från 2018.

Personalkostnaderna ökar med 6,5 procent, en hög kostnadsökning som bland annat orsakas av fortsatt ökning av barnantalet inom barnomsorgen.

Barn- och utbildningsnämndens samlade resultat, inklusive justeringspost och underskott tidigare år, motsvarar nu ett underskott på 1,5 mkr. Nämnden kommer att ta ställning till hur underskottet kommer att finansieras under 2020.

Trenden att barnen inom förskolan stannar längre tid fortsätter då den genomsnittliga placeringstiden för 2019 nu är 31,8 timmar per vecka och barn. Ökning med 1,1 timma beror på att föräldrarnas behov av omsorg har förändrats. Ökad sysselsättning kan vara en orsak till detta.

Resultaten för grundskolans årskurs 9 har under 2019 minskat något jämfört med 2018. För årskurs 9 har behörigheten till yrkesprogram minskat med tio procent. Meritvärdet har minskat från 224 till 210. Minskningen sker för båda flickor och pojkar. Den största minskningen redovisas hos pojkarna med sju procent. 69,5 procent av eleverna i årskurs 9 har betyg i alla ämnen. Pojkarna går från 70,6 till 66,7 procent och flickorna minskar från 77,8 till 72,1 procent.

Antalet elever inom grundskolan ökar med 28 elever och uppgår till 1 334 under 2019. Undervisning har bedrivits för asylsökande elever även under 2019. Antalet har dock fortsatt att minska sedan 2016 då många har fått permanent eller tillfälligt uppehållstillstånd i kommunen.

Antal elever minskar inom den egna gymnasieskolan men ökar för gymnasieplatser utanför kommunen. Totalt redovisas en ökning med åtta elever. Det totala antalet inom gymnasiet var 391 elever under 2019.

Antalet anställda minskar med 20 personer jämfört med föregående år. Sjukfrånvaron i förvaltningen ökar något jämfört med år 2018, från 5,4 till 5,5 procent. Trenden de senaste åren är att sjukfrånvaron sjunker men sambandet mellan hög sjukfrånvaro och för låg andel utbildad personal kvarstår.

Barn- och utbildningsnämndens preliminära balanserade underskott den 31 december 2019 uppgår till 1,5 mkr.

OMSORGSNÄMNDEN

Omsorgsnämndens preliminära balanserade resultat 2019 visar ett underskott med 1,8 mkr. Detta inkluderar hyres- och driftskostnaderna för de avvecklade lokalerna från integrations- och flyktingverksamheten, vilka uppgår till 2,6 mkr.

Omsorgsnämndens intäkter har minskat med sju procent, 10,0 mkr jämfört med föregående år. Det beror precis som de senaste två åren på nedgång inom flyktingmottagandet.

Kostnaderna har ökat med fyra procent, 9,0 mkr, jämfört med 2018. Personalkostnaderna som uppgår till 62 procent av förvaltningens totala kostnader har ökat med två procent, 5,5 mkr.

Kostnads- och intäktsutvecklingen förklaras främst av kraftigt minskade volymer inom integrations- och flyktingverksamheten, ökade kostnader inom funktionshinderverksamheten samt ökade kostnader för bemanning inom hemsjukvården.

Förvaltningens tre kärnverksamheter individ- och familjeomsorg, funk-

tionshinder och äldreomsorg redovisar tillsammans med flyktingverksamheten ett underskott. Kostenheten och den övergripande administrationen uppvisar överskott.

Individ- och familjeomsorg redovisar ett underskott på 0,9 mkr. Kostnaderna för verksamheten barn och unga är högre än 2018. Insatta åtgärder i arbetet kring ekonomiskt bistånd ger fortsatt god effekt och kostnaderna är 1,2 mkr lägre än föregående år.

Funktionshinderverksamheten redovisar ett underskott på 4,2 mkr. Det beror på att nya beslut om placeringar har tagits. Dessutom har det krävts omfattande personalförstärkningar på kommunens egna boenden.

Äldreomsorgen redovisar totalt ett underskott på 1,6 mkr. Inom hemtjänsten, som ingår i äldreomsorgen, har behovet och volymerna ökat och verksamheten redovisar ett underskott på 0,5 mkr. Hälso- och sjukvårdsverksamheten, som också är en del av äldreomsorgen, redovisar ett underskott på 3,1 mkr. Huvudorsaken till underskottet är de stora svårigheterna med att rekrytera sjuksköterskor, vilket medfört att man tvingats anlita bemanningsföretag. I september var verksamheten fullbemannad med egen personal.

I omsorgsnämndens verksamheter har både den korta och den långa sjukfrånvaron minskat under året. Tillbud och arbetsskador har ökat kraftigt under 2019. Nästa alla inrapporterade arbetsskador och tillbud härrör från situationer inom funktionshinderverksamheten.

Omsorgsnämndens preliminära balanserade resultat den 31 december 2019 uppgår till 3,7 mkr.

REVISION

Kommunrevisionen redovisar ett underskott med 0,1 mkr mot budget. Under året har kommunrevisionen genomfört löpande granskningar av räkenskaper och verksamhet. Granskning har vidare skett av delårsrapporter och årsredovisning utifrån god redovisningssed och bestämmelserna om god ekonomisk hushållning. Därutöver har granskning gjorts av verkställighet och återrapportering av fullmäktiges beslut. Revisorerna har genom uppföljningsmöten och på annat sätt granskat nämndernas verksamhet.

Kommunrevisionens preliminära balanserade resultat den 31 december 2019 uppgår till 0,9 mkr.

BUDGET 2020

Budgeten redovisar ett överskott på 29,5 mkr. Det budgeterade resultatet innebär att kommunen lever upp till både balanskravet och det ekonomiska målet som kommunfullmäktige fastställt. Ett bra resultat behövs för att kunna finansiera de investeringar som är nödvändiga för en fortsatt positiv utveckling av Tanum. Ett lägre resultat innebär ett ökat upplåningsbehov. Budgeten baseras på att utdebiteringen (kommunalskatten) hålls oförändrad 21,56 kr. Kommunalskatten har varit oförändrad sedan 2004.

Alla nämnder kompenseras fullt ut för beräknade pris- och löneökningar med 21,9 mkr. Ramjusteringar görs också för volymförändringar inom barnomsorg och skola med 3,4 mkr och inom äldreomsorg med 3,7 mkr. Effektiviseringsåtgärder inom nämndernas verksamheter uppgår till 10,0 mkr. Nämndernas ramar ökar med totalt cirka 19,0 mkr.

Tanums kommun har över tid haft en positiv befolkningsutveckling som gör att kommunen behöver öka antalet platser inom förskolan. I budget 2020 anslås medel för investeringar i nya förskolelokaler i Fjällbacka, Rabbalshede och Backa. Sedan tidigare finns medel anslagna för ny förskoleavdelning i Grebbestad.

Investeringsbudgeten uppgår till brutto 159,0 mkr i 2020 års budget. Av investeringarna avser 55,0 mkr VA-verksamheten. För perioden 2020–2022 uppgår investeringarna till 562,5 mkr. I investeringsbudgeten finns ett flertal satsningar som möjliggör byggnation av nya bostäder. Totalt anslås 22 mkr under perioden 2020–2022 för upprättande av nya detaljplaner vilket gör det möjligt att ta fram nya planer för bostäder och verksamhetsmark. Nya villatomter tas fram i bland annat Fjällbacka, Tanumshede, Hamburgsund och Grebbestad. Satsningar på VA-investeringar skapar möjlighet för nya bostadsområden. VA-investeringarna innebär stora miljöförbättringar. Det kommunala bostadsbolaget Tanums Bostäder AB får utökade möjligheter bygga nya hyresrätter.

INVESTERINGSREDOVISNING

INVESTERINGSNIVÅ

Liksom de flesta andra kommuner i Sverige är Tanums kommun inne i en period med höga investeringsnivåer. Det beror dels på att det finns ett behov av att återinvestera i kommunens anläggningar och fastigheter, dels på att en ökad befolkning ger behov av fler platser i barnomsorg, skola och omsorg. Samtidigt finns det behov av att öka kapaciteten i vatten och avlopp samt övrig infrastruktur.

Under perioden 2020-2022 kommer Tanums kommun att investera sammanlagt cirka 720 mkr. Det kommer att kräva en ökad upplåning med cirka 430 mkr. Höga investeringsnivåer ökar kommunens kostnader för avskrivningar, räntor och övriga driftkostnader, samtidigt som kommunen på sikt blir mer känslig för höjda räntenivåer. Därför blir det viktigt att hålla uppe kommunens resultatnivå för att minska kommunens upplåningsbehov.

Höga investeringsnivåer kommer också att ställa krav på en god styrning och uppföljning i investeringsprocessen. Arbete fortsätter under 2020 med att förbättra processerna i kommunens investeringsverksamhet.

INVESTERINGAR 2019

Investeringsbudget för 2019 uppgår till 241,4 mkr. Beslutade ej utförda investeringar från bokslut 2019 uppgick till cirka 118,6 mkr. Det innebär att total investeringsbudget för 2019 uppgår till 360,0 mkr. Bruttoinvesteringar 2019 uppgick till 199,5 mkr. Det innebär att beslutade men ej genomförda investeringar i bokslut 2019 uppgår till cirka 160,5 mkr, varav ej genomförda VA-investeringar utgör 80 mkr.

Om investeringarna helt ska kunna egenfinansieras med kommunbidrag får de inte överstiga cirka 85 mkr. VA-investeringarna finansieras till del genom anslutningsavgifter från nya VA-abbonenter. Den del av investeringarna som inte finansieras med egna medel eller genom anslutningsavgifter måste externfinansieras genom upplåning. Årets totala investeringar i anläggningstillgångar uppgår till 199,5 mkr. Förinbetalda anslutningsavgifter har finansierat VA-investeringar med 7,0 mkr. Låneskuld till kreditinstitut har ökat med 115 mkr i bokslut 2019.

VA-investeringar 2019 utgjorde 68,2 mkr, investeringar i gator och parker 8,0 mkr samt fastigheter 64,3 mkr. Investeringar i exploateringsverksamhet har gjorts med totalt 39,2 mkr, varav 6,6 mkr utgjorde utgifter för detaljplaner. Investeringar i hamnanläggningar uppgick till 8,3 mkr. Inköp av inventarier uppgick till 7,6 mkr. Under året har investeringsbidrag erhållits med 1,1 mkr.

Större investeringsprojekt inom respektive område under 2019 har varit:

VATTEN OCH AVLOPPSANLÄGGNINGAR

Vattenverk Tanumshede

För att möta kommande behov av vattenförsörjningen i kommunen behöver vattenverket i Tanumshede byggas ut till fördubblad kapacitet. Byggnationen beräknas vara klar sommaren 2020. Total budget uppgår till 75,0 mkr och hittills är 51,6 mkr förbrukat.

Bodalsverket – etapp Fjällbacka

Projektet syftar till att pumpa Fjällbackas avloppsvatten till Bodalsverket samt att förstärka vattenförsörjningen i södra delen av kommunen. Projektet är indelat i två etapper. Den ena är att anlägga sjöledning mellan Fjällbacka och Kämpersvik och den andra är ombyggnad av Fjällbacka reningsverk till en pumpstation. Projektet beräknas vara klart hösten 2021. Ombyggnad av befintligt reningsverk i Fjällbacka kan utföras först efter att utloppsledning i Grebbestad är utbyggd. Entreprenaden för utloppsledning har startat och beräknas vara klar till sommaren 2020.

Belopp i tkr

PROJEKT	Utgift 2019	Budget 2019 och ej utfört från 2018	Återstår 2019
Tanumshede vattenverk	39 998	63 423	23 425
Bodalsverket - Etapp Fjällbacka	1 296	25 508	24 212
Omvandlingsområden	3 663	18 909	15 246
Vattenförsörjning	7 113	11 642	4 529
Åtgärder Gerlesborgs AVR	4 555	5 182	628
Övriga VA-investeringar	11 570	24 103	12 533
VA-anläggningar	68 195	148 767	80 572
Parken och Affärsvägen Tanumshede	2 275	8 193	5 918
Vägbeläggningar	3 047	2 534	-513
Gång- och cykelbanor	1 736	6 158	4 422
Övrigt	901	4 093	3 192
Gator och trafik	7 959	20 978	13 019
Ny låg- och mellanstadieskola, Tanumskolan	26 753	28 889	2 136
Tillagningskök Tanumskolan	15 400	19 519	4 118
Ombyggnad Hedeskolan	1 880	2 500	620
Naturförskolan, Grebbestad	845	2 800	1 955
Ny förskola Grebbestad	688	23 561	22 873
Ombyggnad Hedegården	5 070	4 212	-859
Förbättringsåtgärder	7 704	6 533	-1 171
Lokalanpassning barn- och utbildning	1 540	1 854	314
Lokalanpassning omsorg	294	3 277	2 984
Övriga fastigheter	4 156	2 341	-1 815
Fastigheter	64 331	95 486	31 156
Grebbestads badplats	2 393	9 106	6 713
Lekplatser	810	1 023	213
Badplatser	420	643	223
Övrigt	388	2 197	1 809
Fritidsanläggningar	4 010	12 969	8 959
Detaljplaner	6 599	9 502	2 903
Exploateringsverksamhet	928	13 313	12 385
Markköp	31 626	32 933	1 307
Exploatering	39 152	55 748	16 596
Renovering Fjällbacka kaj	273	1 000	727
T-piren	6 104	7 000	896
Övrigt	1 959	6 281	4 322
Hamnar	8 336	14 281	5 945
Inventarier	7 558	11 776	4 218
TOTALT	199 542	360 005	160 464

Total budget för Bodalsverket, etapp Fjällbacka, uppgår till 87,0 mkr varav 4,8 mkr är förbrukat.

Omläggning VA-ledningar

Arbetet med att säkra vattenförsörjningen och minska mängden ovidkommande vatten i spillvattensystemet fortsätter. Totalt har 4,4 mkr investerats under året i omläggning och sanering av VA-ledningar, medan 7,1 mkr har investerats i åtgärder för vattenförsörjning.

Omvandlingsområden

I Gerlesborg ligger området Skärholmen. Området är prioriterat vad det gäller åtgärd av VA-situationen med anslutning till det kommunala VA-nätet. Området består av cirka 20 fastigheter där de flesta bebyggdes på 1960- och 70-talet. I området är det även beläget en kollektivverkstad samt vandrarhem. Projektet är upphandlat och entreprenaden har startat. Projektet beräknas vara klart våren 2020. Beräknad utgift är 10,0 mkr. Hittills förbrukat är 3,5 mkr.

Resö avloppsreningsverk

Resö avloppsreningsverk behöver byggas om för att upprätthålla en godtagbar rening. Samtidigt utökas kapaciteten och nytt tillstånd söks för att kunna ansluta fler abonnenter. Under 2019 har utbyggnaden projekterats och ett upphandlingsmaterial har tagits fram. Beräknad total utgift är 9,0 mkr.

GATOR OCH TRAFIK

Under 2019 har 1,7 mkr investerats i gång- och cykelvägar. Utbyggnad sker bland annat på sträckan Slottet-Hamburgsund.

Reinvestering av kommunala gator har gjorts med 3,0 mkr. Asfaltering av kommunala gator har gjorts i Tanumshede, Grebbestad, Fjällbacka Hamburgsund och Östad.

I Tanumshede har parken byggts om till en utgift på 4,9 mkr. En ombyggnad av Affärsvägen har påbörjats. Total budget för ombyggnad av Affärsvägen uppgår till 8,0 mkr.

FASTIGHETER

Tillbyggnad Tanumskolan

Det största projektet inom fastighet har under året varit ny skolbyggnad vid Tanumskolan inklusive ombyggnad av befintlig skolgård samt om- och tillbyggnation av Tanumskolans kök och matsal. Båda projekten har följt tidplanen och den nya skolbyggnaden invigdes vid skolstart i augusti medan köket blev helt färdigställt under september. Total budget uppgår till 83,9 mkr. Hittills förbrukat är 77,6 mkr.

Ombyggnad Hedegården

En förstudie presenterades våren 2019 för om- och tillbyggnation av Hedegårdens äldre del som innebär tio nya platser för särskilt boende samt ombyggnation av 16 korttidsplatser. Projekteringen fortgår med mål om byggstart efter sommaren 2020. Total budget uppgår till 85,1 mkr.

Förbättringsåtgärder fastigheter

Under 2019 har det investerats sammanlagt 7,7 mkr i olika förbättringsåtgärder i kommunens fastigheter. Bland annat har byte av ventilationsaggregat samt uppvärmning till detta genomförts vid Hamburgsund idrottshall. Tanumskolan har renoverats och tillgänglighetsanpassats.

FRITIDSANLÄGGNINGAR

Utveckling av området vid Grebbestad badplats fortsätter. Iordningställande av park med aktivitets- och lekplatsytor på grönområdet blev klart till midsommar. Målet för projektet är färdigställande av strandpromenaden till sommaren 2020. Total budget för projektet uppgår till 10,5 mkr varav 3,8 mkr är förbrukat.

EXPLOATERING

Ett av kommunens prioriterade mål är att ta fram nya bostäder och verksamhetsmark. Investering i exploateringsverksamhet har under 2019 uppgått till 39,2 mkr, varav utgifter för kommunala detaljplaner uppgick till 6,6 mkr. Under 2019 har tre detaljplaner antagits, som skapar möjlighet att bygga 44 bostäder.

Under perioden har markköp genomförts av en fastighet väster om hamnplan i Grebbestad för 31 000 tkr. Byggrätten för fastigheten utgör totalt cirka 9 000 kvadratmeter bruttoarea. Området är flexibelt vad gäller möjlig användning för bostäder, handel, kontor och vård.

HAMNANLÄGGNINGAR

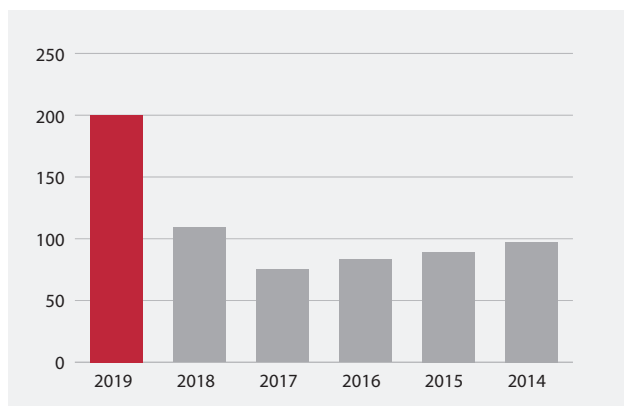
Under 2019 har det gjorts investeringar i hamnanläggningar med sammanlagt 8,3 mkr, varav 6,1 mkr avser utbyggnad av nya T-piren i Grebbestad. Total budget för projektet är 22,0 mkr.

Investeringar 2014-2019

Under de senaste sex åren har kommunen investerat cirka 660 mkr, i snitt cirka 110 mkr per år. Låneskulden till kreditinstitut har under samma period ökat med 185 mkr, samtidigt som förinbetalda anslutningsavgifter ökat med cirka 60 mkr.

BRUTTOINVESTERINGAR 2019-2014

Belopp i mkr

Belopp i tkr

BRUTTOINVESTERINGAR	2019	2018	2017	2016	2015	2014	Totalt	Snitt
Inventarier	7 558	5 153	5 662	3 460	5 606	4 874	32 313	5 386
VA-investeringar	68 195	19 972	23 951	32 114	49 274	40 748	234 255	39 042
Exploatering	39 152	11 609	9 925	13 155	19 402	29 785	123 028	20 505
Skolfastigheter	53 003	45 969	4 227	7 988	588	201	111 976	18 663
Omsorgsfastigheter	6 058	1 800	6 521	3 545	3 517	2 631	24 072	4 012
Övriga fastigheter	5 270	1 894	8 044	13 865	11 593	7 876	48 541	8 090
Hamnar	8 336	7 998	2 073	3 375	26	0	21 808	3 635
Gator, fritidsanläggningar mm	11 970	21 264	11 441	5 142	4 598	11 825	66 240	11 040
Summa	199 542	115 659	71 843	82 644	94 604	97 941	662 233	110 372

SÄRREDOVISNING

VA-VERKSAMHET

Verksamhetens intäkter

VA-verksamhetens intäkter uppgår till 60 817 tkr vilket är 1 060 tkr, två procent, högre än föregående år. Intäktsökningen beror på fler abonnenter. Taxan har varit oförändrad under året. Antalet abonnenter har ökat med två procent.

Verksamhetens kostnader

Kostnaderna har ökat med 3 715 tkr, elva procent, och uppgår till 36 819 tkr. Ökningen beror på ökat inköp av underhålls- och förbrukningsmaterial samt högre kostnader för hantering av slam från avloppsreningsverken. Bemanningen har ökat i jämförelse med föregående år. Av verksamhetens kostnader utgör cirka 975 tkr fördelade kostnader från tekniska nämnden och dess förvaltning. Kostnader för förvaltningsadministration fördelas utifrån uppskattad tid. Nämndskostnader fördelas utifrån andelen ärenden i nämnden. Av kostnaderna utgör cirka 470 tkr fördelade kommuncentrala kostnader. Kommunfullmäktige, kommunstyrelsen samt kommunkansliet fördelas efter andelen ärenden. IT-kostnader fördelas efter antalet PC. Personalkontoret fördelas efter antalet anställda. Ekonomikontoret, kundcenter och tryckeri fördelas efter andel av bruttokostnader.

Avskrivningar

Kostnader för planenliga avskrivningar uppgår till 19 876 tkr. En fortsatt hög investeringsvolym kommer att öka avskrivningarna åren framöver.

Finansnetto

VA-verksamhetens tillgångar är helt finansierade via kommunlån. Verksamheten belastas med finansiella kostnader avseende ränta på kommunlånet. Räntesatsen motsvarar kommunens medelränta på låneskulden. VA-verksamheten får intäktsränta på det likviditetsöverskottet verksamheten skapar. Finansnettot förbättrades med 1 726 tkr till -5 145 tkr, vilket beror på sänkt räntenivå.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångarna uppgår till ett värde av 444 014 tkr. Avskrivningar minskar tillgångarnas värde med 19 885 tkr. Tillgångarna har ökat med gjorda investeringar på 68 195 tkr. För att möta kommande behov av vattenförsörjning i kommunen sker en utbyggnad av vattenverket i Tanumshede. Av årets investeringar utgör cirka 40 000 tkr vattenverket. Total budget uppgår till 75 000 tkr. Projektet beräknas vara färdigställt sommaren 2020.

Arbetet med att minska mängden ovidkommande vatten i spillvatten-systemet och säkerställa distributionen av dricksvatten fortsätter. Totalt har 12 011 tkr investerats i ledningsnät och vattenförsörjning.

Ett stort projekt som innebär överföring av avloppsvatten från Fjällbacka till Bodalens reningsverk pågår. Årets investering uppgår till 1 296 tkr, total investeringsbudget uppgår till 87 000 tkr.

Avsättningar

Verksamhetens upparbetade pensionsskuld motsvarar 2,0 procent av kommunens pensionsskuld och uppgår till 243 tkr. Beräkningen är gjord enligt VA-verksamhetens andel av kommunens lönekostnader.

Resultatfond

2019 års verksamhet innebar ett underskott med 1 032 tkr. Justering görs mot resultatfond med samma belopp. Det utgående värdet på resultatfonden uppgår därmed till 12 625 tkr.

Belopp i tkr	2019	2018
RESULTATRÄKNING		
Verksamhetens intäkter	60 817	59 757
Verksamhetens kostnader	-36 819	-33 104
Avskrivningar	-19 885	-19 876
Verksamhetsresultat	4 114	6 777
Finansnetto	-5 145	-6 871
Resultat efter finansnetto	-1 032	-94
Justering resultatfond	1 032	94
Periodens resultat	0	0
BALANSRÄKNING		
TILLGÅNGAR		
Anläggningstillgångar:		
Mark, byggnader och anläggningar	444 014	400 349
Summa anläggningstillgångar	444 014	400 349
Omsättningstillgångar:		
Kundfordringar	17 041	20 872
Övriga fordringar	131 689	128 516
Summa omsättningstillgångar	148 730	149 388
Summa tillgångar	592 744	549 736
AVSÄTTNINGAR		
Pensionsskuld	243	243
Avsättningar	243	243
SKULDER		
Kommunlån	444 014	400 349
<i>Ingående värde resultatfond</i>	13 656	13 751
<i>Upplösning resultatfond</i>	-1 032	-94
Utgående värde resultatfond	12 625	13 656
Periodiserade anslutningsavgifter	127 547	127 219
Summa långfristiga skulder	584 186	541 224
Leverantörsskulder	1 466	3 270
Övriga kortfristiga skulder	6 849	4 998
Summa kortfristiga skulder	8 315	8 268
Summa avsättningar och skulder	592 744	549 736
Pensionsförpliktelser, som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna	4 693	4 315

Skulder

Verksamhetens anläggningar finansieras med kommunlån och uppgår till 444 014 tkr, en ökning med 43 665 tkr jämfört med 2018. Årets inbetalda anslutningsavgifter uppgår till 6 958 tkr och dessa fördelas bokföringsmässigt över 25 år. De ackumulerade anslutningsavgifterna är nu 127 547 tkr.

MÅLSÄTTNING

Kommunen ska tillgodose behovet av VA på ett kostnadseffektivt sätt och som bidrar till en hållbar samhällsutveckling. Kommunens VA-taxa ska höjas med högst index under tre år, 2017–2019. Uttaget av vatten får inte överstiga 80 procent av vattenverkets kapacitetsutrymme under längre tid än två dagar i sträck per vecka. Andelen anslutna abonnenter till respektive avloppsreningsverk får inte överskrida verkets tillåtna mängd.

Tekniska nämnden har också som mål att minska elförbrukningen inom verksamheten och att minska mängden tillskottsvatten i spillvatten-systemet.

MÅLUPPFYLLELSE

Att belastning på vattenverk och avloppsreningsverk inte får överskrida den belastning de är dimensionerade för, är ett av de mål som prioriterats för att säkerställa en säker och uthållig verksamhet. Vid flera av reningsverken har funktionen varit mycket god med stora marginaler till gällande krav. De verk som under högsäsongen har en belastning som tangerar det som de dimensionerats för är framförallt Gerlesborg och Resö reningsverk. Vid Gerlesborgs reningsverk pågår etappvis om- och utbyggnad för att utöka kapaciteten. För Resö reningsverk pågår planering och tillstånds-ansökning för om- och utbyggnad.

Uttaget av vatten uppgick som mest till 88 procent under två dagar. Totalt överskreds kapacitetsutrymmet under 23 dagar. Vattenverket i Tanumshede och de avloppsreningsverk som tar hand om avlopp från kustsamhällena är högt belastade under semesterperioden på sommaren. Ett omfattande projekt som innebär att vattenverket byggs ut betydligt pågår.

Taxan har hållits oförändrad under 2019.

Både elförbrukningen och andelen tillskottsvatten i spillvattensystemet har ökat under året. Det beror sannolikt på att det kommit betydligt mer nederbörd under 2019 än 2018. När det regnar mycket blir det mer vatten i spillvattenledningarna och större volymer som behöver pumpas och renas, vilket kräver elenergi.

VERKSAMHET

Under 2019 har kommunen sålt cirka 695 000 kubikmeter vatten. Antalet abonnenter var vid årets slut 5 762 stycken, vilket är en ökning med 135 stycken. Ett kontrollerat och hälsosamt dricksvatten har levererats till hushåll, verksamheter, skolor, förskolor och omsorgslokaler under hela året. På sommaren ökar befolkningen i kommunen och dricksvattenproduktionen närmar sig den maximala kapaciteten i Tanumshedes vattenverk. På grund av det, beslutade tekniska nämnden att bevattningsförbud skulle gälla under högsommaren.

Kommunen har tio avloppsreningsverk som renar avlopp från hushåll och verksamheter innan det släpps ut i hav och vattendrag. Reningsgraden är generellt hög vid kommunens reningsverk, men vid tre av reningsverken överskrids gränsvärden för utsläppshalter räknat som årsmedelvärden under 2019. Vid Tanumshedes reningsverk har det under en längre tid varit problem med den biologiska reningen, vilket planeras att åtgärdas genom en ombyggnad.

För att möta nuvarande och kommande behov av vattenförsörjning i kommunen byggs vattenverket i Tanumshede ut. Byggnation av vattenverket är i full gång och beräknas vara klart till sommaren 2020.

Sedan flera år pågår ett projekt med att pumpa Fjällbackas avloppsvatten till Bodalens reningsverk. Upphandling för överföringsledningar mellan Kämpersvik och Fjällbacka är klar och entreprenaden startar i augusti 2020. Därefter planeras ombyggnad av Fjällbacka reningsverk till en pumpstation, med start under våren 2021. Länsstyrelsens krav för att ansluta Fjällbackas reningsverk till Bodalens reningsverk är att utloppsledningen i Grebbestad förlängs. Entreprenaden har startat och beräknas vara klar till sommaren 2020.

FRAMTID

I arbetet med att förvalta och skapa en VA-struktur för framtiden ingår att bygga ut kommunalt VA i områden som tidigare haft enskilda anläggningar, men har behov av bättre och samlade lösningar. Just nu pågår utbyggnad av kommunalt VA i Skärholmen i kommunens sydligaste del. Entreprenaden har pågått under hösten och vintern och beräknas vara färdig våren 2020. Nästa område som ska utökas med kommunalt VA är Långsjö, mellan Fjällbacka och Grebbestad.

VINDKRAFT

Tanums kommun äger tillsammans med Tanums Bostäder AB och Rambo AB ett vindkraftverk på Tyft. Kommunen äger 63 procent, TBAB 32 procent och Rambo 5 procent. Under 2019 producerade verket 7 432 000 kilowattimmar mot budgeterat 7 200 000 kilowattimmar.

PRISER PRODUKTION OCH ELCERTIFIKAT

Öre/kWh	2019	2018	2017
Produktion	0,35	0,38	0,26
Elcertifikat	0,07	0,16	0,07

Vindkraftsverket har fungerat bra med få produktionsstopp. Det har blåst mer än väntat, en positiv avvikelse på tre procent. Årets mest produktiva månad var december. Juli var den månaden då det producerades minst. I genomsnitt har det blåst 6,19 m/s med ett högsta värde på 6,85 m/s och lägsta på 4,9 m/s.

Ersättningen för elproduktionen har i genomsnitt varit 35 öre per kWh och 7 öre för el-certifikaten. Bäst betalt var det i februari med 48 öre/kWh och sämst i juni med 25 öre. Elcertifikatens värde började året högt på 18,5 öre men har sedan sjunkit i värde för att till slut hamna på 4,7 öre.

Vindkraften redovisar ett resultat som är något sämre än budget. Priset för producerad el följer budget medan ersättningen för elcertifikaten är lägre.

Jämfört med förra året är intäkter lägre och kostnader i stort sett oförändrade. Intäktsminskningen beror på lägre pris på producerad el samt lägre värdering av el-certifikaten.

VINDKRAFT

Belopp i tkr	2019	2018	2017
Intäkter	2 409	2 960	1 050
Kostnader	-1 130	-831	-1 133
Kapitalkostnader	-1 208	-1 219	-1 338
Resultat	71	910	-1 421
Vindkraftspremie		1 395	
Förändring eget kapital	71	2 305	-1 421
Justering balanserat resultat		-1 395	-
Vindkraftspremie			
Balanserat resultat	-1 218	-1 289	-2 199

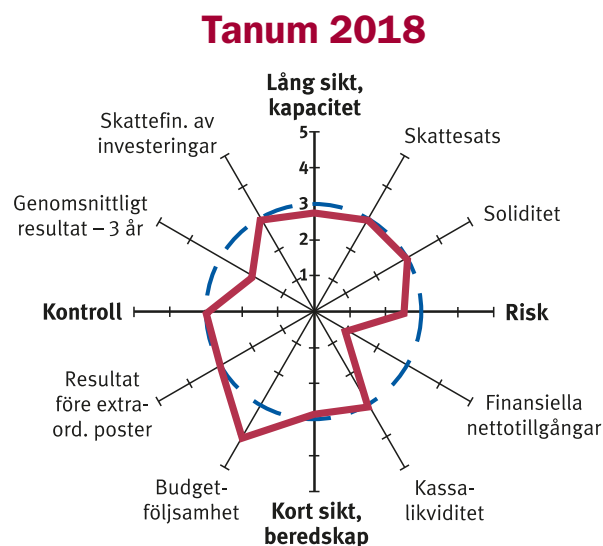
KOMMUNALA JÄMFÖRELSE

Nedanstående analys redovisar var Tanums kommun befinner sig finansiellt och hur kommunen har utvecklats under 2016-2018 i förhållande till övriga kommuner i Västra Götalands och Hallands län.

Tanums finansiella profil visade att kommunen under 2018 låg något under genomsnittet för de tre perspektiven, riskförhållande samt lång- och kortsiktig handlingsberedskap. För det fjärde perspektivet, kontroll över den finansiella resultat, hamnade poängen på genomsnittet.

Under perioden har poängen i den finansiella profilen förbättrats för de två perspektiven, kontroll över det finansiella resultatet och kortsiktig handlingsberedskap. Däremot redovisade Tanum en något försvagad poäng för riskförhållande. Det fjärde perspektivet, långsiktig handlingsberedskap, redovisade en oförändrad poäng om 2016 och 2018 jämförs. Förklaringen till ovanstående förändringar var att poängen för nyckeltalen, budgetföljsamhet och resultat före extraordinära poster förbättrades, om 2016 och 2018 jämförs med varandra. Däremot försvagades poängen för kassalikviditet. Övriga fem nyckeltal i profilen uppvisade oförändrad poäng under perioden.

FINANSIELL PROFIL 2018

BEFOLKNING

Munkedal och Sotenäs ökade sin befolkning under 2019 medan övriga tre kommuner redovisade ett minskat invånarantal. Samtliga kommuner i norra Bohuslän har haft en positiv befolkningsutveckling den senaste femårsperioden. Strömstad är den kommun där be-

folkningsoökningen varit störst. Den främsta orsaken till befolkningsökningen är positiva inflyttningsnetton. Strömstad och Munkedal har positiva födelsenetton medan övriga kommuner har negativa födelsenetton främst till följd av låga födelsetal.

BEFOLKNINGSUTVECKLING

Befolkningsutveckling kommuner norra Bohuslän, 2019-2013

	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Tanum	12 841	12 873	12 763	12 606	12 455	12 343	12 303
Lysekil	14 555	14 611	14 621	14 570	14 464	14 299	14 369
Munkedal	10 513	10 503	10 423	10 361	10 205	10 243	10 205
Sotenäs	9 061	9 030	9 073	9 065	9 006	8 931	8 928
Strömstad	13 218	13 253	13 218	13 079	12 854	12 694	12 480

FINANSIELLA JÄMFÖRELSE

Utdebitering: Ingen av kommunerna förändrade sin utdebitering 2019. Tanum har lägst utdebitering av kommunerna i norra Bohuslän. Övriga kommuner har en debitering som ligger högt i en jämförelse med genomsnittet för kommunerna i länet och riket. Munkedal höjde sin utdebitering 2016 med 95 öre och tillhör de kommuner i riket som har högst utdebitering. Alla kommuner utom Tanum har höjt sin utdebitering den senaste femårsperioden.

Resultat: Samtliga kommuner redovisar överskott i bokslut 2019. Munkedal och Strömstad redovisar bättre resultat 2019 än 2018 medan övriga kommuner har ett sämre resultat 2019 än 2018. Markförsäljningar, exploateringsvinster, särskilda statsbidrag och andra engångsposter bidrar till de positiva resultaten i flera av kommunerna. Strömstad och Munkedal har haft de genomsnittligt bästa resultaten den senaste femårsperioden.

Kostnadsutveckling: För att långsiktigt nå och behålla en ekonomisk balans krävs att man har kontroll över kostnadsutvecklingen och att kostnaderna inte ökar snabbare än intäkterna. 2019 års bokslut innehåller poster av engångskaraktär. Exklusive dessa engångsposter har flera av kommunerna en kostnadsutveckling som är högre än ökningen av skatteintäkterna, vilket inte är långsiktigt hållbart. Tabellen nedan redovisar nettokostnadens andel av skatteintäkter och statsbidrag.

Soliditet: Kommunernas långsiktiga finansiella styrka, soliditeten, skiljer sig väsentligt åt mellan kommunerna. Lysekil har negativ soliditet, och därmed ett negativt eget kapital, medan Strömstad och Sotenäs tillhör de kommuner i Västra Götaland som har högst soliditet. Starka resultat de senaste åren har medfört att soliditeten förbättrats i alla kommunerna trots att flera kommuner haft stora investeringar vilket ökat tillgångarnas värde. 2019 års bokslut innebär en försvagning av Tanums soliditet medan övriga kommuner förstärkt sin soliditet i 2019 års bokslut.

	Tanum	Lysekil	Munkedal	Sotenäs	Strömstad
Utdebitering, kr	21,56	22,46	23,63	21,99	21,91
Resultat, mkr	4,1	13,5	28,9	6,4	71,9
Nettokostnader/skatteintäkter, procent	98,6	99,3	95,5	99,4	93,3
Soliditet, procent	13,9	-3,6	16,3	38,1	29,5

BARNOMSORG

Antalet barn per anställd i förskolan varierar inte särskilt mycket mellan kommunerna. Tanum har flest barn per anställd. Sotenäs har lägst antal barn per anställd i förskolan. Regeringen har satsat särskilda medel för att minska barngruppernas storlek.

BARN PER ANSTÄLLD
Förskola 2019

	Tanum	Lysekil	Munkedal	Sotenäs	Strömstad
Antal barn per anställd	5,3	4,9	5,0	4,6	5,1

GRUNDSKOLA

Resultat år 9 i grundskolan: Munkedal och Strömstad har betydligt sämre resultat än övriga kommuner. Sotenäs och Lysekil har de bästa resultaten, medan de andra fyra kommunerna har likvärdiga resultat. Sotenäs och Lysekil har också ett resultat som är bättre än riksgenomsnittet. Tanums resultat att 80 procent av eleverna i år 9 är behöriga till ett yrkesprogram i gymnasiet är betydligt sämre än 2018 års resultat.

Elever i år 6 med godkänt betyg i matematik: Strömstad, Sotenäs och Tanum ligger väl till när det gäller andelen elever i år 6 som har godkänt betyg i matematik. Dessa kommuner har också värden som ligger betydligt över riksgenomsnittet. Tanum har förbättrat sitt betyg jämfört med 2018. Lysekil och Munkedal har värden som ligger under riksgenomsnittet.

ANDEL BEHÖRIGA TILL YRKESPROGRAM I GYMNASIET, procent

Tanum	80,0
Lysekil	85,1
Munkedal	71,7
Sotenäs	87,3
Strömstad	75,5

ELEVER I ÅR 6 MED GODKÄNT BETYG I MATEMATIK, procent

Tanum	92,9
Lysekil	82,1
Munkedal	83,9
Sotenäs	91,4
Strömstad	95,2

GYMNASIESKOLA

Resultaten i gymnasieskolan följs upp genom att mäta hur stor andel av eleverna som fullföljer gymnasiestudierna inom fyra år. Det är Munkedal och Tanum av kommunerna i norra Bohuslän som redovisar bäst resultat. Dessa kommuner ligger även under riksgenomsnittet. Strömstad har sämst resultat av kommunerna i norra Bohuslän och har också ett resultat som ligger väsentligt under riksgenomsnittet.

ANDEL ELEVER SOM FULLFÖLJER GYMNASIET INOM FYRA ÅR, procent

	2019	2018	2017	2016
Tanum	74	74	73	73
Lysekil	70	68	65	65
Munkedal	74	70	73	74
Sotenäs	66	75	82	66
Strömstad	59	75	67	66

OMSORGSVERKSAMHET

Äldreomsorg: Alla kommunerna i norra Bohuslän har höga kostnader för äldreomsorg. Lysekil har lägst kostnader i kommungruppen när totalkostnaden för äldreomsorg ställs i relation till antalet invånare 80 år och äldre. Munkedal och Sotenäs har ökat sina kostnader 2019 medan övriga kommuner redovisar oförändrade eller lägre kostnader 2019 än 2018. Alla kommunerna har höga kostnader inom både särskilda boenden och inom hemtjänsten.

I de nationella jämförelser som görs av hur brukarna upplever kvalitén inom äldreomsorgen får kommunerna i norra Bohuslän generellt ett bra betyg. Undantaget är att brukarna i Lysekil ger ett lägt betyg för särskilda boenden. Brukarna i norra Bohuslän är mer nöjda än riksgenomsnittet. Brukarnas nöjdhet är störst inom hemtjänsten. Nöjdheten inom särskilda boende är något lägre men ligger på en hög nivå. Inom särskilda boenden är man mest nöjd i Sotenäs och Tanum. Noterbart är att samtliga brukare inom hemtjänsten i Strömstad är nöjda med verksamheten.

Individ- och familjeomsorg: Kostnaden för försörjningsstöd skiljer sig mycket åt mellan kommunerna. Munkedal och Lysekil har högst kostnad för försörjningsstöd medan kostnaderna i Tanum och Strömstad ligger lägst. Kostnaden för försörjningsstöd ökade kraftigt i Lysekil och Munkedal under 2019. Kostnaden för försörjningsstöd i Tanum minskade under 2019 jämfört med 2018.

NETTOKOSTNAD/INVÅNARE 80-W, tkr

Tanum	210
Lysekil	189
Munkedal	215
Sotenäs	215
Strömstad	201

	Tanum	Lysekil	Munkedal	Sotenäs	Strömstad
NKI					
NKI Särskilt boende	88	73	80	92	83
NKI Hemtjänst	92	87	91	91	100

	Tanum	Lysekil	Munkedal	Sotenäs	Strömstad
FÖRSÖRJNINGSTÖD					
Försörjningsstöd, kronor per invånare	541	944	882	595	318

VA-VERKSAMHET

VA-taxa: Alla fem kommunerna i norra Bohuslän har höga taxor för vatten och avlopp. Alla kommunerna har som målsättning att VA-verksamhetens kostnader fullt ut ska finansieras med taxor från VA-kollektivet. Tanum har tillsammans med Strömstad den högsta taxan i norra Bohuslän. Tanum har sänkt sin VA-taxa både 2017 och 2018 och höll taxan oförändrad 2019. Övriga kommuner har höjt sina taxor sedan 2017.

	Tanum	Lysekil	Munkedal	Sotenäs	Strömstad
VA-TAXA normalvilla					
VA-taxa, kr	11 194	8 847	9 410	8 903	11 193
VA-TAXA lägenhet i flerbostadshus					
VA-taxa, kr	6 820	6 365	6 849	5 626	7 888

PERSONAL

Sjukfrånvaron i Tanum och Strömstad har minskat jämfört med förra året medan Lysekil, Munkedal och Sotenäs uppvisar en ökande sjukfrånvaro. Lägst sjukfrånvaro av kommunerna i norra Bohuslän har Tanum. Högst sjukfrånvaro av kommunerna har Lysekil.

	2019	2018	2017
SJUKFRÅNVARO, procent			
Tanum	5,9	6,2	6,4
Lysekil	8,3	7,7	7,1
Munkedal	7,5	7,2	8,0
Sotenäs	7,3	6,2	6,7
Strömstad	7,0	7,1	6,5

TILLGÄNGLIGHET

Medborgarnas möjlighet att få svar på frågor beror bland annat på hur tillgängliga kommunerna är för frågor via telefon och hur snabbt man svarar på mail.

Tillgänglighet per telefon: Nyckeltalet visar hur stor andel av medborgarna som tar kontakt med kommunen via telefon och får ett direkt svar på en enkel fråga. Bäst är tillgängligheten i Tanum, medan tillgängligheten i Munkedal är lägst. Tanum har högst tillgänglighet per telefon av landets alla kommuner. Flera av kommunerna, däribland Tanum, har förbättrat tillgängligheten genom att införa kundcenter.

Tillgänglighet per e-post: Måttet visar hur stor andel av medborgarna som skickar in en enkel fråga via e-post och får svar inom en arbetsdag. Högst är tillgängligheten i Tanum där 100 procent av frågor via mail besvaras inom en arbetsdag.

TILLGÄNGLIGHET TELEFON, Andel svar på direkt fråga, procent

Tanum	94
Lysekil	63
Munkedal	44
Sotenäs	52
Strömstad	-

TILLGÄNGLIGHET E-POST, Svar på e-post inom ett dygn, procent

Tanum	100
Lysekil	81
Munkedal	72
Sotenäs	70
Strömstad	-

MILJÖ

Andelen ekologiska livsmedel som används i köksverksamheten varierar mellan kommunerna. I Tanum är hela 50 procent av livsmedlen i köksverksamheten ekologiska medan andelen ekologiska livsmedel i övriga kommuner är betydligt lägre.

EKOLOGISKA LIVSMEDEL, procent

Tanum	43
Lysekil	20
Munkedal	17
Sotenäs	20
Strömstad	22

NÄRINGSLIV

Företagsamhet: Flera av kommunerna i norra Bohuslän tillhör de företagsammaste i länet och riket. Det finns många företag mätt per 1 000 invånare och det startas också många nya företag varje år. Nyckeltalen nedan redovisar hur många företag det finns och hur många nya företag som startats i respektive kommunen. Tanum är den kommun där det finns flest företag. Flest nya företag startades det i Strömstad och i Tanum. Munkedal är den kommun i norra Bohuslän där det startas minst antal nya företag.

Företagsklimat: Det görs årligen flera olika mätningar av företagsklimatet i kommunerna, bland annat gör både Svenskt Näringsliv och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) mätningar. Tanum har de senaste åren klättrat i Svenskt Näringslivs ranking och ligger nu på plats 110 och är den kommun i norra Bohuslän som får högst betyg. Lysekil och Munkedal tillhör de kommuner i landet som får sämst betyg.

Sveriges kommuner och Regioner gör också en mätning av företagsklimatet i kommunerna. I SKR:s mätning anges företagarnas sammanfattande omdöme om kommunens service när de haft kontakt med kommunen i ärenden rörande bygglov, miljö- och hälsoskydd, livsmedelskontroll, brandtillsyn och serveringstillstånd. Lysekil är den kommun i norra Bohuslän som får högst betyg. Tanums betyg ligger i nivå med riksgenomsnittet.

NÄRINGSLIV, Totalt antal företag 2019

Tanum	2 500
Lysekil	1 537
Munkedal	1 385
Sotenäs	1 387
Strömstad	1 984

NÄRINGSLIV, Antal nystartade företag 2019

Tanum	99
Lysekil	52
Munkedal	69
Sotenäs	64
Strömstad	103

SVENSKT NÄRINGSLIV

	Tanum	Lysekil	Munkedal	Sotenäs	Strömstad
Svenskt Näringsliv	110	281	268	190	122

FÖRETAGSKLIMAT, SKR:s mätning Insikt, index 1-100

Tanum	70
Lysekil	79
Munkedal	-
Sotenäs	65
Strömstad	72

VERKSAMHETSOMRÅDE

BOENDE

Bostadsmarknaden i Tanum har de senaste åren karaktäriserats av hög efterfrågan och stigande fastighetspriser. Byggandet av nya bostäder har de senaste åren legat på en hög nivå. De senaste fem åren har det byggts nästan 600 bostäder. För närvarande planeras för ett stort antal nya bostäder, främst i anslutning till kommunens kustsamhällen.

VERKSAMHET

Ett förslag till översiktligt planprogram för Grebbestad östra har tagits fram, liksom upphandlingsunderlag för en ny vindkraftsplan samt översvämningsstrategi. Tillsammans med samhällsföreningen på Resö arbetar kommunen med att ta fram en lokal utvecklingsplan för Resö och Galtö. Kommunen har representerats i arbetet med en strukturbild för Fyrbodal. Arbetet pågår med ett 60-tal detaljplaner. Under 2019 har tre detaljplaner antagits och tretton detaljplaner har godkänts för samråd eller granskning. De antagna detaljplanerna skapar möjlighet att bygga 44 bostäder.

Under 2019 färdigställdes 125 nya bostäder. Under åren 2015–2019 har det färdigställts totalt 582 nya bostäder. Tanums Bostäder AB har de senaste åren byggt nära 100 nya hyresrätter och har en pågående byggnation av 25 nya hyresrätter i Grebbestad, som kommer att vara klar under 2020. I Östad har en privat fastighetsägare byggt nya hyresrätter. I övrigt byggs i princip inga hyresrätter. Flera av de bostadsrättsprojekt som planerats har visat sig vara svåra att sälja. Totalt finns fler än 1 000 bostadsenheter som är färdigplanerade eller är under planering i olika detaljplaner.

Kommunfullmäktige har beslutat att avveckla den kommunala tomtkön och att kommunala tomter ska säljas till marknadspriser av mäklare. Det finns för närvarande tomter till försäljning i alla större samhällen i kommunen. Under 2019 sålde kommunen 22 tomter. Nettointäkten från tomtförsäljningen uppgick till 9 500 tkr, vilket är 3 000 tkr mindre än budgeterat.

I slutet av 2019 fanns 20 kommunala tomter till försäljning i Grebbestad, Tanumshede, Lur, Rabbalshede, Kville och Östad.

Infördet av bygglovsärenden har under 2019 varit något lägre än föregående år. Under 2019 har 349 bygglovsansökningar inkommit och beslut har fattats i 318 bygglovsärenden. Bland övriga ärenden som inkommit till verksamheten under 2019 kan också nämnas 36 förhandsbesked och två strandskyddsärenden.

FRAMTID

Enligt de mål som framtagits i den nya översiktsplanen ska det i hela kommunen finnas ett varierat utbud av boendetyper och upplåtelseformer som är anpassade för människor i olika skeden av livet och som främjar helårsboende. Omvandling av befintliga fritidshusområden till helårsområden ska främjas i anslutning till samhällena.

Kommunens helägda bostadsbolag Tanums Bostäder arbetar med detaljplaner som kommer att möjliggöra byggande av cirka 500 lägenheter. Under det kommande året kommer Tanums Bostäder att färdigställa cirka 25 nya lägenheter i Grebbestad.

Effektivisering av handläggningen av plan- och bygglovsärenden är fortsatt prioriterad. Målsättning är att arbeta för en förenklad och effektiv handläggning. Under 2019 har bygglovsverksamheten fått förbättrat betyg i mätningen av hur företag uppfattar bygglovshandläggningen, den så kallade Insiktsmätningen.

MÅLSÄTTNING

Kommunen ska möjliggöra produktion av 300 bostäder under mandatperioden samt erbjuda villatomter i kommunens större samhällen till marknadsmässiga priser.

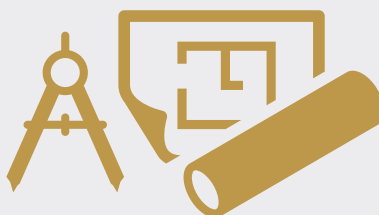
MÅLUPPFYLLELSE

Under 2019 färdigställdes 125 nya bostäder, varav 24 var lägenheter i flerbostadshus. Målet om 300 nya bostäder under mandatperioden beräknas att kunna uppnås.

Det finns för närvarande tomter till försäljning i alla större samhällen i kommunen. I slutet av 2019 fanns 20 kommunala tomter till försäljning. Tanums kommun hade i slutet av

2019 tomter till försäljning i Grebbestad, Tanumshede, Lur, Rabbalshede, Kville och Östad. De kommunala tomterna säljs till marknadsmässiga priser. Under 2019 sålde kommunen 22 tomter. Målsättningen att det ska finnas villatomter till försäljning i kommunens större samhällen är uppfylld.

9 500 tkr

DETALJPLANER

Tre detaljplaner har antagits. Planerna skapar möjlighet för byggnation av 44 bostäder.

TOMTER TILL FÖRSÄLJNING

20 kommunala småhustomter fanns till försäljning 31 december 2019.

INTÄKTER TOMTFÖRSÄLJNING

Intäkterna för tomtförsäljning uppgick under året till 9 500 tkr.

2019	8 651
2018	9 443
2017	8 925

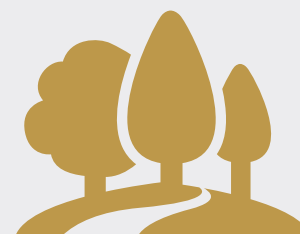
KOSTNAD BYGGLOV (tkr)

Kostnaden för bygglovsverksamhet har minskat med 8,4 procent och uppgick till 8 651 tkr under 2019.

2019	6 617
2018	6 089
2017	5 925

KOSTNAD FYSISK PLANERING (tkr)

Kostnaderna för fysisk planering har ökat med 8,7 procent och uppgår till 6 617 tkr.

SÅLDA TOMTER

Under året såldes 22 kommunala småhustomter.

VERKSAMHETSOMRÅDE

NÄRINGSLIV

Näringslivet i Tanums kommun är väl differentierat och består av cirka 2 500 företag, de flesta små och medelstora företag. Tanums kommun har länets mest företagsamma befolkning. Cirka 20 procent av kommunens arbetsföra befolkning ansvarar för ett företag. Tanum tillhör de kommuner som både har flest företag i relation till invånarantalet och där det startas flest nya företag.

VERKSAMHET

Totalt finns det cirka 2 500 företag i kommunen. Under 2019 startades det 99 nya företag i kommunen vilket gör Tanum till en av de kommuner i länet där det skapas flest nya företag.

Kommunen arbetar tillsammans med näringslivet för att förbättra företagsklimatet i kommunen. Arbetet bedrivs i tematiska arbetsgrupper. Under 2019 har man bland annat arbetat med kompetensförsörjning, miljö- och klimatfrågor samt upphandlingsfrågor.

Kommunen arbetar tillsammans med Tanum Turist med att skapa bra förutsättningar för besöksnäringen. Tanum Turist har ett särskilt uppdrag från kommunen att bedriva den operativa turistverksamheten i Tanum. En upphandling har genomförts av besökservice vilket inneburit att Tanum Turists uppdrag förlängs.

Tillsammans med övriga kommuner i Bohuslän arbetar Tanums kommun för att utveckla besöksnäringen i Bohuslän.

I den ranking som Svenskt Näringsliv gjorde av näringslivsklimatet 2019 i Sveriges kommuner placerade sig Tanum på plats 110, vilket är en förbättring med 33 platser jämfört med föregående år. Sedan 2013 har Tanum klättrat 157 platser i mätningen. Förutom att Tanum klättrat i rankingen får Tanum de bästa värdena någonsin i mätningen som ligger till grund för rankingen. I den ranking som Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) gör av hur företagen uppfattar att kommunens myndighetsutövning fungerar får Tanum ett sämre betyg än i 2018 års mätning. Bygglovsverksamheten får betydligt bättre betyg än i tidigare mätningar. Tillsyn och tillståndsgivningen inom räddningstjänst, livsmedelsverksamhet och serveringstillstånd får fortsatt höga betyg även

om betygen är lägre än i förra mätningen. Betyget för miljötillsyn är fortsatt lågt.

Under året har frukost- och företagsträffar genomförts med sammanlagt cirka 400 deltagare. För andra gången anordnade Tanums kommun en näringslivsgala som lockade 300 besökare. Vid galan delades priser ut till framgångsrika företag i kommunen.

Vid den särskilda företagsdagen som anordnades på temat "Samverkan näringsliv-skola-förvaltning" deltog alla elever från årskurs nio.

Politiker, förvaltningschefer och näringslivsutvecklarna har gjort mer än 100 företagsbesök under året.

Kommunen har satsat sex mkr på utbyggnad av tele- och datakommunikation. Tillsammans med den kommersiella utbyggnad av fiber i kommunens större samhällen har bredbandsutbyggnad som gjorts genom fiberföreningar inneburit att i stort sett alla hushåll i Tanums kommun fått möjlighet till bredbandsanslutning via fiber.

En förhållandevis stor andel av Tanums kommuns verksamheter sköts på entreprenad jämfört med andra kommuner. Upphandlingar genomförs regelbundet av kommunen.

Kommunen har beslutat att tillämpa lagen om valfrihet (LOV) inom hemtjänsten vilket innebär att hemtjänsttagare kan välja mellan olika entreprenörer.

Världsarvskommunerna Tanum och Capo di Ponte i Italien har sedan flera år ett kontinuerligt utbyte med varandra. Världsarvet med sina hållristningar är ett av kommunens största besöksmål.

Tanums kommun har träffat ett vänortsavtal med Cancale i Frankrike. Cancale är centrum för ostronproduktionen i Frankrike.

NYSTARTADE FÖRETAG I KOMMUNEN

I Tanum startades 99 nya företag under 2019.

FRAMTID

Ett positivt företagsklimat är viktigt för att kommunen ska fortsätta utvecklas. Då är det avgörande med ett gott samarbete mellan kommun, näringsliv, utbildningsaktörer och andra myndigheter. I näringslivsstrategin är följande områden prioriterade:

- Öka samverkan mellan kommunen och näringslivet och mellan företagen.
- Information och kommunikation.
- En hållbar utveckling och tillväxt.
- Tillgodose behovet av bostäder och verksamhetsmark.
- Bra service och effektiv handläggning till företagen. Det ska vara "lätt att göra rätt".
- Samordna kompetensutveckling, ökad samverkan mellan skola och näringsliv.

En viktig förutsättning för utvecklingen av näringslivet är tillgången till verksamhetsmark. Planarbete pågår för framtagande av nya områden med verksamhetsmark i Tanumshede, Grebbestad, Fjällbacka och Hamburgsund.

Förbättrad servicenivå, kortare handläggningstider och ökad tillgänglighet inom kommunens myndighetsutövning är prioriterade områden i arbetet med att förbättra servicen till näringslivet.

MÅLSÄTTNING

Kommunen ska skapa förutsättningar för fler arbetstillfällen genom att förbättra företagsklimatet och utveckla myndighetsutövningen utifrån företagarnas behov. Tanum ska under mandatperioden 2019–2022 nå placering bland de 100 bästa i Svenskt Näringslivs ranking. Det genomsnittliga resultatet för de tre senaste åren för det sammanfattande nöjdhetsindexet (NKI) i SKR:s insiktsmätning ska vara minst 70.

MÅLUPPFYLLELSE

Tanum tillhör en av de kommuner i Sverige där det finns flest företag per 1 000 invånare. Totalt finns det nästan 2 500 företag i kommunen. Under 2019 startades det 99 nya företag i Tanum vilket gör Tanum till en av de kommuner i länet där det skapas flest nya företag.

Tanums kommun har sedan 2015 klättrat från plats 228 till plats 110 år 2019 i Svenskt Näringslivs mätning. Målsättningen att under mandatperioden nå en placering bland de 100 bästa i Svenskt Näringslivs ranking beräknas kunna uppnås.

I SKR:s insiktsmätning 2019 sjönk Tanum nöjdhetsindex med sex enheter och ligger i mätningen på index 70. För åren 2017–2019 uppgår det genomsnittliga resultatet i insiktsmätningen till 69 vilket är under målet på 70.

Sammantaget är målsättningen för området näringsliv uppfyllt.

+157**SVENSKT NÄRINGSLIVS RANKING**

Sedan 2013 har Tanum klättrat 157 placeringar i Svenskt Näringslivs ranking över näringslivsklimatet i landets kommuner.

99**ANTAL NYSTARTADE FÖRETAG**

I Tanum startades 99 nya företag under 2019.

ANTAL FÖRETAG I KOMMUNEN

I Tanums kommun finns det 2 458 företag.

FÖRETAGSBESÖK

Politiker, tjänstemän och näringslivsutvecklarna har gjort cirka 100 företagsbesök under 2019.

20%**ANDEL FÖRETAGARE**

Andel personer av kommunens arbetsföra befolkning ansvarar för ett företag.

SVENSKT NÄRINGSLIVS RANKING OCH INSIKTSMÄTNING

	2019	2018	2017
Svenskt Näringslivs ranking	110	143	169
Insiktsmätning	70	75	62

VERKSAMHETSOMRÅDE

UTBILDNING

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för utbildning genom förskoleklass, grundskola, särskola, gymnasieskola, vuxenutbildning och musikskola.

VERKSAMHET

Grundskola

Grundskola är en obligatorisk utbildningsform från år ett till och med år nio. Tanums kommun har sin grundskoleverksamhet förlagd till åtta kommunala skolenheter med cirka 1 300 elever. Dessutom finns en fristående skola på Resö. Två av de kommunala skolorna är F-9 skolor, en i norra kommundelen och en i södra. Övriga skolor har elever i år F-6. Nämndens ambition är att det ska finnas en skola på varje större ort eftersom kommunen, som är stor till ytan, är uppdelad i många samhällen med omgivande landsbygd.

Grundskolan har de senaste åren visat på stora underskott och varierande resultat. Barn- och utbildningsnämnden beslutade att anlita en extern konsult för att genomföra en genomlysning av grundskolan i syfte att nå en organisatorisk, verksamhetsmässig och ekonomisk balans. Slutrapporten presenterades i november och i december tog barn- och utbildningsnämnden beslut om att särskilt lyfta fram insatser inom områdena; Styrkedjan från politik till verksamhetsresultat, Ekonomistyrningsverktyget, Koncernkänsla/Vi-känsla, Resursfördelning, Styrning och uppföljning och Uppföljning skolnärvaro.

Från och med höstterminen 2019 får eleverna i grundskolan mer garanterad undervisningstid i matematik och i idrott och hälsa. Samtidigt minskar den garanterade undervisningstiden i elevens val. I matematik utökas undervisningstiden med 105 timmar. De 105 extra timmarna är förlagda till högstadiet.

Det innebär att elever som börjar årskurs 7 höstterminen 2019 ska få totalt 400 timmars undervisning i matematik på högstadiet. Undervisningstiden på högstadiet har ökat från 2 363 timmar till 2 548 timmar.

Under perioden höstterminen 2018 till vårterminen 2021 ingår Tanums kommun i en skolutvecklingsinsats som kallas SBS, Samverkan för bästa skola, under ledning av Skolverket. Detta sker som en följd av tidigare gjorda skolinspektionsbesök. Denna satsning riktas till Tanumskolan F-9, Campus Futura Gymnasieskola och vuxenut-

bildning samt Hamburgsundskolan F-9. De övriga skolorna deltar i en liknande process i Tanums kommun. Insatsfasen i SBS startade hösten 2019 och det är därför för tidigt att se effekter av dessa insatser.

I samband med höstterminens start i augusti månad invigdes den nybyggda delen av Tanumskolan. Alla elever flyttade från Hedeskolan och det blir en samlad verksamhet för elever från förskoleklass till årskurs 6 på Tanumskolan. Hedeskolan ställs om till lokaler för förskola.

Gymnasieskola

Totalt får 391 elever sin utbildning inom gymnasiet. Liksom tidigare år söker en majoritet av eleverna till gymnasieskolor i

Uddevalla. De flesta övriga har sin skolgång förlagd till Strömstad eller olika friskolor. Under de senare åren ser vi en ökning av elevantalet till Strömstad, som sedan hösten 2018 har gått från 45 till 75 elever. Detta förklarar delvis minskningen totalt sett i andelen elever som har inackorderingsbidrag.

Tanums Gymnasieskola har under 2019 fortsatt det interna arbetet med att komma till rätta med kvalitetsbrister och ekonomiska utmaningar. Dagens gymnasium i Tanum består av introduktionsprogrammet med språkintrouktion som största inriktning. På språkintrouktion minskar antalet elever stadigt vilket beror på åldersuppskrivningar av

Migrationsverket, flytt till andra kommuner och övergång till vuxenutbildningen. De elever som under 2019 gick individuellt alternativt på introduktionsprogrammet nådde hög måluppfyllelse och fyra av fem elever blev under läsåret 2018/2019 behöriga till nationellt gymnasieprogram alternativt övriga utbildningar.

Tillströmningen av elever på introduktionsprogrammet avtar, språkintrouktion står för den största andelen elever.

forts. på sidan 52

MÅLSÄTTNING

Verksamheten ska i en miljö, som präglas av trygghet, trivsel och respekt för allas lika värde, erbjuda utbildning som ger varje elev möjlighet att utifrån sina förutsättningar ta ansvar för sitt lärande och nå kunskapsmålen samt bli behörig för nästa nivå.

MÅLUPPFYLLELSE

Efter flera år med en relativt stabil trend av goda studieresultat skedde en kraftig försämring 2017 som sedan förbättrades under 2018. För 2019 redovisar Tanums kommun fortsatt bättre resultat även om målsättningen inte nås på alla områden. Värden för alla indikatorer ökar utom för behörighet till gymnasiet som minskar från 88 till 80 procent. Det är resultaten i genomsnitt de tre senaste åren i årskurs 3 och andelen behöriga till gymnasiet där målsättningen inte uppnås.

Resultaten för grundskolan årskurs 9 har under 2019 minskat något jämfört med 2018. För årskurs 9 har behörigheten till yrkesprogram minskat med tio procent. Meritvärdet har minskat från 224 till 210. Minskningen sker för både flickor och pojkar. Den största minskningen redovisas hos pojkarna med sju procent. 69,5 procent av eleverna i årskurs 9 har betyg i alla ämnen. Pojkarna minskar från 70,6 till 66,7 procent och flickorna minskar från 77,8 till 72,1 procent.

Den totala andelen elever som fullföljde sin gymnasieutbildning (exklusive elever som går på individuella programmet) inom tre år, i genomsnitt de tre senaste åren, uppgår till 75 procent för 2019, vilket är en ökning jämfört med närmast föregående år, 74 procent. För 2019 redovisades ett högt resultat med 80,9 procent, vilket innebär att Tanums kommun ligger bland de 25 procent bästa resultaten i Sverige.

KVALITETSGARANTIER

Trygg miljö: Verksamhetens miljö är trygg och säker. *Målet uppfyllt.*

Bra mat: God och näringsriktig mat serveras. *Målet uppfyllt.*

Samarbete: Överenskommelse om samarbete skrivs mellan skola och hem om ansvarstagandet för barnets skolgång. *Målet uppfyllt.*

Föräldrastöd: Föräldrastödsinsatser erbjuds genom hela förskole- och skoltiden. *Målet uppfyllt.*

Kontakt med hemmet: Om en elev är frånvarande tar skolan kontakt med hemmet samma dag. *Målet uppfyllt.*

Lässtöd: Alla elever får individuellt stöd för att nå målet att kunna läsa med god förståelse i slutet av år tre. *Målet uppfyllt.*

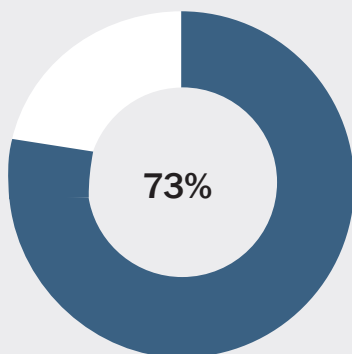
Matematikstöd: Matematikutvecklare stödjer lärarna i att utveckla och sprida effektiva sätt att lära matematik. *Målet delvis uppfyllt.*

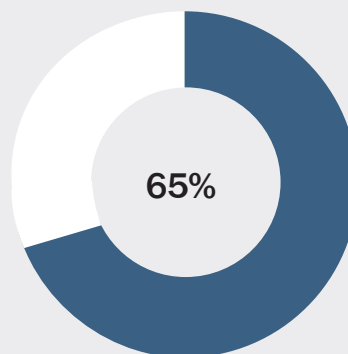
Digitala läromedel: Alla elever har tillgång till digitala läromedel. *Målet uppfyllt.*

Valfrihet: Föräldrar och elever har rätt att fritt välja barnomsorgsform, skola och skolort. Skolskjuts medges om detta rymms inom befintliga kommunala skolskjutslinjer. *Målet uppfyllt.*

KLARAT NATIONELLA PROV I SVENSKA, ÅRSKURS 3

Andelen elever i åk 3 som deltagit i alla delprov (nationella prov) och som klarat alla delprov för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk är 73 procent mätt som ett genomsnitt de senaste tre åren. Målet var 75 procent.

KLARAT NATIONELLA PROV MATEMATIK, ÅRSKURS 3

Andelen elever i åk 3 som deltagit i alla delprov (nationella prov) och som klarat alla delprov för ämnesprovet i matematik är 65 procent mätt som ett genomsnitt de senaste tre åren. Målet var 75 procent.

VERKSAMHET *forts. från sidan 50***Särskola**

Undervisningen inom särskolan syftar till att eleverna som vuxna ska få ett liv med god kvalitet inom arbete, boende och fritid. Dessutom ska verksamheten vara en grund för fortsatta studier inom de skolformer som finns att tillgå efter den obligatoriska särskolan.

Samtliga elever i grundsärskolan har godtagbara eller mycket godtagbara kunskaper enligt skriftliga omdömen. I årskurs 7–9 uppger man att målpuffyllelsen har ökat jämfört med förra läsåret. För eleverna i årskurs 1–6 har man under läsåret gjort en extra satsning på läs- och skrivinläring, då det visat sig att flera elever var i stort behov av detta.

Samtliga elever uppger vid samtal med personal att de upplever sig trygga i skolan. Eleverna har låg frånvaro. Vårdnadshavare uppger att de är nöjda med barnens skolgång.

Del av den obligatoriska särskolan har under hösten flyttat in i nya ändamålsenliga lokaler i Tanumskolan. Detta möjliggör utökat samarbete mellan skolformerna.

Vuxenutbildning

På grund av svårigheterna att rekrytera lärare, men också det faktum att de studerande fördelar sig över ett brett spektrum av ämnen och kurser, har verksamheten fortsatt att köpa in utbildningar från Hermods när man inte kan erbjuda dessa inom den befintliga verksamheten. På hemmaplan erbjuds kurser för allmän behörighet och yrkesutbildning inom vård och omsorg, bygg, barn- och elevassistent, restaurang och storkök samt svenska för invandrare.

Musikskola

Undervisning har även i år skett på kommunens samtliga grundskolor samt friskolan på Resö. Under året har musikskolan haft ett snitt på 260 ämneskurser vilket är en liten ökning. Det enskilt mest populära instrumentet är som tidigare gitarr. När man tänker instrumentgrupp toppar stränginstrumenten med blås på en andra plats.

Under 2019 har musikskolan turnerat i både Norge och Tyskland samt deltagit i ett antal konserter, föreställningar, avslutningar, invigningar med mera på hemmaplan.

Musikskolan arbetar sedan flera år med att bredda verksamheten i riktning mot en kulturskola. Från hösten 2017 omfattar verksamheten även dans. Musikskolan har haft grupper med barn och ungdomar i åldrarna 5-13 år, inom jazz/nutida dans, hiphop, street, dansmix samt barndans.

FRAMTID

Projektet Samverkan för bästa skola gick under 2019 in i andra året av totalt tre års projektperiod och pågår i alla grundskolor för att höja kunskapsresultaten och öka likvärdigheten. På huvudmannanivå är syftet detsamma samt att öka kvaliteten i kvalitetsarbetet, förstärka

stöd och styrkedjan både på enhetsnivå och huvudmannanivå.

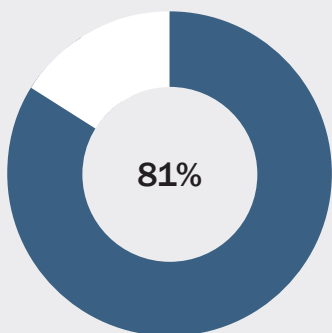
Projektet innebär att kompetensutveckling och processstöd skräddarsys utifrån enheternas och huvudmannans behov tillsammans med koordinatörer från Karlstad Universitet. Ett aktivt arbete för de enheter som inte omfattas av projektet har planerats, vilket innebär att kompetensutveckling koordineras så att alla skolor tar del. Från och med hösten har detta arbete med förbättrat systematiskt kvalitetsarbete påbörjats även i förskolan och särskolan.

Under året har barn- och utbildningsnämnden i samarbete med tekniska nämnden arbetat med en lokalförsörjningsplan som blir ett verktyg för att kartlägga befintliga och kommande behov av verksamhetslokaler. Parallellt med detta arbete har frågan om kostorganisation och behov av antal portioner samt de olika kökens status varit i fokus.

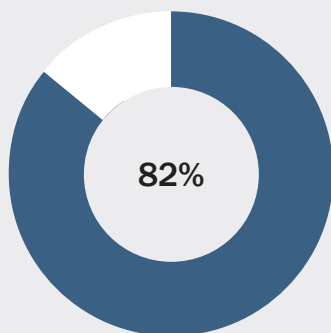
Behovet av tillgång till gymnasieutbildning på hemmaplan kommer att vara stort de närmaste åren, inte minst med tanke på det stora antalet nyanlända, unga såväl som vuxna. Dessa efterfrågar i många fall yrkesutbildning och kan bli en bra resurs för Tanums näringsliv. Utifrån elevgruppens behov av att bli anställningsbara och kommunens eget kompetensförsörjningsbehov startades hösten 2019 yrkesintroduktion på introduktionsprogrammet. Detta har slagit väl ut under första terminen, och är något som verksamheten ämnar fortsätta med.

Antalet heltidsstuderande vuxna har de senaste 20 åren varit i genomsnitt ungefär 150 elever och det finns ingen anledning att tro att dessa tal kommer att minska de närmaste åren, snarare tvärtom, även om stora variationer förekommer mellan åren. De senare åren har antalet varit över 200 elever och 228 för 2019. En anledning är det stora flyktningmottagandet, många behöver svenskundervisning och annan gymnasial utbildning, inte minst yrkesutbildning, för att så snabbt som möjligt kunna få arbete och integreras i det svenska samhället. En annan anledning är en fortsatt snabb omvandling av arbetslivet som kräver att samhället möjliggör för vuxna att komplettera sin utbildning återkommande under livet. Staten tar sitt ansvar för detta och har inrättat en rad statsbidrag för en utökad vuxenutbildning.

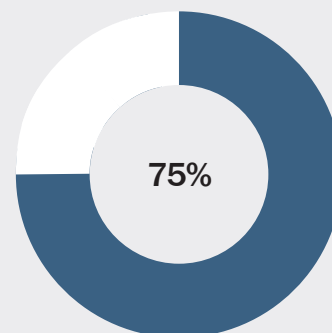
Tanum behöver förstärka utbudet av läroplaner utbildning på hemmaplan. För närvarande erbjuds huvuddelen av utbudet som distansutbildning, något som inte alla klarar. Skolinspektionen trycker i sin granskning av vuxenutbildningen i Tanum på att den ska erbjudas flexibelt och på ett sätt som motsvarar de studerandes behov. Här är kravet på digitalisering viktigt att möta, både det krav som samhället står för men också de skärpta skrivningarna i läroplanen. Under 2020 fortsätter arbetet att utveckla Campus Futura till ett lärcentrum som ett led i arbetet med lokal kompetensförsörjning för offentlig sektor och näringsliv.

UPPNÅTT KUNSKAPSKRAV, ÅRSKURS 6

Andelen elever i åk 6 som uppnått kunskapskraven (A-E) i alla ämnen är 81 procent mätt som ett genomsnitt de tre senaste åren. Målet var 80 procent.

GYMNASIEBEHÖRIGHET

Andelen elever som avslutar årskurs 9 och som är behöriga till ett högskoleförberedande program eller ett yrkesprogram på gymnasiet är 82 procent mätt som ett genomsnitt de tre senaste åren. Målet var 85 procent.

FULLFÖLJER GYMNASIET

Andelen elever (exklusive IM) som fullföljer gymnasiet och erhåller examen inom tre år är 75 procent mätt som ett genomsnitt de tre senaste åren. Målet var 75 procent.

2019	-225 409
2018	-212 675
2017	-202 330

NETTOKOSTNAD (tkr)

Nettokostnaderna för verksamhetsområdet utbildning har ökat med 6,0 procent i förhållande till 2018.

2019	-6 008
2018	-5 791
2017	-3 396

BUDGETAVVIKELSE (tkr)

Budgetavvikelsen är -6 008 tkr, vilket bland annat beror på fortsatt stora behov av pedagogiska- och stödresurser för att nå god måluppfyllelse samt ökade kostnader för städorganisation, vilket också har gett ökad kvalitet.

NETTOKOSTNAD/ELEV
Grundskola (kr)

2019	107 114
2018	103 023
2017	101 593

Gymnasiet, köpta platser (kr)

2019	130 324
2018	126 818
2017	116 882

Gymnasiet, Tanum (kr)

2019	296 916
2018	198 781
2017	225 173

Vuxenutbildning (kr)

2019	52 204
2018	50 026
2017	40 085

VERKSAMHETSOMRÅDE

BARNOMSORG

Barnomsorgen ska ge omsorg och pedagogisk verksamhet inom förskola för barn i åldrarna ett till fem år, i pedagogisk omsorg för åldrarna ett till tolv år och i fritidshem för åldrarna sex till tio år.

VERKSAMHET

Tanums kommun erbjuder barnomsorg inom kommunens förskolor, fritidshem, pedagogisk omsorg och genom kooperativa förskolor. Totalt erbjuds cirka 1 190 barnomsorgsplatser inom kommunen. Detta motsvarar en barnomsorgstäckning på cirka 86 procent.

Förskolan i Tanums kommun har en fortsatt ökning, då antalet placeringstimmar under 2019 har ökat från 30,7 till 31,8 i genomsnitt per barn. Det har inneburit att Hedeskolans lokaler tagits i bruk och avdelningen Barnkullen 3 har öppnat under hösten.

Pedagogisk omsorg, familjedaghem, har under de senaste åren minskat kraftigt i volym. Den viktigaste anledningen till detta är införandet av allmän förskola från tre års ålder samtidigt som föräldrarna efterfrågar förskoleverksamhet i större utsträckning än tidigare. En utredning av pedagogisk omsorg genomfördes och en rad förslag på förändringar för att möjliggöra fortsatt verksamhet presenterades. Rekryteringen av nya dagbarnvårdare intensifierades och satsningen har delvis gett resultat.

Förskolans reviderade läroplan, Lpfö18, gäller från och med 1 juli 2019. I läroplanen betonas att förskolan är en del av skolväsendet och begreppen utbildning och undervisning finns med. Omsorgsbegreppet har införts på många ställen för att förtydliga att omsorg, utveckling och lärande utgör en helhet i förskolan. Skrivningar om digital kompetens, hållbar utveckling, barnkonventionen och jämställdhet är tydliga i den reviderade läroplanen. Förskollärarens ansvar finns tydligt beskrivet.

Fritidshemmens personal deltar i ett kommungemensamt lärgroupsarbete där två rektorer leder processen. Syftet är att fortbilda personalen i fritidshemmen då det är ett stort antal obehöriga lärare anställda. Undervisningen i fritidshemmet ska utgå från den värdegrund och det uppdrag samt de övergripande mål och riktlinjer som framgår av del 1 och 2 i denna läroplan. Denna del kompletterar del 1 och 2 genom att förtydliga syftet med och det centrala innehållet i undervisningen i fritidshemmet. Begreppet undervisning ska ges en vid tolkning i fritidshemmet där omsorg, utveckling och lärande utgör en helhet.

Grund- och gymnasieskolans utvecklingsarbete med Samverkan för bästa skola (SBS) fortlöper under ytterligare två år. Karlstad Universitet har fått i uppdrag att möta de krav på insatser som tagits fram i skolorna och genom huvudmannens åtgärdsplan. Förskolans rektorer har under hösten 2019 deltagit i de insatser som riktas mot

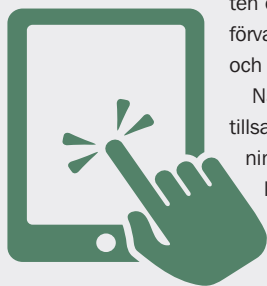
skolledarnivå. En gemensam målsättning finns att förskolans personal i första hand ska informeras om arbetet för att i nästa fas introduceras i ett liknande förhållningssätt kring kvalitetsarbetet som SBS förordar. Under våren 2020 inleds SBS-arbetet i samtliga förskolor under ledning av SBS-samordnare. Målet är en ökad likvärdighet och tydligare röd tråd i hela skolverksamhetens kvalitetsarbete.

FRAMTID

Begreppet kvalitet och det fortsatta arbetet med det systematiska kvalitetsarbetet kommer stå i fokus. Nu ska stödet från Skolverket och Karlstad Universitet fasas ut. En robust organisation på enhetsnivå och huvudmannanivå har skapats som arbetar lärande och systematiskt med kvalitetsarbetet för att klara uppdraget och nå målpuppfyllelse i alla verksamheter. Fokus för detta arbete har varit på utbildningsverksamheterna under uppbyggnaden, men arbetsätten och det lärande som skett kommer att genomsyra alla förvaltningens verksamheter och berör även kultur och fritid och arbetsmarknadsenheten.

När det gäller lokaler tar barn- och utbildningsnämnden tillsammans med tekniska nämnden fram en lokalförslagsplan som sträcker sig över en tioårsperiod för att lösa lokalbehovet på lång sikt. För 2020 har kommunfullmäktige beslutat om förstudier avseende nya förskolelokaler i Backa, Fjällbacka och Rabbalshede. Tillfälliga lokaler används i Grebbestad där nya Ängen projekteras.

Kommunen ska sträva efter att erbjuda omsorg för barn under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrars förvänsarbete och familjens situation i övrigt. Om behov av omsorg på kväll, natt och helg efterfrågas kommer detta att erbjudas under 2020. Omsorgen omfattar barn från och med ett års ålder till och med vårterminen det år barnet fyller 13 år.

MÅLSÄTTNING

Verksamheten ska i en miljö som präglas av trygghet, trivsel och respekt för allas lika värde erbjuda utbildning som ger varje elev möjlighet att utifrån sina förutsättningar ta ansvar för sitt lärande och nå kunskapsmålen samt bli behörig för nästa nivå. Barnomsorgsplats ska erbjudas inom tre månader.

Indikatorer

Andelen som erbjuds barnomsorgsplats inom tre månader ska vara minst 90 procent, och antalet barn per anställd i snitt i kommunens förskolor ska vara högst 5,5.

MÅLUPPFYLLELSE

Barn- och utbildningsnämnden erbjuder olika barnomsorgsformer såsom pedagogisk omsorg, förskola och fritidshem. Därutöver erbjuds plats på fyra kooperativa förskolor inom kommunen. Samtliga skolområden erbjuder barnomsorg.

Erbjudande om barnomsorgsplats inom tre månader uppfylls. Kommunen redovisar 4,94 barn per anställd för år 2019.

KVALITETSGARANTIER

Barnomsorgsplats: Barnomsorgsplats erbjuds inom tre månader efter anmälan. *Målet uppfyllt.*

Utomhusverksamhet: Barnen i förskola och pedagogisk omsorg har utomhusverksamhet varje dag. *Målet uppfyllt.*

Trygghet: Verksamhetens miljö är trygg och säker. *Målet uppfyllt.*

Bra mat: God och näringsrik mat serveras. *Målet uppfyllt.*

Samarbete: Överenskommelse om samarbete skrivs mellan skola och hem om ansvarstagandet för barnets skolgång. *Målet uppfyllt.*

Föräldrastöd: Föräldrastödsinsatser erbjuds genom hela förskole- och skoltiden. *Målet uppfyllt.*

Valfrihet: Föräldrar har rätt att fritt välja barnomsorgsform. *Målet uppfyllt.*

100%

BARNOMSORGSPLOTS

Andel sökanden som erbjuds barnomsorgsplats inom tre månader.

2019	-99 703
2018	-90 796
2017	-82 267

NETTOKOSTNAD (tkr)

Nettokostnaderna för verksamhetsområdet barnomsorg har ökat med 9,8 procent i förhållande till 2018 på grund av volymökning i alla verksamhetsformer.

116 tkr

NETTOKOSTNAD PER BARN

Inom förskola är nettokostnaden per inskrivet barn 116 tkr 2019, vilket är en minskning jämfört med 2018.

2019	733
2018	-675
2017	-421

BUDGETAVVIKELSE (tkr)

Budgetavvikelsen är 733 tkr och beror bland annat på ökat statsbidrag som finansierar den ökade vuxentätheten inom barnomsorgen.

4,94 st

BARN PER ANSTÄLLD

Barn per personal i snitt i kommunens förskolor uppgick under året till 4,94.

VERKSAMHETSOMRÅDE

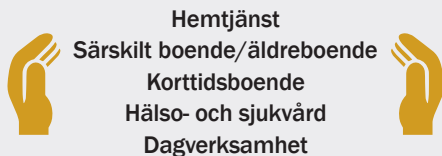
ÄLDREOMSORG

Äldreomsorgen ger stödinsatser till äldre personer och personer med funktionsnedsättning. Verksamheten inriktar sig i första hand på insatser i det ordinära boendet, det vill säga hemtjänst, dagverksamhet, trygghetslarm och korttidsboende. Utöver detta finns äldreboenden på flera platser i kommunen. Verksamheten har också ansvar för den kommunala hälso- och sjukvården.

VERKSAMHET

Hemtjänst

Under året har antalet personer med hemtjänstinsatser ökat. Antalet biståndsbedömda timmar i hemtjänst har ökat med 4 387, från 66 912 timmar 2018 till 71 299 timmar 2019. Även antalet personer med matdistribution har ökat medan antalet trygghetslarm har minskat. Vid personalkontinuitetsmätningen som gjordes under året var resultatet 14. Det är samma som tidigare år.

De tillfälliga gästerna 2019 har ökat, men timmarna som kunnat faktureras hemkommunerna har varit färre än föregående år.

De tillfälliga gästerna med hemsjukvårdsinsatser var färre 2019 jämfört med 2018, så också antalet timmar.

Särskilda boenden och korttidsboenden

Verksamheten har under året haft 163 platser i särskilt boende/äldreboende. Nyttjandegraden för de 163 platserna har under året i genomsnitt varit 97 procent. Under 2018 var nyttjandegraden 98 procent. Antalet personer som väntat på plats inom särskilt boende/äldreboende har varit i snitt 14 personer per månad, att jämföra med 2018 då i snitt 11,5 personer väntat per månad. Nyttjande-

graden på äldreomsorgens korttidsboende har varit 93 procent att jämföra med 2018 då nyttjandegraden var 80 procent.

Om kommunen inte kan ta emot personer som är utskrivningsklara från sjukhus inträder ett betalningsansvar där ett fastställt belopp betalas per dygn. Under 2019 har Tanums kommun inte haft några dygn med betalningsansvar för medicinskt färdigbehandlade.

KOMMUNAL HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Den kommunala hälso- och sjukvården har haft stora svårigheter att bemanna verksamheten under året. Främst har det handlat om svårigheter att rekrytera sjuksköterskor, men också övriga legitimerade yrkeskategorier har varit svårrekryterade. I september var verksamheten dock fullt bemannad med egen personal.

Under året har antalet uppdrag som hemsjukvården utfört inom ramen för samverkande sjukvård minskat jämfört med 2018.

FÖREBYGGANDE ARBETE/UPPSÖKANDE VERKSAMHET

Inom kommunens äldreomsorg har det förebyggande/uppsökande arbetet bedrivits på flera sätt under året. Hemvaktmästaren, som arbetar för att minska fallrisken hos äldre, har 2019 gjort 280 hembesök, det är något färre än 2018.

Den som är 75 år och äldre har 2019 bjudits på lunch om hen har köpt nya halkskydd. Syftet är att uppmuntra målgruppen att använda halkskydd för att minska falloolyckorna. Under 2019 har sju personer utnyttjat erbjudandet.

MÅLSÄTTNING

Verksamheten ska präglas av en god och säker omsorg, vård och service för att äldre och funktionshindrade ska ges ett gott liv med trygghet i sin livssituation. Alla ska bemötas med respekt och värdighet utifrån sina individuella förutsättningar och behov. Äldreboende ska finnas i flera orter. För äldre ska det finnas boenden med olika boendeformer.

Indikatorer för att mäta måluppfyllelse för målet är:

- Serviceutbudet på särskilt boende ska uppgå till minst index 65 i mätningen "Kvalitet i korthet".
- Antal personal som möter vårdtagare i hemtjänsten under en 14-dagarsperiod ska vara högst 15.
- I socialstyrelsens mätning över brukarnöjdhet ska Tanum uppnå lägst nöjdbrukarindex 85 för särskilt boende och hemtjänst.

MÅLUPPFYLLELSE

Målet är helt uppnått 2019 eftersom samtliga fyra indikatorer är uppnådda. Brukarnöjdheten i särskilt boende är lägre jämfört med 2018, men serviceutbudet är bättre. Brukarnöjdheten i hemtjänst har också ökat. Personalkontinuiteten i hemtjänst är 14, det är samma som 2018.

- Brukarnöjdhet särskilt boende 88
- Serviceutbud särskilt boende 84
- Brukarnöjdhet hemtjänst 92
- Personalkontinuitet hemtjänst 14

När det gäller kvalitetsgarantierna för äldreomsorgen visar uppföljningen att 20 kvalitetsgarantier är helt uppfyllda och åtta är uppfyllda i hög grad.

KVALITETSGARANTIER

Tillgänglighet och service: Under kontorets öppettider har du möjlighet att prata med en handläggare om ditt ärende. *Målet uppfyllt.*

Handläggningstid hemtjänst: Du får ett beslut inom fem arbetsdagar när du sökt om hemtjänst eller trygghetslarm, under förutsättning att allt underlag kommit in. *Målet uppfyllt.*

Kontaktperson hemtjänst: Inom en vecka från att vi börjar arbeta hos dig får du en kontaktperson utsedd. Du har alltid rätt att byta kontaktperson. *Målet uppfyllt.*

Tydlig information korttidsvård: När du kommer till oss får du tydlig information om de mål och kvalitetsgarantier som gäller för din insats. *Målet uppfyllt.*

Välkomstsamtal korttidsvård: Vi erbjuder ett välkomstsamtal samma dag som du kommer till oss. *Målet uppfyllt.*

TRYGGHET PÅ SÄRSKILT BOENDE

Omsorgstagare inom särskilt boende som uppger i Socialstyrelsens brukarundersökningar att de är trygga i sitt boende.

HEMTJÄNST BRUKARNÖJDHET

I socialstyrelsens mätning över brukarnöjdhet ska Tanum uppnå lägst nöjdbrukarindex 85 inom hemtjänst.

SÄRSKILT BOENDE BRUKARNÖJDHET

I socialstyrelsens mätning över brukarnöjdhet ska Tanum uppnå lägst nöjdbrukarindex 85 för särskilt boende.

SÄRSKILT BOENDE SERVICEUTBUD

Serviceutbudet inom hemtjänst ska uppgå till minst index 65 i mätningen "Kvalitet i korthet".

2019	14
2018	14
2017	13

PERSONALKONTINUITET HEMTJÄNST

Antal personer till samma omsorgstagare under en 14-dagarsperiod.

KVALITET I VARJE MÖTE

97 procent av omsorgstagare med hemtjänst uppger att de är nöjda med personalens bemötande.
95 procent av omsorgstagare i särskilt boende uppger att de är nöjda med personalens bemötande.

FRAMTID

Prognoser visar att befolkningsutvecklingen för äldre personer i kommunen ser något annorlunda ut än vad som prognosticerats tidigare; antalet personer 65 år och äldre kommer att öka i snabbare takt de närmsta tio åren jämfört med tidigare prognos. Det kan få konsekvenser för hur många personer som är i behov av äldreomsorg. Fokus i äldreomsorgen de närmsta åren kommer därför att vara att ställa om verksamheterna och förbereda för att volymökningen kommer inträffa redan inom några år.

Samtidigt som äldreomsorgen behöver utvecklas för att möta de nya behoven finns en risk för att användbara resurser minskar. Redan under 2020 kommer omsorgsnämnden effektivisera inom äldreomsorgsverksamheterna. Som en stor del i effektiviseringen kommer bemanningsplaneringen på särskilda boenden att utvecklas ytterligare. Dessutom ska förändringar genomföras inom dagverksamheter, träffpunkter och inom hemtjänsten.

Ett sätt att möta framtida behov är ombyggnationen av Hedegården, det största äldreboendet i kommunen. Ombyggnationen plane-

ras att starta 2020 och pågå de närmaste åren. När den är färdig kommer ytterligare tio äldreboendeplatser att finnas. Dessa platser ska räcka för att tillgodose behovet av platser de kommande åren. Parallellt med Hedegården måste dock ytterligare arbete kring behov av platser och utvecklingen av andra stödinsatser inom äldreomsorgen att behöva genomföras.

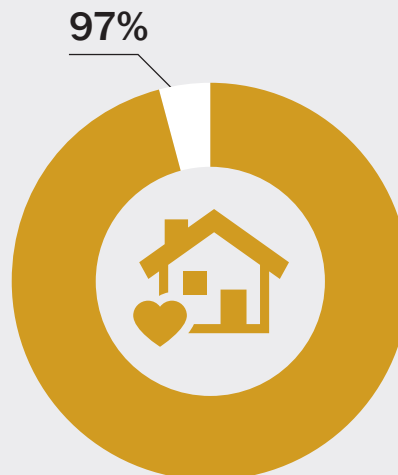
Arbetet med vård och omsorg till personer med demenssjukdom kommer vara ett fokusområde de närmsta åren. Omsorgsnämnden antog en plan för utveckling av detta arbete 2019 och i den framkommer att flera åtgärder behöver genomföras på olika nivå i organisationen. Det finns behov av att öka kompetensen hos medarbetare, men det finns också behov av att organisera verksamheten så att möjligheterna till tvärprofessionell samverkan ökar.

Psykisk ohälsa är ett fokusområde också inom äldreomsorgen. Under 2020 kommer personal inom äldreomsorgen att utbildas inom området, detta i samverkan med primärvård och region.

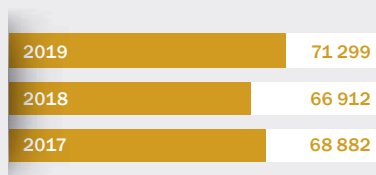
HEMVAKTMÄSTARE

Hemvaktmästare är ett sätt att arbeta förebyggande. Syftet är främst att minska fallskador hos äldre. 2019 gjordes 280 besök, det är något färre än 2018.

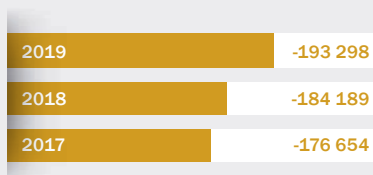
SÄRSKILDA BOENDEPLATSER NYTTJANDEGRAD

Genomsnittlig nyttjandegrad av 163 platser i särskilt boende under 2019 uppgick till 97 procent.

HEMTJÄNSTIMMAR

Antal beslutade hemtjänsttimmar inklusive externa utförare, tillfälliga gäster och delegerad hälso- och sjukvård.

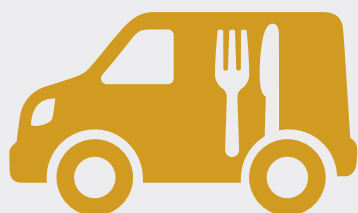
NETTOKOSTNAD (tkr)

Nettokostnaderna har ökat med 4,9 procent jämfört med 2018.

TRYGGHETSLARM

Antal personer med larm 2019 är 334.

MATDISTRIBUTION

Antal personer med matdistribution inom hemtjänsten uppgick under året till 130.

TILLFÄLLIGA GÄSTER

Antal fakturerade timmar för omvårdnads- och serviceinsatser avseende tillfälliga gäster inom hemtjänsten uppgick till 660. För hemsjukvårdsinsatser för tillfälliga gäster fakturerades 207 timmar.

BUDGETAVVIKELSE (tkr)

Budgetavvikelsen är ett underskott på 1 629 tkr. Underskottet finns främst inom hälso- och sjukvårdsverksamheten.

VERKSAMHETSOMRÅDE

FUNKTIONSHINDER

Funktionshinderverksamheterna ger stödinsatser till personer som har fysiska, psykiska eller intellektuella funktionsnedsättningar. Daglig verksamhet, daglig sysselsättning och boendestöd är insatser som verksamheten ansvarar för. Utöver detta finns också gruppboendestäder och serviceboendestäder.

VERKSAMHET

Under 2018 ökade behovet av platser i gruppboendestäder och verksamheten började planera för att kunna utöka platserna. 2019 förändrades dock situationen; verksamheten fick lediga lägenheter i befintliga gruppboendestäder, vilket ledde till att beviljade insatser kunde verkställas. Organisationen för kommunens gruppboendestäder har ändrats något under året, detta i syfte att möta nya behov hos omsorgstagare och för att öka personalkontinuiteten. Dessutom pågår ett arbete med planering för att på sikt kunna lösa framtida behov av boendestäder inom funktionshinderområdet.

Under 2019 har sammanlagt 15 personer haft insatsen personlig assistans. Nio personer har valt privat assistansordnare och sex personer har kommunen som utförare.

Personlig assistans
Daglig verksamhet
Boenden
Socialpsykiatri

Socialpsykiatri

Antalet personer med boendestöd har under året ökat till antalet jämfört med 2018 och antalet placeringsdygn har minskat. Under 2019 inleddes arbete med att utveckla boendestödet. Syftet är framförallt att nå unga vuxna med psykisk ohälsa.

FRAMTID

Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) ändrades i november 2019 så att hjälp med andning utgör ett grundläggande behov och därigenom kan ge rätt till personlig assistans.

I början av 2019 överlämnades den så kallade LSS-utredningen till regeringen. Utredningen innehåller ett flertal förslag på förändringar i nuvarande lagstiftning, till exempel nya insatser personlig service och boendestöd, personligt stöd till barn och förebyggande pedagogiskt stöd. I utredningen finns också ett förslag på att personlig assistans för barn under 16 år ska ersättas med andra insatser. Utredningen föreslår att de nya reglerna ska träda i kraft 1 januari 2022.

Inom funktionshinderverksamheten kommer ett fokusområde 2020 vara bemanningsplanering. Detta i syfte att använda befintliga personalresurser mer effektivt. Parallellt med detta arbetar verksamheten också med att kunna öka andelen heltidsanställda, detta som en del i ett kommungemensamt arbete.

När det gäller social dokumentation kommer en enhet inom funktionshinderverksamheten 2020 att påbörja ett projekt för att utveckla dokumentationen. Omvårdnadspersonal ska dokumentera direkt i journal, något som inte sker idag. Om det fungerar väl kommer administrationsarbetet i verksamheten att minska.

Under 2020 kommer också uppföljning att göras av den genomlysning av funktionshinderverksamheterna som påbörjades 2017.

MÅLSÄTTNING

Verksamheten ska präglas av en hög servicenivå gentemot den sökande med ett fokus på den enskildes självbestämmande och individuella behov. Den enskilde ska kunna leva ett tryggt, samhällsintegrerat och självständigt liv. Särskilt engagemang ägnas åt behov som rör barn och unga.

Indikatorer för att mäta måluppfyllelse är:

- Serviceutbudet på LSS grupp- och serviceboende ska uppgå till minst index 90 i mätningen "Kvalitet i korthet".
- Andel av sökande som får beslut inom tre veckor.

MÅLUPPFYLLELSE

Verksamhetsmålet för funktionshinderverksamheten bedöms som helt uppfyllt 2019. De som har ansökt om insats och kunnat lämna allt nödvändigt underlag till handläggaren har fått beslut inom tre veckor. Tanums kommun fick 90 i mätningen Kvalitet i korthet 2018. Sedan dess har verksamheten arbetat med att öka möjligheterna till internetuppkoppling, vilket skulle lett till ett förbättrat resultat 2019.

KVALITETSGARANTIER

Tillgänglighet och service: Under kontorets öppettider har du möjlighet att prata med en handläggare om ditt ärende. *Målet uppfyllt.*

Kontaktperson: Samma dag som vi börjar arbeta hos dig får du en kontaktperson utsedd. Du har alltid rätt att byta kontaktperson. *Målet uppfyllt.*

Delaktighet: Vi planerar dina insatser tillsammans med dig. Inom en månad dokumenteras det stöd du ska få utifrån dina behov, önskemål och intressen i en genomförandeplan. *Målet uppfyllt.*

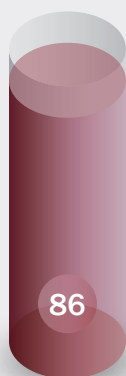
Tydlig information: När vi börjar arbeta hos dig får du tydlig information om de mål och kvalitetsgarantier som gäller för din insats. *Målet uppfyllt.*

Uppföljning: Din genomförandeplan följs upp kontinuerligt och utvärderas tillsammans med dig var sjätte månad. *Målet uppfyllt.*

Bostad med särskild service: Biståndsbeslut gällande bostad med särskild service ska verkställas inom sex månader. *Målet ej uppfyllt.*

TRYGGHET MED PERSONAL I GRUPPBOSTAD

Brukare i gruppboende som känner sig trygga med alla i personalen, andel.

TRIVSEL DAGLIG VERKSAMHET

I årets brukarundersökningar svarar 95 procent att de trivs på sin dagliga verksamhet.

BOENDESTÖD

Boendestöd är en biståndsbedömd insats för personer med psykisk funktionsnedsättning. Under 2019 inleddes ett arbete med att utveckla boendestödet. Syftet är framför allt att nå unga vuxna med psykisk ohälsa.

2019	-77 553
2018	-71 582
2017	-68 815

NETTOKOSTNAD (tkr)

Nettokostnaden har ökat med 8,3 procent jämfört med 2018, vilket beror på ökat behov av LSS-insatser.

2019	38 356
2018	43 240
2017	48 872

PERSONLIG ASSISTANS

Antal timmar inom personlig assistans med kommunen som utförare har minskat. Allt fler brukare väljer att anlita privata utförare.

2019	-10 080
2018	-8 242
2017	-10 156

KÖP AV PLATS LSS (tkr)

Nettokostnaderna för köp av plats LSS, inklusive kostnad för elevhem.

VERKSAMHETSOMRÅDE

INDIVID- OCH FAMILJEOMSORG

Individ- och familjeomsorgen ger stödinsatser åt barn, unga och vuxna. Stödet innefattar även insatser till personer med beroendeproblematik, behov av ekonomiskt bistånd och familjerätt.

VERKSAMHET

Barn och unga

Under året har antalet dygn som barn och unga varit placerade på institution minskat jämfört med 2018, medan placeringsdyggen i familjehem har ökat. Antalet inkomna anmälningar/ansökningar som rör barn och unga har ökat jämfört med föregående år. Antalet beslut om att starta utredning eller lägga till ett pågående ärende har ökat markant jämfört med 2018.

Beroendeproblematik/Missbruk

Det totala antalet dygn som vuxna varit placerade har ökat jämfört med 2018. Socialtjänstlagen ändrades 2018 så att personer med spelmissbruk inkluderas i de grupper som kan få stödinsatser för beroendeproblematik.

Ekonomiskt bistånd

Under året har kostnaderna för ekonomiskt bistånd minskat jämfört med 2018. Sett till antalet hushåll exklusive nyanlända har det skett en ökning från 187 till 199 under året, men nettokostnaden per hushåll har minskat. Den genomsnittliga bidragstiden har minskat från 4,9 månader i snitt till 4,1. Om ekonomiskt bistånd till nyanlända inkluderas i statistiken är antalet hushåll 234 och den genomsnittliga bidragstiden 4,3 månader.

Förebyggande verksamhet

Familjecentralen drivs i samverkan med Västra Götalandsregionen och barn- och utbildningsnämnden. Målgruppen är familjer som väntar barn och som har barn upp till sex år. Under 2019 har verksamheten arbetat mycket med att utveckla föräldrastödet, bland annat genom att språkstödjare har deltagit i föräldrargrupperna.

Ungdomsmottagningen drivs i samverkan med Västra Götalandsregionen och arbetar med att ge råd och stöd till ungdomar i kom-

munen. Under 2019 har verksamheten på ungdomsmottagningen arbetat mer med uppsökande verksamhet än tidigare.

Möteshuset drivs av kommunens resurs- och behandlingsteam. Möteshuset arbetar med rådgivning och stöd. Syftet är ofta att ge den enskilde motivation till förändring. På Möteshuset kan den enskilde till exempel få stöd i föräldraskapet, stöd med svårigheter i familjesituationen eller stöd kring alkohol och droger.

FRAMTID

Barnkonventionen blir lag från den 1 januari 2020. I och med detta ökar kraven på myndigheter som arbetar med barn att använda sig av ett mer barnrättsbaserat synsätt. Detta påverkar också arbetet inom individ- och familjeomsorgens samtliga områden. Verksamheten har arbetat med förberedelser inför den nya lagstiftningen under några års tid, men behöver också framåt göra anpassningar. Ett konkret sätt att arbeta utifrån Barnkonventionen är att öka barns delaktighet. I syfte att göra det kommer enheten för barn och unga att implementera ett digitalt verktyg som används i barnsamtal.

Tidigare påbörjat kvalitetsarbete inom individ- och familjeomsorgen kommer fortsätta 2020, bland annat genom att omsorgsnämndens riktlinje för ständigt förbättringsarbete ska implementeras i verksamheterna. En av delarna som verksamheten behöver hantera inom ramen för detta är att hitta en väl fungerande arbetsmetod för avvikelshantering i socialtjänsthandläggningen.

Som ett led i digitaliseringen av de kommunala verksamheterna behöver individ- och familjeomsorgen det kommande året kartlägga vilka digitala lösningar som kan vara aktuella att använda för att underlätta för invånare i kommunen. Det finns ett flertal alternativ på marknaden, men de behöver stämmas av mot gällande dataskyddsregler och dessutom fungera väl i ett kommungemensamt perspektiv.

MÅLSÄTTNING

Verksamheten ska präglas av en hög servicenivå gentemot sökanden med ett fokus på den enskildes självbestämmande och individuella behov. Den enskilde får tala med en handläggare samma arbetsdag som första kontakten tas, den som ansöker om bistånd får en tid för besök inom nio arbetsdagar och den som ansökt om ekonomiskt bistånd får ett beslut inom fem arbetsdagar.

Den som bor och/eller vistas i kommunen ska kunna leva ett tryggt, samhällsintegrerat och självständigt liv. Verksamheten ska inriktas mot förebyggande insatser. Särskilt engagemang ska ägnas åt behov som rör barn och unga.

Indikatorer för att mäta måluppfyllelse är:

- I mätningen Kvalitet i Korhet (KKiK) ska verksamheten ligga över snittet i landet när det gäller återaktualisering i försörjningsstöd och återaktualisering när det gäller insatser för barn.
- Verksamheten ska ha kortare utredningstid än snittet i landet för barn och ungdom (KKiK).

MÅLUPPFYLLELSE

Verksamhetsmålet för individ- och familjeomsorgen är delvis uppfyllt 2019. Verksamheten ligger på snittet i landet när det gäller återaktualisering i försörjningsstöd och strax under när det gäller insatser för barn, men har kortare utredningstid än snittet för barn och ungdom.

KVALITETSGARANTIER

Tillgänglighet: Under kontorets öppettider har du möjlighet att prata med en handläggare om ditt ärende. *Målet uppfyllt.*

Besöksstid: Vi erbjuder dig, som söker om stöd, en tid för besök inom nio arbetsdagar från din första kontakt med myndighetsfunktionen. *Målet uppfyllt.*

Biståndsbeslut: Du får ett beslut inom fem arbetsdagar när du sökt om ekonomiskt bistånd, under förutsättning att allt underlag kommit in. *Målet uppfyllt.*

Beslutsmeddelande: Du får ett beslut inom två månader när du sökt om till exempel kontaktperson eller familjehem, under förutsättning att allt underlag kommit in. *Målet ej uppfyllt.*

15%**EKONOMISKT BISTÅND**

Nettokostnaderna för ekonomiskt bistånd har minskat med 15 procent och uppgick 2019 till 6 953 tkr.

2019	-36 120
2018	-34 662
2017	-37 917

NETTOKOSTNAD (tkr)

Totalt har nettokostnaden för individ- och familjeomsorg ökat med 4,2 procent 2019 och uppgår till 36 120 tkr.

3**FÖREBYGGANDE VERKSAMHETER**

- Familjecentralen
- Ungdomsmottagningen
- Möteshuset

2019	-923
2018	-157
2017	-6 331

BUDGETAVVIKELSE (tkr)

Verksamheten redovisar 2019 ett underskott i förhållande till budget med 923 tkr.

EKONOMISKT BISTÅND

Antal bidragsmånader fördelat på antal hushåll som fått ekonomiskt bistånd under året är 4,3.

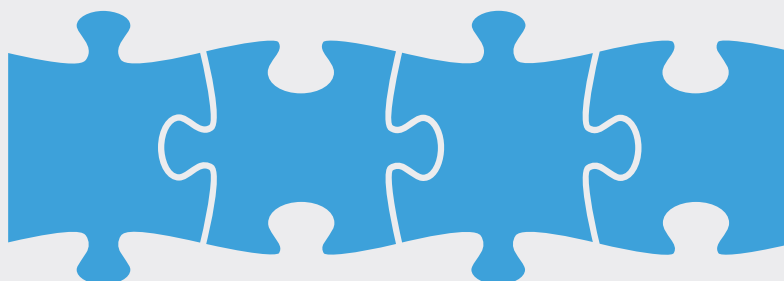
8 118**PLACERINGSDYGN BARN OCH UNGA**

Under 2019 har antalet dygn som barn och unga varit placerade ökat jämfört med 2018. Färre placeringar sker på institution och fler görs i familjehem.

VERKSAMHETSOMRÅDE

INTEGRATIONS- OCH FLYKTINGVERKSAMHET

Integrations- och flyktingverksamheten ansvarar för mottagandet och integrationen av nyanlända, såväl vuxna och familjer med uppehållstillstånd som ensamkommande barn i asyl.

VERKSAMHET

Flyktingmottagande/familjer

Under året har Tanums kommun tagit emot 22 nyanlända personer. Det är personer som antingen anvisats hit via Migrationsverket eller som har flyttat hit på egen hand (egenbosatta/EBO:s). Tre av dem som kommit 2019 skulle ha kommit hit redan 2018 och två av dem har anvisats utöver det anvisningstal som gällde för året. Utöver detta har tre anhöriga till personer som redan bor i kommunen kommit hit. Under året har det också fötts ett barn.

Inför 2019 var en av de största utmaningarna att hitta bostäder åt de nyanlända som anvisats till kommunen. Verksamheten har kunnat erbjuda bostäder åt alla nyanlända 2019.

Ensamkommande barn

I slutet av 2018 hade Tanums kommun ansvar för 20 ensamkommande barn och unga. I december 2019 var antalet sju. Inga ensamkommande barn har kommit till kommunen 2019.

I takt med att antalet barn blivit färre har också antalet boenden för barnen utvecklats. 2018 omvandlades kommunens sista hem för vård och boende (HVB) till ett stödboende. 2019 förändrades stödboendet så att insatsen kunde verkställas i extern lägenhet och under hösten kunde stödboendet utvecklas helt, då inga barn/unga med behov av insatsen fanns kvar.

Integrationsarbete

Verksamheten på familjecentralen har 2019 haft språkstödare i tjänst för att nå ut till nyanlända familjer. Fokus i arbetet har varit

riktade insatser för integration och inkludering genom de aktiviteter som familjecentralen vanligtvis erbjuder familjer, till exempel språkcafé, öppna förskola och föräldrautbildningar.

Integrationsverksamheten har 2019 drivit ett projekt kring föräldraskap, Pappagrupper. Syftet har varit att förbättra och utveckla integrationen och delaktigheten i samhället genom att stötta föräldrar. Arbetet har skett i samverkan med familjecentral, kyrkan och Campus Futura och finansierats av medel från länsstyrelsen.

FRAMTID

År 2020 förväntas nio personer anvisas till Tanums kommun. Det är en minskning jämfört med tidigare år. Anhöriginvandringen och EBO förväntas ligga på ungefär liknande nivåer som 2019. Med anledning av de minskade volymerna kommer verksamheten som arbetar med integration att behöva anpassas ytterligare under det kommande året.

Verksamheten kommer 2020 bland annat att arbeta med:

- Att ändra upplägget för samhällsorientering. Dels ska verksamheten utöka den i enlighet med ny lagstiftning, dels ska den erbjudas i egen regi i större omfattning.
- Etableringsinsatser för nyanlända kvinnor.
- Att i ordinarie verksamhet implementera det projekt som bedrivits kring föräldraskapet genom särskilda pappagrupper.
- Boendesamordning för att främja integration och öka kunskapen om hyres- och bostadsmarknaden.
- Fortsatt implementering av omsorgsnämndens riktlinje för systematiskt kvalitetsarbete.

MÅLSÄTTNING

Flyktningmottagningen i Tanums kommun ska vara god och ändamålsenlig med fokus på integration, sysselsättning och egen försörjning.

MÅLUPPFYLLELSE

Flyktningmottagningen fortsätter att minska samtidigt som flera av de flyktingar kommunen tagit emot tidigare gått ur den så kallade etableringsfasen. Även under 2019 har extratjänster gett några individer möjlighet till egen försörjning och sysselsättning samtidigt som integration skapats.

Den största utmaningen 2019 har varit att skaffa bostäder åt de nyanlända som anvisats till kommunen. Kommunen har kunnat erbjuda bostäder till alla nyanlända 2019.

KVALITETSGARANTIER

Introduktionsprogram: Vi erbjuder varje nyanländ familj ett introduktionsprogram om den egna kommunen senast tre veckor från mottagningsdatum. *Målet uppfyllt.*

Samhällsorientering: Vi erbjuder nyanlända familjer lagstadgad samhällsorientering inom tre månader. Denna ska vara avslutad senast ett år efter datum för kommunmottagandet. *Målet uppfyllt.*

Kommuninformation: Vi erbjuder utökad kommuninformation vid fyra tillfällen per år till medlemmar i nyanlända familjer. *Målet uppfyllt.*

ENSAMKOMMANDE OCH BOENDE

Totalt antal ensamkommande barn med permanent uppehållstillstånd och asyl som Tanums kommun har ansvar för både på kommunens boenden, i egna lägenheter, familjehem, och placeringar utanför kommunen.

BOSTAD TILL NYANLÄNDA

2019 har verksamheten ordnat bostad till samtliga 15 personer som anvisats från Migrationsverket.

2019	18 536
2018	29 299
2017	43 215

INTÄKTER FLYKTINGVERKSAMHET (tkr)

Intäkterna har minskat 36,7 procent vilket främst beror på den kraftiga minskningen av antalet ensamkommande ungdomar som kommunen har ansvar för.

2019	-5 727
2018	-10 685
2017	-28 641

PERSONALKOSTNADER (tkr)

Personalkostnaderna har minskat med 4 958 tkr då verksamheten har anpassats till det nuvarande behovet.

2019	-666
2018	1 382
2017	-8 354

BUDGETAVVIKELSE (tkr)

Integration- och flyktingverksamhet finansieras av statliga medel. Verksamheten redovisar 2019 ett underskott på 666 tkr.

VERKSAMHETSOMRÅDE

RÄDDNINGSTJÄNST

Räddningstjänsten är organiserad med två räddningsstationer, en i Tanumshede och en i Hamburgsund samt skogsbrandgrupper i Bullaren, Tanum/Lur och Kville. Stationen i Tanumshede fungerar som huvudstation. Kommunerna i Fyrbodalen bildar en räddningsregion. Tanum, Sotenäs och Strömstad har ett särskilt samarbete avseende befälsberedskap.

VERKSAMHET

Kommunerna Tanum, Strömstad och Sotenäs bildar en räddningsregion i norra Bohuslän med egen ledningsförmåga. Vid normalberedskap finns räddningsstyrkor placerade i Tanumshede och Hamburgsund. Dessa ska kunna ingripa vid olyckor som hotar liv och hälsa, egendom och miljö. Utifrån aktuell händelse byggs resurserna upp och förmågan skapas ute på skadeplats.

Antalet insatser som räddningstjänsten genomförde under 2019 uppgick till 343, motsvarande för 2018 var 338 insatser. Jämfört med 2018 var det färre automatlarm men en ökning av trafikolyckor och IVPA-larm (hjärtstoppslarm). Under 2019 har ingen person omkommit i samband med brand eller trafikolycka i Tanums kommun. Under 2019 har det genomförts två fördjupade olycksundersökningar.

Tillsyn har utförts enligt räddningstjänstens tillsynsplan. Det innebär att tillsyn genomförts på objekt skyldiga att lämna in skriftlig redogörelse för brandskyddet, samt verksamheter med tillståndspliktig mängd brandfarlig eller explosiv vara.

Sotningsverksamhet

Sotningsverksamheten i Tanums kommun bedrivs på entreprenad av Sotarna i Strömstad och Tanum. Verksamheten regleras av bestämmelser i statliga Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om rengöring (sotning) och brandskydds kontroll. I föreskriften anges vilka

objekt som omfattas och tidsintervall mellan sotning och brandskydds kontroll. Under 2019 beviljades sju ansökningar om egen sotning.

FRAMTID

I takt med att kommunen expanderar och utvecklas ställs det större krav på en snabb och effektiv räddningstjänst. Efter de stora skogsbränderna 2014 och 2018 föreslår en statlig utredning att kommunerna får en utökad skyldighet att samverka med varandra för att effektivare kunna genomföra omfattande räddningsinsatser, till exempel vid större skogsbränder. Utredningen föreslår också att kommunerna ska ha tillgång till en ständigt bemannad funktion för effektivare övergripande räddningsledning i hela landet. En sådan funktion är av stor vikt, till exempel vid omfattande bränder eller andra allvarliga händelser. Under 2020 kommer Strömstad/Tanum/Sotenäs att undersöka möjligheterna till att ansluta sig till en regional ledningscentral.

Räddningstjänsten har under de senare åren haft problem med rekrytering av deltidsbrandmän. I slutet av 2019 fanns 41 deltidsbrandmän anställda för operativ tjänst, varav två var kvinnor. Under 2020 kommer det ske en kraftsamling för att rekrytera deltidsbrandmän.

INSATSER UNDER ÅRET

Antalet insatser inom räddningstjänsten var 343 under 2019.

MÅLSÄTTNING

Räddningstjänsten i Tanums kommun ska arbeta för att minska risken för bränder och andra olyckor som kan leda till räddningsinsats. Då en olycka inträffat ska räddningstjänsten på ett professionellt sätt ingripa i kommunen och dess närhet.

MÅLUPPFYLLELSE

Kommunen har det övergripande ansvaret för skyddet mot olyckor. För att nå de mål som satts upp för att öka säkerheten samarbetar räddningstjänsten med andra myndigheter.

Vid 180 av 343 händelser i Tanums kommun var responstiden under 13 minuter. Mål enligt handlingsprogram är att vid minst 50 procent av alla händelser ska responstiden vara under 13 minuter. Medelvärde taget på samtliga händelser i Tanums kommun är 12 minuter och 23 sekunder.

Räddningstjänsten uppfyllde målet med att vara på plats inom 60 minuter på ö utan fast vägförbindelse. Vid ett tillfälle översteg framkörningstiden 30 minuter i samband med insats.

Att erbjuda information och utbildning är en del i räddningstjänstens arbete att stötta den enskilde i att skydda sig mot brand och andra olyckor. De utbildningar som har prioriterats är brandkunskap, hjärt- och lungreddning samt systematiskt brandskyddsarbete. I enlighet med kommunens handlingsprogram så ges information till skolelever i årskurs 2, 5 och 8. För eleverna i årskurs 8 ges det enligt Brandskyddsförenings koncept "Upp i rök" där målet är att motverka skadegörelse och anlagda bränder.

Ökade krav på kompetensutveckling hos brandmännen nås genom högt ställda krav på utbildning och övningsverksamhet. Rökydkarutbildning och värmeövningar har genomförts enligt gällande bestämmelser.

KVALITETSGARANTIER

Beredskap dygnet runt: Räddningstjänsten har beredskap dygnet runt. Tiden från det att räddningstjänsten får larm och till det första fordonet lämnar brandstationen ska inte överstiga fem minuter (anspänningstid). *Målet uppfyllt.*

52%

RESPONSTID

Vid 52 procent av alla insatser var responstiden (tid från utlarmning till det att första fordon är framme på plats) under 13 minuter. Målsättningen är minst 50 procent.

2019	13 729
2018	13 615
2017	12 791

NETTOKOSTNAD (tkr)

Nettokostnaden för räddningstjänsten 2019 uppgick till 13 729 tkr, vilket är en ökning jämfört med 2018.

12 min 23 sek

RESPONSTID, MEDELVÄRDE

12 minuter och 23 sekunder, medelvärde responstid för alla insatser i Tanums kommun.

2019	270
2018	225
2017	10

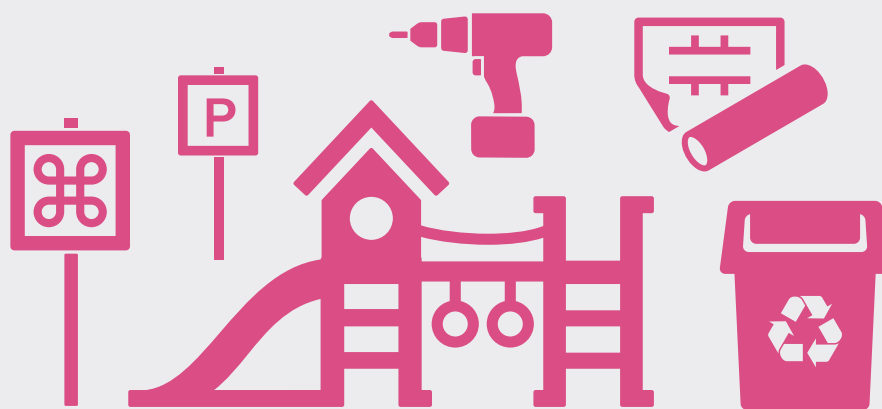
BUDGETAVVIKELSE (tkr)

Räddningstjänsten redovisar ett budgetöverskott på 270 tkr.

VERKSAMHETSOMRÅDE

TEKNISK SERVICE

Teknisk service innefattar bland annat fastighetsförvaltning, gata och trafik samt VA-verksamhet.

VERKSAMHET

Större pågående investeringsprojekt inom fastighet har under året varit ny skolbyggnad vid Tanumskolan, ombyggnad av befintlig skolgård samt om- och tillbyggnation av Tanumskolans kök och matsal. I och med att ny låg- och mellanstadieskola blev färdigställd vid Tanumskolan har ombyggnation av Hedeskolan till förskola färdigställts. Andra större investeringsprojekt som planeras är ombyggnation av Hedegården samt nya förskoleavdelningar i Grebbestad. Projektering av ny räddningsstation i Tanumshede, nya förskolor i Rabbalshede och Fjällbacka och ombyggnation på delar av Hamburgsundskolan samt att skapa tillfälliga förskolelokaler pågår.

Upphandling av nya lokalvårdsentreprenörer har genomförts för tre områden. En lokalvårdsenhet har inrättats och tre lokalvårdare har anställts på heltid som ansvarar för ett lokalvårdsområde.

Badplatsen Pluret i Hamburgsund har rustats upp med nytt bryggdäck och avattning av gångstig från parkeringen. Ett flertal övriga badplatser har fått nya flytbryggor monterade. Ombyggnation av offentlig toalett vid Grönemads badplats med bland annat påkoppling på det kommunala VA-nätet pågår.

Ett hälsosamt dricksvatten har levererats till hushåll, verksamheter, skolor, förskolor och omsorgslokaler under hela året. På sommaren ökar befolkningen i kommunen och dricksvattenproduktionen närmar sig den maximala kapaciteten i Tanumshedes vattenverk. Under sommaren infördes ett bevattningsförbud som fick till effekt att för-

brukningen hölls nere och vatten kunde levereras till alla abonnenter under hela sommaren.

Kommunen har tio avloppsreningsverk som renar avlopp från hushåll och verksamheter innan det släpps ut i hav och vattendrag. Reningsgraden är generellt hög vid kommunens reningsverk, men vid reningsverken Tanumshede, Östad och Bodalen har gränsvärden överskridits för utsläppshalter räknat som årsmedelvärden under 2019. Vid Tanumshedes reningsverk har det under en längre tid varit problem med den biologiska reningen.

FRAMTID

En övergripande lokalförsörjningsplan kommer att färdigställas under 2020. Behovet att under de närmaste åren bygga om och bygga nya verksamhetslokaler är stort.

En tillståndsprocess pågår för att utöka dimensionen och tillståndsgiven belastning på Resö reningsverk. Planering och utförande av utbyggnads- och ombyggnadsprojekt pågår vid flera av kommunens avloppsreningsverk, bland annat i Gerlesborg, Hamburgsund och Tanumshede.

Utvecklingen av gång- och cykelvägsnätet i tätorterna och dess närområden pågår kontinuerligt för att öka trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter. Arbetet med att ta fram en vägplan för en gång- och cykelväg mellan Hamburgsund och Slottet har påbörjats. Byggnationen av sträckan är beräknad att påbörjas under 2020.

MÅLSÄTTNING**Lokaler**

Kommunen ska utifrån en lokalförsörjningsplan tillhandahålla ändamålsenliga och kostnadseffektiva verksamhetslokaler. Lokalkostnaden för kommunens verksamhetslokaler ska i genomsnitt vara högst 750 kr per kvadratmeter. Anslag för planerat underhåll ska inte understiga 100 kr per kvadratmeter i genomsnitt.

Vatten och avlopp

Kommunen ska tillgodose behovet av VA på ett kostnadseffektivt sätt och som bidrar till en hållbar samhällsutveckling.

Kommunens VA-taxa höjs med högst index (KPI) per år under åren 2017–2019.

Uttaget av vatten får inte överstiga 80 procent av vattenverkets kapacitetsutrymme under längre tid än två dagar i sträck per vecka. Andelen anslutna abonnenter till respektive avloppsreningsverk får inte överskrida verkets tillåtna mängd person-ekvivalenter.

MÅLUPPFYLLELSE

VA-taxan har sänkts i två steg, först vid halvårsskiftet 2017 och sedan vid årsskiftet 2018. Taxan hölls oförändrad 2019. Trots att vattenförbrukningen är flera gånger högre under sommaren än under resten av året har vattenförsörjningen under sommaren fungerat bra. På grund otillräcklig kapacitet i vattenverket i Tanumshede beslutades att bevattningsförbud skulle råda över sommaren.

Belastningen på avloppsverken varierar över året, särskilt i kustsamhällena.

Under större delen av året finns mycket stora marginaler på verken men under sommarveckorna har flera av reningsverken en belastning som tangerar verkens dimensionering. Lokalkostnaden för kommunala verksamhetslokaler uppgick till 700 kronor per kvadratmeter medan anslaget för planerat underhåll uppgick till 122 kronor.

Målsättningen för området teknisk service har uppnåtts.

KVALITETSGARANTIER

Kundnöjdhet: Vid den årliga enkätundersökningen bland våra nyttjare i kommunala verksamhetslokaler ska vi uppnå minst tre på en femgradig skala i kundnöjdhet. *Målet uppfyllt.*

Badplatser: Badplatserna med tillhörande utrustning ska vara iordningställda årligen senast den 15 juni. Badplatser med hög besöksfrekvens får tillsyn och sophämtning minst tre gånger i veckan under högsäsong medan övriga badplatser får tillsyn och sophämtning minst en gång per vecka. *Målet uppfyllt.*

Snöröjning: Snöröjning för permanentboende vid 10 cm snödjup. *Målet uppfyllt.*

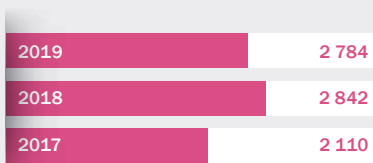
Lekplatser: Säkerhetsbesiktning görs en gång per år enligt svensk standard. Tillsyn av lekplatsen minst var 14:e dag. Från dagen vi får en anmälan, eller vi själva upptäcker att något är trasigt på en lekplats, ska det vara lagat eller utbytt inom tio dagar. Om reservdelar behöver beställas tar det högst trettio dagar. *Målet uppfyllt.*

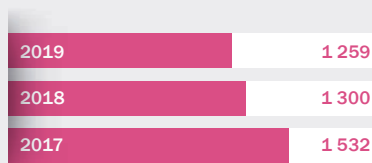
Parkering: Parkering för besökande och boende utan eget parkeringsutrymme ska erbjudas inom en kilometers gångavstånd. *Målet uppfyllt.*

Gatubelysning: All gatubelysning ska tre gånger per år kontrolleras och vid behov åtgärdas. Belysning som slocknat på ställen som ur trafiksäkerhetssynpunkt kan utgöra en fara, ska åtgärdas inom två arbetsdagar. Belysning som slocknat på längre sammanhängande sträckor ska åtgärdas inom 14 dagar. *Målet uppfyllt.*

KOSTNAD SNÖRÖJNING (tkr)

Kostnaden för snöröjning 2019 uppgick till 2 784 tkr, vilket är en minskning med 58 tkr jämfört med 2018.

KOSTNAD GATUBELYSNING (tkr)

Kostnaden för gatubelysning 2019 uppgick till 1 259 tkr, vilket är en minskning med 41 tkr jämfört med 2018.

DRIFTKOSTNAD LOKALER (tkr)

Den totala kostnaden för driften av både externa och interna lokaler uppgick till 44 505 tkr under 2019.

VERKSAMHETSOMRÅDE

KULTUR OCH FRITID

Inom kultur- och fritidsområdet bedrivs biblioteksverksamhet, kulturprogramverksamhet för barn, ungdomar och vuxna, fritidsgårdar och lovaktiviteter för unga samt föreningsstöd.

VERKSAMHET

I biblioteket pågår fortsatt en särskild insats riktad till nyanlända med hjälp av medel sökta hos länsstyrelsen. Insatsen har gått ut på att nå den breda gruppen nyanlända för att uppmuntra till språkinläring och att se biblioteket som en resurs. Projektet har bedrivits i nära samarbete med SFI på Futura och kommer att fortsätta under 2020.

Resultatmässigt redovisas god nöjdhet med verksamheten hos besökare/användare av biblioteken samtidigt som besöks-trenden sviktar i vissa filialer. Ett arbete har skett under året för att synliggöra biblioteket och dess verksamhet.

Barnkulturaktiviteterna löper på bra under året men ökande kostnads-tryck och större barnkullar riskerar att ge konsekvenser för uppfyllelse av kvalitetsgarantier kommande år. Kulturen har ett nära samarbete med biblioteket och det har under året arrangerats ett antal evenemang på kommunens bibliotek. Genomförd arrangemang i statistiken härleds främst till bibliotek och verksamheter med uppdrag.

Fritidsgårdarna har haft statsstöd genom stöd till lovaktiviteter och sommarlovsaktiviteter. Det har lyft verksamhetens resultat ekonomiskt för 2019.

En stark besökstrend redovisas med många besökare. Sammanlagt 12 823 besök har registrerats i verksamheten som helhet under 2019, fördelade över 391 aktiviteter och 1 748 verksamhetstimmar. 38 procent av tiden var ungdomsproducerad i både öppen och sluten/ gruppverksamhet. Enbart gruppverksamhet uppvisar 55 aktiviteter varav 73 procent är ungdomsproducerad tid. Förutom detta har fritidsgården haft 74 sommarlovsaktiviteter arrangerade av kultur- och fritidsföreningar samt fritidsgården varav 30 arrangerade av fritidsgården.

Verksamheten visar på en höjd måloppfyllelse under 2019. Arbetsmiljön för fritidsledarna är utmanande med ett ojämnt antal besökare på kommunens fyra fritidsgårdar samt att öppettiderna är parallella vilket är en problematik.

Vad gäller fritidssidan ser förvaltningen fortsatta problem kring drift och förvaltning av idrottsplatsen Sparvallen. Detta beror på att det inte finns tillräckligt med medel avsatta för drift och underhåll och att stora investeringar är att vänta. Det finns inte balans mellan anslaget för driften av verksamheten och det behov som efterfrågas och krävs. Översyn av organisation, ansvarsförhållanden och ekonomi behöver genomlysas i en snar framtid. Osäkerhet råder om eventuella oförutsedda kostnader som kan uppstå.

KULTURARRANGEMANG

Antalet kulturarrangemang som hållits i egen regi eller genom arrangörsstöd har under året varit 214.

FRAMTID

Kultur och fritid har under 2019 haft en stabil ekonomi trots att det finns orosmoment som behöver ses över framgent. Det har varit mycket personalbyten inom verksamheten, vilket speglas i att det under året har kommit upp många frågor som verksamheten kommer att jobba vidare med under 2020. Verksamheten kommer behöva genomgå en grundläggande genomlysning till följd av de strukturella ekonomiska problem som finns och som behöver lyftas till ytan för att kunna åtgärdas. Om det inte sker finns inte underlag för den verksamhetsutveckling som behövs för att på sikt kunna svara mot tagna mål och garantier. Eventuellt behöver

problematiken lösas genom omstruktureringar i personalorganisationen, vilket i ännu högre grad påverkar resultatet på kort sikt.

Biblioteket arbetar vidare med synlighet och tillgänglighet genom att i första hand planera för "mer-öppet" bibliotek som är tillgängligt även efter stängningstid. Biblioteket tillsammans med kulturen arbetar vidare på programverksamhet och att synliggöra bibliotekets roll som mötesplats.

Sparvallen, som används mycket flitigt, framför allt för fotboll, både av kommunens föreningar, och av enskilda, har under flera år uppvisat högre kostnader än budgeterat samtidigt som behov av re- och nyinvestering finns.

MÅLSÄTTNING

Kommunen ska, i samverkan med föreningar och andra aktörer, skapa förutsättningar för ett varierat och rikt utbud inom kultur och fritid för alla. Kommunen ska, tillsammans med andra aktörer, arbeta för att utveckla Världsarvet som besöksmål.

MÅLUPPFYLLELSE

Barn- och utbildningsnämnden gör bedömningen att verksamheten lever upp till målsättningarna och kvalitetsgarantierna. Verksamheten har dock inte nått ända fram när det gäller att bygga fritidsgårdsaktiviteter på de ungas initiativ samt att barnen i förskoleålder inte fullt ut har erbjudits att se en professionell föreställning vid minst två tillfällen under 2019.

KVALITETSGARANTIER

Födelsedagsbok: Alla barn mellan två och åtta år får en födelsedagsbok. *Målet uppfyllt.*

Teater, dans och musik: Barn i förskoleåldern ges möjlighet att se en professionell föreställning (teater, dans eller musik) vid minst två tillfällen per år. *Målet delvis uppfyllt.*

Vitlycke Museum: Alla elever ges möjlighet att se en professionell föreställning (teater, dans eller musik) vid minst åtta tillfällen under sin grundskoletid och besöka Vitlycke Museum vid minst två tillfällen under sin skoltid. *Målet uppfyllt.*

Drogfrihet: All ungdomsverksamhet är drogfri. *Målet uppfyllt.*

Ungas initiativ: Fritidsgårdsverksamheten bygger på de ungas initiativ och personalens professionella stöd. *Målet delvis uppfyllt.*

Allmänna föreningsmöten: Minst ett allmänt föreningsmöte hålls per år för dialog om utveckling och behov av stöd. *Målet uppfyllt.*

Idrott på Sparvallen: Alla elever ges möjlighet att utöva idrott på Sparvallen. *Målet uppfyllt.*

VITLYCKE MUSEUM

Under året har museet haft cirka 134 000 besökare.

87%**FRITIDSVERKSAMHETEN**

Enkät fritidsgårdsanvändare, nöjda med verksamheten 87 procent.

MEDIAUTLÅNING

Antal mediautlån var 69 412 under 2019.

2019	-16 375
2018	-16 037
2017	-16 608

NETTOKOSTNAD (tkr)

Nettokostnaden för kultur- och fritidsverksamhet 2019 uppgick till 16 375 tkr, vilket är en ökning med 2,1 procent jämfört med 2018.

2019	88
2018	548
2017	-270

BUDGETAVVIKELSE (tkr)

Kultur- och fritidsverksamheten redovisar ett överskott 2019 med 88 tkr, vilket bland annat beror på minskade utbetalningar av föreningsbidrag och vakanta tjänster.

VERKSAMHETSOMRÅDE

SERVICE

All verksamhet i Tanums kommun ska präglas av god service, hög tillgänglighet och ett bra bemötande. Prioriterade områden är förbättrad service och ökad effektivitet i myndighetsutövning mot näringslivet.

VERKSAMHET

Hela kommunen ska präglas av bra service. Prioriterade områden är serviceförbättringar och ökad effektivitet i myndighetstövning mot företag vid främst bygglovshantering, miljö- och hälsoskyddsärenden och serveringstillstånd.

Kundcenter förbättrar tillgänglighet och service. Målsättningen är att kundcenter ska besvara 80 procent av antalet inkommande ärenden. Servicemätningen som gjordes under hösten 2019 visar att tillgängligheten per telefon ligger på 94 procent. Tanums kommun är bäst i landet när det gäller service till kommuninvånare. Hanteringen av ärenden i kundcenter innebär även att tid frigörs för handläggarna, vilket i sin tur innebär snabbare besked till invånarna.

Servicenivå, handläggningstider med mera inom kommunens myndighetsutövning följs upp i regelbundna mätningar. I den mätning som gjordes 2019 får Tanum ett sämre betyg än i föregående års mätning. Bygglövsverksamheten får ett betydligt bättre betyg än i tidigare års mätningar medan övriga myndighetsområden får ett försämrat betyg. Betygen för brandtillsyn, serveringstillstånd och livsmedeltillsyn ligger dock fortsatt på en hög eller godkänd nivå.

BÄTTRE TILLGÄNGLIGHET

Efter införandet av kundcenter har tillgängligheten ökat markant. Tillgängligheten per telefon ligger nu på 94 procent.

Betyget för myndighetsområdet miljö ligger under nivån för godkänt. Det sammanvägda betyget för samtliga myndighetsområden uppgår till 70 av 100.

FRAMTID

Förbättrad service är ett av kommunens prioriterade områden. Service omfattar såväl tillgänglighet, bemötande, effektivitet, kvalitet samt ett enkelt och tydligt språk. Ett arbete med att ta fram en modell för hur kommunen ska arbeta med myndighetsutövning mot företag har inletts. Arbetet omfattar bygglovshantering, miljö- och livsmedelsärenden, parkeringstillstånd, tillsyn inom räddningstjänst och serveringstillstånd. För att öka effektiviteten görs processkartläggningar för att få till så snabb och effektiv ärendehandläggning som möjligt.

Samtidigt fortsätter arbetet med att få ännu fler ärenden att hanteras av kundcenter och antalet e-tjänster utökas. Målet är att alla ärenden av enklare karaktär ska hanteras av kundcenter.

Tillsammans med Tanum Turist arbetar Tanums kommun med ett förbättrat värdskap.

MÅLSÄTTNING

Tillgänglighet och service i alla kontakter ska ständigt förbättras. Genom att aktivt kommunicera med invånare och intressenter ska kommunen underlätta och påskynda ärendehantering. Tillgänglighet per telefoni ska uppgå till minst 80 procent. Andelen inkommande e-post som besvaras inom ett dygn ska uppgå till minst 95 procent. Det sammanfattande nöjdhetsindexet (NKI) i SKR:s insiktsmätning ska vara minst 70 som ett genomsnitt för de tre senaste åren.

MÅLUPPFYLLELSE

Tillgänglighet per telefoni uppgick till 94 procent. Andelen inkommande e-post som besvaras inom ett dygn uppgick till 100 procent. I Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) insiktsmätning sjunker nöjdhetsindex för kommunens myndighetsutövning till 70, vilket ger ett genomsnittligt värde på 69 för åren 2017-2019. Målet om ett genomsnittligt betyg på 70 för de tre senaste åren uppnås därmed inte.

2019	94
2018	87
2017	92

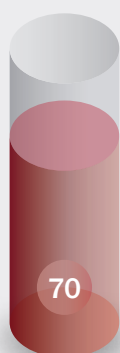
TILLGÄNGLIGHET TELEFON

Tillgänglighet per telefon, procent

TILLGÄNGLIGHET E-POST

Tillgänglighet per e-post, procent

NÖJD KUND-INDEX

Sammanfattande nöjd kund index (NKI) i SKR:s insiktsmätning.

GOTT BEMÖTANDE

Alla som kontaktar kundcenter ska få ett gott bemötande och vi lämnar svar med god kvalitet.

KVALITETSGARANTIER

Mottagande: Oavsett hur förfrågan kommit till kommunen svarar vi senast efter två arbetsdagar. Om ärendet kräver längre handläggningstid bekräftar vi inom samma tid mottagandet, med uppgift om vem som handlägger ärendet. *Målet uppfyllt.*

Protokoll: Protokoll från sammanträden finns tillgängliga på kommunens hemsida och bibliotek senast två dagar efter justering. *Målet uppfyllt.*

Information: Tanums webbplats ska innehålla aktuell och korrekt information om kommunens verksamhet. *Målet uppfyllt.*

Service och tjänster: Webbplatsen ska dessutom ge tillgång till service och tjänster samt möjlighet att ställa frågor och lämna synpunkter på den kommunala verksamheten. *Målet uppfyllt.*

Kundcenter: Alla som kontaktar kundcenter ska få ett gott bemötande och vi lämnar svar med god kvalitet. Vi har öppet vardagar 8.00–16.30. *Målet uppfyllt.*

Mottagande: Vi besvarar e-post inom en arbetsdag. Om ärendet kräver längre handläggningstid bekräftar vi inom samma tid mottagandet med uppgift om vem som handlägger ärendet. *Målet uppfyllt.*

MILJÖREDOVISNING

Tanums kommuns övergripande miljömålsättning är att vara ett långsiktigt uthålligt samhälle. Kommunens ska i all sin verksamhet och i alla beslut bidra till att miljösituationen förbättras genom att främja biologisk mångfald, hushållning av naturresurser och ett förstärkt kretslopp.

MÅLSÄTTNING

Tanums kommun har elva prioriterade verksamhetsmål, miljömålet är ett av dessa prioriterade mål. Miljömålet anger att den totala energiförbrukningen inte ska öka samt att andelen fossilfri energi som används till uppvärmning ska uppgå till minst 95 procent. Dessutom ska andelen ekologiska livsmedel uppgå till minst 40 procent. Tanums miljöarbete har under de senaste åren inriktats mot tre områden: livsmedel, transporter och energi.

ENERGI

Bland de större och viktiga åtgärderna som Tanums kommun vidtagit de senaste åren kan nämnas byggnation av ett vindkraftverk samt energibesparingar i bostäder och verksamhetslokaler som gjort att uppvärmningen blivit i princip helt fossilfri. Tanums Bostäder AB har under de senaste åren ställt om uppvärmningssystem från olja till andra energislag och under 2019 har en solcellsanläggning ingått i en nyproduktion.

ENERGIFÖRBRUKNING UPPVÄRMNING

(normalårskorrigerad) MWh

2019	6 172
2018	6 136
2017	5 817
2016	5 683
2015	5 863

Vindkraft

Att satsa på vindkraft är ett led i arbetet med att öka användningen av förnybar energi och därigenom minska användningen av fossila bränslen. Tanums kommun äger tillsammans med Rambo AB och Tanums Bostäder AB ett vindkraftverk vid Tyft återvinningscentral. Tanums kommun äger 63 procent av verket medan Tanums Bostäder äger 32 procent och Rambo resterande fem procent.

Produktionen täcker hela Tanum Bostäders och Rambos elförbrukning och cirka 40 procent av Tanums kommuns elförbrukning. Produktionen av el har under 2019 uppgått till 7 432 000 kilowattimmar, vilket är en ökning med sju procent jämfört med föregående år. Målsättningen är att vindkraftverket ska producera el 94 procent av tiden, vilket har uppfyllts

TILLGÄNGLIGHET VINDEL

Vindkraftverket har producerat el under 99 procent av tiden. Målsättningen är lägst 94 procent.

för årets alla månader. Tillgängligheten har legat på i genomsnitt 99 procent av tiden. Det har i genomsnitt blåst 6,19 meter/sekund, vilket är något mer än 2018.

Solceller

På taket till den nya skolan i Tanumshede har solceller på 5 kW placerats. Solcellssystemet har en kalkylerad produktion av minst 4 650 kWh per år vilket motsvarar grundförbrukningen på den nya skolan.

Elförbrukning

Tanums kommun arbetar fortsatt aktivt för att minska kommunens energikostnader. Vid underhållsplanering lägger verksamheten stor vikt vid att identifiera installationer med hög elförbrukning och ersätta dessa med energibesparande alternativ. Under 2019 har ventilationsaggregat bytts ut vid kommunförrådet samt idrottshallen vid Hamburgsundsskolan. Belysningen i delar av Tanumskolan och hela Hedeskolan har bytts ut till LED-belysning. Flytt av fjärrvärmekulvert vid idrottshallen i Tanumskolan har medfört att förlusten av värmen på väg till lokalen har minskat.

FOSSILFRI ENERGI

Andelen fossilfri energi som används vid uppvärmning uppgår till 98 procent. Målsättningen är minst 95 procent.

Oljeförbrukning

Andelen fossilfri energi som används till uppvärmning uppgår till 96 procent. Järnboden i Fjällbacka har numera uppvärmning med HVO (en typ

TOTAL ELFÖRBRUKNING

Total elförbrukning, Tanums kommun, MWh

2019	13 899
2018	12 823
2017	11 286
2016	11 615

OLJEFÖRBRUKNING

Oljeförbrukning, kommunala fastigheter Tanums kommun, MWh

2019	215
2018	223
2017	282
2016	303

av biodiesel som framställs av bland annat vegetabiliska oljor) som primär värmekälla. Oljeuppvärmning används i ett fåtal fastigheter vid behov.

Åtgärder i VA-anläggningar

Under 2019 har luftvärmepumpar installerats i ett antal pumpstationer, vilket innebär minskad energiförbrukning. Byte av pumpar i avlopps-pumpstationer görs kontinuerligt till mer energieffektiva pumpar. Miljöförbättrande åtgärder har utförts vid flera av kommunens avloppsreningsverk. Arbetet med att förlänga utloppsledningen från Bodalsverket har upphandlats under året och kommer att utföras 2020. Den nya utsläppspunkten kommer att innebära mindre påverkan på de viktiga marina miljöerna i den inre skärgården.

Gatubelysning

Översyn av kommunens gatubelysning samt byte till energieffektivare belysningsarmaturer är klart. I början bytte man ut kvicksilver till främst högtrycksnatrium men på senare tid har man gått över till LED-armaturer. I samband med översynen har anläggningarna uppgraderats vilket ger lägre underhållskostnader. Byte av belysningsarmaturer ger även lägre elförbrukning. Mätning av elförbrukningen sker nu på alla anläggningar.

TRANSPORTER

Kommunen påbörjar nu arbetet med övergång till fossilfria transporter. Under 2019 har fem elbilar införskaffats för att prövas i den kommunala verksamheten för hemtjänst, VA och som poolbilar.

Under 2019 var antalet bilar i den kommunala verksamheten 118 stycken, vilket är en minskning med åtta bilar jämfört med 2018. Antalet körda mil har dock ökat med 65 400 mil till 291 300 mil, vilket innebär att nyttjandegraden av våra bilar har ökat. Elektroniska körjournaler har monterats in i samtliga bilar under november 2019. Antal tjänstemil med kommunbilar var 259 mil per anställd, varav 226 mil med kommunbilar och 34 mil med privata bilar.

Bränsleförbrukningen har ökat med cirka 13 800 liter till 176 000 liter. Den genomsnittliga drivmedelsförbrukningen uppgick därmed till 0,60 liter per mil. Det finns i kommunens fordonspark elva bilar som släpper ut mindre än 95 gram koldioxid per kilometer. Andelen miljöbilar uppgick därmed vid årets slut till cirka 14 procent. Det är en minskning jämfört med föregående år med sex procentenheter.

Kommunen arbetar för utbyggnad av cykelvägar. Arbetet med att ta fram en vägplan för en gång- och cykelväg mellan Hamburgsund och

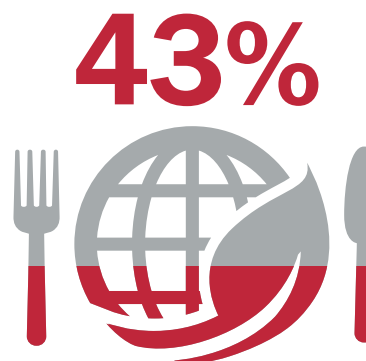
KOMMUNALA BILAR

Antalet bilar i kommunen var 118 stycken under 2019. Antalet körda mil har ökat med cirka 65 400 mil till 291 300 mil. Den genomsnittliga bränsleförbrukningen uppgick till 0,60 liter/mil.

Slottet har påbörjats. Byggnationen av sträckan är beräknad att påbörjas under 2020.

LIVSMEDEL

Tanums kommun har som målsättning att uppnå 40 procent ekologiska livsmedel. Andelen ekologiska livsmedel uppgick till 43 procent under 2019. Större delen av kommunens matlagning sker i kök som hör till kost-enheten inom omsorgsförvaltningen. Dessa kök, som lagar mat till främst äldreboendena och grundskolorna, använde 2019 livsmedel som till 49 procent var ekologiska.

EKOLOGISKA LIVSMEDEL

Andelen ekologiska livsmedel totalt inom kommunen uppgick till 43 procent under 2019. Motsvarande andel inom omsorgsförvaltningens kostenheter uppgick till 49 procent.

Under några år har ett arbete genomförts för att möjliggöra att de kommunala verksamheterna köper in lokalproducerade matvaror. Under 2019 blev det möjligt att köpa in närproducerat nötkött.

Verksamheten ska uppmuntra och inspirera till sunda matvanor på ett lustfyllt sätt där smak, kvalitet och måltidsmiljö är viktiga komponenter. Verksamheten ska uppnå minst 70 poäng i mätningen Öppna jämförelser, när det gäller brukarbedömning av mat och måltider. Målsättningen har uppnåtts. Resultatet i senaste brukarundersökningen var 82 för maten och 72 för måltidsmiljön.

MILJÖ- OCH KLIMATSTRATEGI

Klimatfrågan är en global angelägenhet. Det finns mål både på internationell, nationell och regional nivå som styr klimatarbetet. Tanums kommun förhåller sig till de målen och har en ambition att ligga i framkant med vårt klimat- och miljöarbete. Tanums kommun är en stor organisation med omfattande verksamhet inom många olika områden. Påverkan på klimat och miljö från den verksamhet som Tanums kommun och de kommunala bolagen bedriver är stor.

Kommunen har antagit en miljö- och klimatstrategi som omfattar perioden 2020-2024. Det övergripande målet som anges i strategin är att minska klimat- och miljöpåverkan från organisationen Tanums kommun och de helägda bolagen. Det mätbara målet för Tanums kommun är att kommunens utsläpp av växthusgaser ska minska med 20 procent räknat från 2019 till 2024.

PERSONALREDOVISNING

Kommunens personalpolitik bygger på de grundläggande värden som uttrycks i personalpolicyn: förtroende, ansvar, respekt och omtanke. De ska vara vägledande i det dagliga arbetet med att skapa bästa möjliga verksamhet för medborgarna i kommunen.

MÅLSÄTTNING

Kommunens personalpolitik syftar ytterst till att skapa förutsättningar för att kunna rekrytera, behålla och utveckla kompetent personal. Valfärdens medarbetare är viktiga för upplevelsen av kvalitet i välfärdstjänsterna. Chefers förutsättningar att skapa utveckling och medarbetarnas motivation och engagemang på arbetsplatserna är avgörande för ett gott resultat. Det strategiska arbetet inom HR kräver aktiva insatser inom områdena kompetensförsörjning, lönepolitik, hälsa/arbetsmiljö, ledarskap och en effektiv organisation som kan förenkla för kärnverksamheten. Under 2019 har tyngdpunkten av HR-arbetet legat på kompetensförsörjning, hälsa- och arbetsmiljö samt stöd till och utveckling av organisationens chefer.

FOKUSOMRÅDEN

Under 2019 har tyngdpunkten legat på kompetensförsörjning, hälsa- och arbetsmiljö samt stöd till och utveckling av organisationens chefer.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Ökad efterfrågan på välfärdstjänster och färre människor på arbetsmarknaden gör att kompetensförsörjningen på kort och lång sikt bör uppmärksammas.

En kompetensförsörjningsstrategi för 2018–2020 har antagits av kommunstyrelsen. I strategin ingår en bilaga med en kompetensförsörjningsplan med prioriterade kommunövergripande områden. Under 2019 har kompetensförsörjningsplanen uppdaterats med olika aktiviteter på kort och lång sikt. Varje nämnd har antagit egna kompetensplaner och de viktigaste kommungemensamma insatserna har fogats samman i den kommunövergripande planen för 2019–2020.

HELTIDSFRÅGAN – NÄR VÄLFÄRDEN GÅR FRÅN DELTID TILL HELTID

Tanums kommun har antagit en heltidsplan som har upprättats i samverkan med fackförbundet Kommunal. I Kommunals avtal HÖK 16 finns en målsättning att tillsvidareanställning på heltid ska vara det normala vid nyanställning och att redan anställda medarbetare i högre utsträckning ska arbeta heltid. Avstämningar av den lokala heltidsplanen görs årligen fram till 31 maj 2021. I Tanums kommun har man kommit överens om en avsiktsförklaring med tydligt fokus på hälsa och arbetsmiljö. Ett lokalt arbete pågår för att successivt nå målsättningen. Bland annat satsar kommunen för att bli en modern organisation som erbjuder heltidstjänster. Tanums kommun ska vara en attraktiv arbetsplats som bidrar till en jämställd arbetsmarknad och tillgodoser kommande välfärdsbehov samtidigt som man kan möta framtidens rekryteringsbehov.

LÖNEPOLITIK

Kommunens långsiktiga lönestrategi utgår från intentionerna i de centrala löneavtalen. Individuell lönesättning ska stimulera medarbetarna och därigenom bidra till en effektiv verksamhet. Under året har en ny lönepolicy beslutats och lönekriterierna har uppdaterats. Löneökningarna för 2019 innebar en höjning av lönenivån med i genomsnitt 2,68 procent.

LEDARSKAP

HR-funktionerna i kommunen stödjer ledarna i sitt uppdrag genom olika insatser. Syftet är att kunna ge ett enhetligt stöd till kommunens ledare och även kunna förenkla deras vardag genom olika stödssystem. Ett ledarutvecklingsprogram som består av fyra delar har arbetats fram av HR-funktionen. Under 2020 kommer en ledarutbildning för nya chefer att genomföras i sin helhet. Flera väsentliga avsnitt kommer att ingå i denna utbildning för att skapa en plattform för ett gott ledarskap. I en del av ledarutvecklingsprogrammet erbjuds deltagande i UL (utvecklande ledarskap) utbildning tillsammans med chefer från Sotenäs, Munkedal och Bengtsfors kommuner. Ett mentorprogram har utvecklats tillsammans med Sotenäs kommun och startade 2019.

Tanums kommun fanns även med i starten av ett chefstraineeprogram tillsammans med sju andra kommuner i Fyrbodalen.

ARBETSMILJÖ OCH HÄLSA

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) är en metod och ett verktyg för hur arbetsgivaren och medarbetarna gemensamt ska arbeta praktiskt med arbetsmiljöfrågorna på arbetsplatsen. Målet är att skapa en säker arbetsmiljö genom att uppfylla de regler som styr arbetsmiljön. Planera, genomföra och följa upp är nyckelord. Med start under 2019 har en årlig uppföljning genomförts på hela kommunen och den visar bland annat att SAM ingår som en naturlig del i den dagliga verksamheten, 80 procent. En skriftlig fördelning av arbetsmiljöuppgifter har skett i organisationen, 82 procent. De chefer som fått arbetsmiljöuppgifter upplever att de har tillräckliga kunskaper för gällande arbetsmiljöuppgifter. Skyddsronder har genomförts till 85 procent. Uppföljningsenkäten visar att medarbetarsamtal har genomförts under 2019, 100 procent.

Personalstöd

Tanums kommun har avtal med Hälsobolaget avseende företagshälsovårdstjänster av olika slag. Under 2019 köptes tjänster för 1,3 mkr att jämföra med 2018 års belopp på 800 tkr.

Det finns även ett avtal med Falcks avseende personalstöd. Under året har 94 medarbetare konsulterat Falcks. Andelen arbetsrelaterade problem var 24 procent och andelen privatrelaterade problem var 75 procent. Tilläggstjänster utgjorde en procent. En allt större andel efterfrågar juridisk och psykologisk rådgivning. Av de arbetsrelaterade ärendena var det störst andel som avsåg arbetsförhållanden.

Medarbetarenkät

Vartannat år kartläggs organisatorisk, social och psykisk arbetsmiljö genom en enkät som besvaras av alla medarbetare. Enkätresultatets främsta syfte är att bilda underlag för aktivt arbetsmiljöarbete på varje arbetsplats. På central nivå kan tendenser utläsas där resultaten visar fortsatt hög värdering, 58 procent av frågeställningarna skattas till 4,0 eller mer på en 5-gradig skala. Högsta snittvärdet är 4,65 och avser kvalitet i mötet med

PERSONALHÄLSA

Personalens upplevda hälsa på en niogradig skala var 7,10.

användare, lägsta värdet på 3,60 avser möjlighet att kunna påverka sin arbetssituation.

Hälsokorset, som är en del av enkäten men också en indikator, ger en god uppfattning om den subjektivt upplevda hälsan bland medarbetarna och som är avgörande för prestationen i arbetet. På en 9-gradig skala skattas "jag är frisk" till 7,31 och "jag upplever att jag mår bra" till 7,10, vilket är högt värderat och i nivå med 2017. Det sammanlagda värdet av faktorerna ska vara minst 14, vilket gör att målet nås, 14,41.

Chefernas skattningar är lägre än 2017, men fortsatt höga med 58 procent av frågeställningarna över 4,0. Högst värde har upplevelse av meningsfullhet med 4,67, lägst värderat är upplevelse av balans mellan arbete och fritid med 3,39. Motsvarande tendens avseende värderingar i hälsokorset där "jag är frisk" skattas till 8,05 och "jag upplever att jag mår bra" till 7,61.

En del av enkäten ger möjlighet till jämförelse med andra kommuner genom det så kallade HME-värdet, Hållbart Medarbetar Engagemang. Jämförelsen visar att Tanum ligger på genomsnittsnivån för riket.

Långtidsfrisk

Med långtidsfrisk avses anställd som inte har någon sjukfrånvaro under ett år. Andelen långtidsfriska har ökat från 31,9 procent till 32,0 procent. Andelen långtidsfriska har ökat inom tekniska förvaltningen, omsorgsförvaltningen och miljö- och byggnadsförvaltningen. Andelen långtidsfriska har minskat inom barn- och utbildningsförvaltningen samt kommunledningskontoret.

Tillbud och arbetsskador

Tillbud och anmälningar av arbetsskador sammanställs årligen. Under 2019 rapporterades totalt 492 arbetsskador, att jämföra med 1 436 under 2018. Av årets 492 arbetsskador härrör 450 från omsorgsförvaltningen. Av dem är 327 försäkrade av hot och våld från brukare/omsorgstagare. Övriga är lyft-, bär- eller falloolyckor. 812 tillbud har rapporterats, 713 av dem från omsorgsförvaltningen. De vanligaste förekommande tillbudena är verbala hot, våld eller skrik från brukare, omsorgstagare och elever. När det gäller våldssituationer är det uteslutande brukare/omsorgstagare som är orsak till rapporteringarna.

SJUKFRÅNVARO						
procent	KS	TN	MBN	BUN	ON	Totalt
> 59 dagar	0,6	1,4	4,8	1,8	2,4	2,0
< 59 dagar	1,6	2,7	3,3	3,7	4,5	3,9
Totalt	2,2	4,1	8,1	5,5	6,9	5,9

	SJUKFRÅNVARO (procent av avtalad tid)					
	2019		2018		2017	
	kvinnor	män	kvinnor	män	kvinnor	män
0-29 år	5,5	2,2	5,3	3,9	5,3	3,7
30-49 år	6,5	5,2	6,3	4,4	7,3	2,7
50-65 år	6,4	5,0	7,2	5,5	7,6	3,7
Totalt	6,3	4,7	6,6	4,8	7,1	3,3

Sjukfrånvaro

Under 2019 har sjukfrånvaron minskat från 6,2 procent till 5,9 procent. Av den totala sjukfrånvaron är 58 procent frånvaro kortare än 60 dagar. Sjukfrånvaron är högre bland kvinnor än bland män.

Sjuklönekostnad

Sjuklönekostnaden har under 2019 minskat med 1 922 tkr och uppgick därmed till 6 086 tkr, jämfört med 8 008 tkr under 2018. Orsaken till minskningen är en minskad sjukfrånvaro.

Sjukfrånvaron har minskat från 6,2 procent till 5,9 procent.

	SJUKFRÅNVARO (Andel långtidssjukskrivna av total sjukfrånvaro)			
	2019	2018	2017	2016
0-29 år	14,2	17,7	18,1	20,4
30-49 år	45,9	44,7	50,2	52,1
50-65 år	41,6	48,1	49,6	49,1
Totalt	41,5	44,3	47,1	48,1

Långtidssjukfrånvaro

De långa sjukskrivningarna, längre än 59 dagar, har fortsatt minska under 2019 jämfört med 2018. Av den totala sjukfrånvaron utgör de långa sjukskrivningarna 41,5 procent.

Rehabiliteringsomsättning

Med rehabiliteringsärende avses en person som varit sjukfrånvarande i mer än 59 dagar i följd.

Omsättningen redovisas genom antal nytillkomna rehabärenden i relation till antal avslutade rehabärenden. Här anges förändringen i antal rehabiliteringsärenden under 2019 (1 januari jämfört med 31 december). I slutet av 2019 var 43 personer långtidssjukskrivna att jämföra med 38 personer den 1 januari. Under året har 21 personer lämnat gruppen långtidssjukskrivna, av dessa har 14 personer återgått i arbete.

REHABÄRENDE

Under året har 14 långtidssjukskrivna personer återgått i arbete.

Löner och arvoden, tkr			
	2019	2018	2017
Arvode	5 136	4 557	4 447
Lön	449 091	436 867	428 417
Personalomkostnader	140 082	136 765	133 941
Totalt	594 309	578 189	566 805

LÖNER OCH ARVODEN

Kostnader för löner och arvoden inklusive personalomkostnader uppgick till 594,3 mkr, att jämföra med 578,2 mkr för år 2018. Det har skett en ökning av kostnader för arvoden med 579 tkr, 12,7 procent, vilket främst beror på politikerutbildning med anledning av ny mandatperiod och nya nivåer i arvodesbestämmelserna.

Kostnaden för löner har ökat med 12 224 tkr, 2,7 procent exklusive personalomkostnader.

Semester och övertidsskuld, tkr			
	2019	2018	2017
Semesterskuld	35 316	35 338	34 460
Övertidsskuld	904	830	780
Totalt	36 220	36 168	35 240

Semester- och övertidslöneskuld

Semester- och övertidslöneskuld består av ej uttagen semester och ej uttagen ersättning för arbetad övertid. Skulden har ökat något till 36,2 mkr. En ny regel i kollektivavtalet Allmänna bestämmelser har medfört en inbromsande effekt under det senaste året.

Pensioner

Kommunens totala pensionskuld uppgår till 240,9 mkr. Av pensionskulden avser 12,0 mkr intjänad pensionsrätt enligt kollektivavtalet. Pensioner intjänade före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse och uppgår till 231,0 mkr.

Pensionsavtal

Genom centrala kollektivavtal har kommunens anställda rätt till tjänstepension grundad på anställningen hos arbetsgivaren. Förtroendevalda erhåller pension enligt kommunens bestämmelser om pensioner till förtroendevalda.

PERSONAL

Personalstatistiken baseras på uppgifter vid mätpunkten den 1 november och avser såväl tillsvidare- som visstidsanställd personal. Redovisningen av arbetad tid och frånvaro avser kalenderåret.

Anställda - tillsvidare och visstid

Antalet anställda har minskat med 15 personer under året från 1 304 till 1 289. Av de anställda var 86 procent tillsvidareanställda. Av det totala antalet anställda arbetar 588 personer på omsorgsförvaltningen, 46,0 procent, medan 541 personer, 42 procent, arbetar på barn- och utbildningsförvaltningen. Inom tekniska förvaltningen arbetar 63 personer, 4,9 procent, inom miljö- och byggnadsförvaltningen arbetar 39 personer, 3,0 procent och inom kommunstyrelsen arbetar 60 personer, 4,7 procent.

Sysselsättningsgrad

Av kommunens anställda arbetar 710 personer, 56,8 procent, heltid. Av de 710 personer som arbetar heltid är 78 procent kvinnor. På omsorgsförvaltningen har 34,2 procent en heltidssysselsättning och på barn- och utbildningsförvaltningen 68,8 procent. Miljö- och byggnadsförvaltningen har 82 procent heltidsanställda medan tekniska förvaltningen har 91,8 procent och kommunstyrelsen 96,7 procent. En av indikatorerna är att antalet personer med heltidsanställning ska öka med 100 stycken under åren 2019-2021 (33 stycken per år). Under 2019 har antalet personer med heltidsanställning ökat med 55 stycken, vilket gör att målet för året är uppnått.

Av de deltidsanställda har 374 personer, 64,6 procent, en sysselsättningsgrad mellan 75 och 99 procent. Resterande 205 personer, 35,4 procent, arbetar mindre än 75 procent.

ANTAL HELTIDSANSTÄLLNINGAR

Under 2019 har antalet personer med heltidsanställningar ökat med 55 stycken. Under 2019-2021 är målet att antalet heltidsanställningar ska öka med 100 stycken (33 stycken per år).

47 år

MEDELÅLDER PÅ PERSONAL
Medelåldern bland de anställda är 47 år.

Ålder och pensionsavgångar personal

Medelåldern bland de anställda är 47 år. Av de anställda är 616 personer, 48 procent, över 50 år, och 408 personer, 32 procent äldre än 56 år. Av de anställda är 140 personer under 30 år, jämfört med 128 personer 2018. Under året har 28 personer gått i pension, jämfört med 40 personer 2018.

Könsfördelning personal

Av kommunens anställda är 1 053 personer, knappt 82 procent, kvinnor. Det är främst inom vård och omsorg, skola, barnomsorg samt kostverksamhet som andelen kvinnor är särskilt hög. Högst andel kvinnor, 90 procent, finns inom omsorgsförvaltningen och lägst andel kvinnor, 32 procent, finns i tekniska förvaltningen. Av det totala antalet chefer var 34 procent män. Vid årsskiftet var antalet förvaltningschefer och VD:ar fem män och fyra kvinnor.

Tidsanvändning

Arbetad tid uppgick till 85,2 procent, en minskning från 2018 års notering 88,3 procent och frånvaro i form av sjukfrånvaro, semester/ferier, föräldraledighet och övrig ledighet uppgår till 14,8 procent för 2019.

FÖRTROENDEVALDA

Andelen förtroendevalda över 50 år är 72,8 procent, 16 procent är under 40 år. Medelåldern för de förtroendevalda i Tanums kommun är 57 år.

Åldersfördelning förtroendevalda i procent

	2019	2018	2017	2016	2015
0-29 år	3,2	2,3	1,0	1,4	2,8
30-39 år	12,8	13,9	9,4	8,7	8,6
40-49 år	11,2	10,1	12,3	13,9	13,7
50-59 år	20	19,4	15,9	21,1	23,1
60-69 år	35,2	43,4	35,5	33,5	37,6
70-W	17,6	10,9	23,9	20,4	13,7

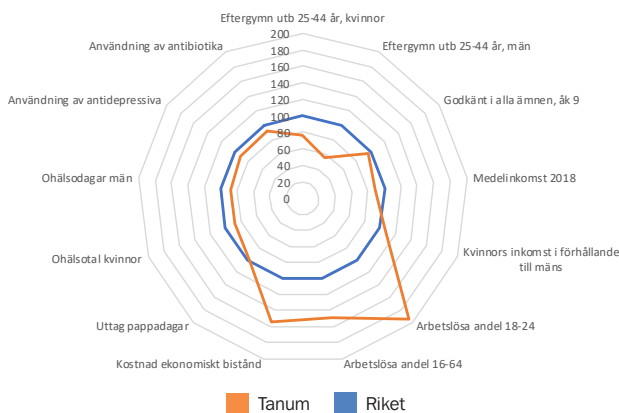
VÄLFÄRDSREDOVISNING

Välfärdsredovisningen bygger på Västra Götalandsregionens folkhälsopolitiska policy med sex utmaningar. Områdena är jämlika och jämställda livsvillkor, trygga och goda uppväxtvillkor, livslångt lärande, ökat arbetsdeltagande, åldrande med livskvalitet och goda levnadsvanor.

Välfärdsredovisningen beskriver lokala förhållanden som påverkar människors livsvillkor. Tanums kommuns folkhälsoplan beskriver folkhälsosatsningar med avsikten att stödja och förbättra människors livsvillkor och levnadsvanor, vilken finns publicerad på hemsidan, www.tanum.se/folkhalsa. Där finns också välfärdsboks slutet i sin helhet att läsa.

För att få en samlad bild av hälsoläget i Tanum presenteras nedan ett spindeldiagram som redogör för de viktigaste förutsättningarna för folkhälsan. Avsikten är vidare att det ska ge en nulägesbild. Tanum jämförs här med riket eller Västra Götalandsregionen, där inte siffror finns för riket. Riket/Västra Götalandsregionen består av den blå cirkeln med index 100. När Tanum, som är det orange strecket, befinner sig utanför index är det positiva värden och när det är innanför är det negativa.

Ett flertal faktorer kan inverka till förändringar i statistiken, vilket påverkar till att årliga variationer blir väl synliga i en liten kommun som Tanum.

JÄMLIKA OCH JÄMSTÄLLDA LIVSVILLKOR

Utbildningsnivå och sysselsättning

Skillnaden i hälsa både inom och mellan olika grupper i samhället ökar. Det finns ett starkt samband mellan utbildningsnivå och hälsa. Utbildningsnivån påverkar individens socioekonomiska förutsättningar och levnadsvanor. I Sverige skiljer det 6 år i medellivslängd mellan de som endast har förgymnasial- och de som har eftergymnasial utbildning. Utbildningsnivån ökar långsamt i Tanum, liknande trend ses även för riket. Nivån är relativt låg jämfört med riket men i liknande nivå med kommunerna i norra Bohuslän. Kvinnor i Tanum har högre utbildningsnivå än män. År 2019 hade totalt 30 procent i Tanums kommun eftergymnasial utbildning, 23 procent av männen och 37 procent av kvinnorna.

Tanum har låg arbetslöshet vid jämförelse med länet och riket, i åldersgruppen 18–24 år har det även minskat något sett till föregående år.

Ohälsotal

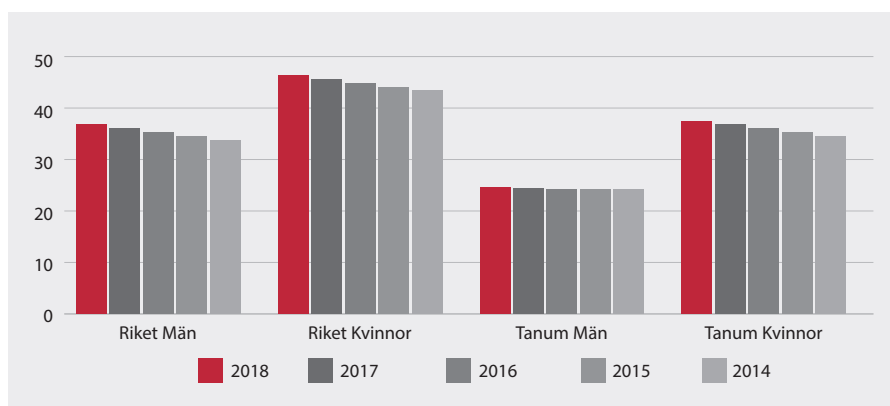
Ohälsotal är ett mått för att mäta hur en befolkning mår (antal frånvarodagar som ersätts från sjukförsäkringen under en 12-månadersperiod). Samhället i stort bygger på målet om full sysselsättning åt de som ingår i arbetskraften, detta kan skapa ett utanförskap för den som är långtidssjukskriven. Ohälsotalet har fortsatt att minska jämfört med föregående år, en större minskning ses för män än för kvinnor. Ohälsotalet är något större i Tanum, 32 procent, än för riket, 28 procent, och Västra Götalandsregionen, 31 procent. Sammantaget ligger kvinnors ohälsotal generellt högre än männens.

TRYGGA OCH GODA UPPVÄXTVILLKOR

Ungdomars bruk av alkohol, narkotika och tobak

Västra Götalandsregionen har var tredje år sedan 2013 tillsammans med Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN) och kommunerna i Västra Götaland genomfört undersökning av skolelevers drogvanor i årskurs 9 och år 2 på gymnasiet. Ett av regeringens mål kring Sveriges ANDT-arbete är "antalet barn och unga som börjar använda narkotika, dopningsmedel och tobak eller debuterar tidigt med alkohol ska successivt minska".

EFTERGYMNASIAL UTBILDNING 25–74 ÅR
procent

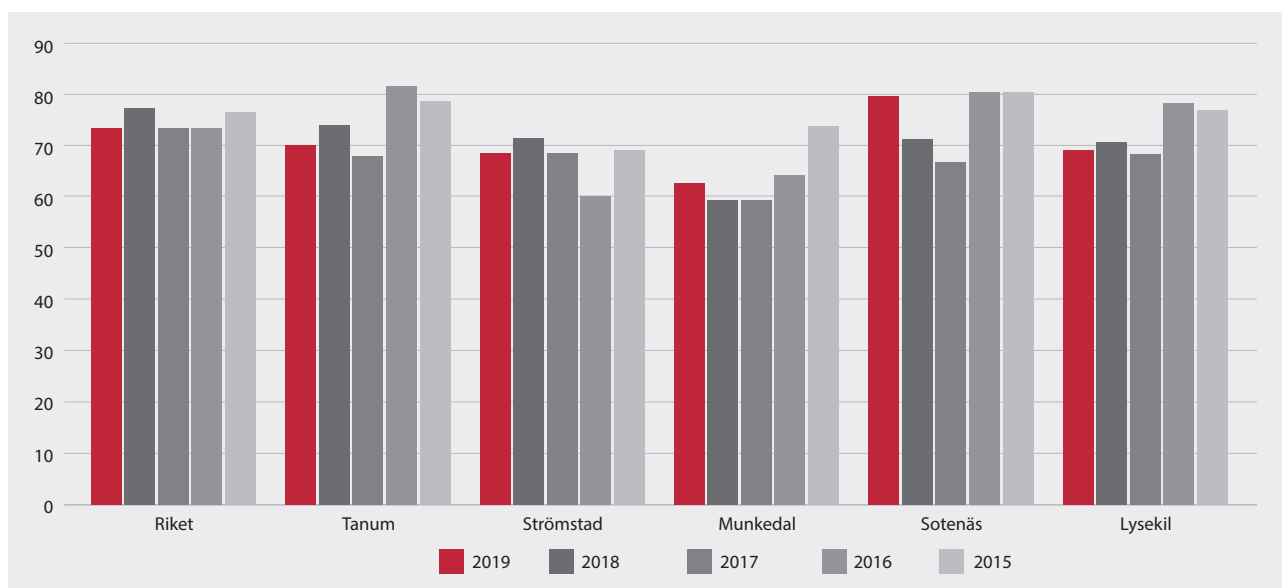
2019 års undersökning visar att ungdomar i Tanum dricker något mer jämfört med många andra kommuner i Fyrbodal. Liknande resultat ses för intensivkonsumtion av alkohol. Studier visar att föräldrar som har ett restriktivt förhållningsätt när det gäller alkohol och bjudvanor är relaterat till minskat ungdomsdrickande. Föräldrars bjudvanor i Tanum sticker ut i jämförelse med många andra kommuner i Fyrbodal. Andelen ungdomar i Tanum som uppgett att de använt narkotika är lågt. Tobaksbruket hos ungdomar är något högre i Tanum än andra kommuner i Fyrbodal. Det påvisas i undersökningen att det har skett en attitydförändring till tobak över tid bland unga i Västra Götaland. Även riskbedömningen av narkotikabruk har förskjutits. Uppfattningen att det medför stor risk att skada sig själv genom att bruka narkotika har minskat bland eleverna i Västra Götaland. Det har skett en förändring i ungdomars självskattade hälsa i år 2 på gymnasiet i Tanum. Andelen som är nöjda eller mycket nöjda med sin hälsa har minskat bland elever i år 2 på gymnasiet..

LIVSLÅNGT LÄRANDE

Elever i årskurs 9 med betyg i samtliga ämnen

Det finns ett tydligt samband mellan hälsa och lärande. Att uppnå behörighet till gymnasieskolan är en skyddsfaktor mot att drabbas av ohälsa längre fram i livet. Det ökar även möjligheterna till arbete och egen försörjning. Statistiken avser elever med betyg enligt det mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet. Att ha nått kunskapskraven i alla ämnen innebär att ha som lägst betyg E (godkänt) i slutbetyget från grundskolans år 9. Andelen elever i årskurs 9 i Tanum som har lägst E (godkänt) i slutbetyg i samtliga ämnen har minskat för år 2019 (70 procent) jämfört med föregående år (74 procent). En liknande minskning kan även ses för riket samt för flertal andra kommuner i norra Bohuslän, förutom för Sotenäs och Munkedal.

ANDEL ELEVER I ÅRSKURS 9 SOM HAR BETYG I SAMTLIGA ÄMNEIN, procent

GODA LEVNADSVANOR

Antibiotika

Den tilltagande problematiken med antibiotikaresistens är ett folkhälsot och samhällsproblem. Sedan 2018 har antibiotikaresistens varit ett prioriterat område av folkhälsorådet. Samverkan mot antibiotikaresistens (Strama) har som mål att få ner receptförskrivningen av antibiotika till 250 per 1 000 invånare och år. Antibiotikaförskrivningen på recept fortsätter att minska i Sverige. För Tanums del minskar det långsamt (287 recept/1 000 invånare) i jämförelse med Västra Götalandsregionen (266 recept/1 000 invånare) för året 2019.

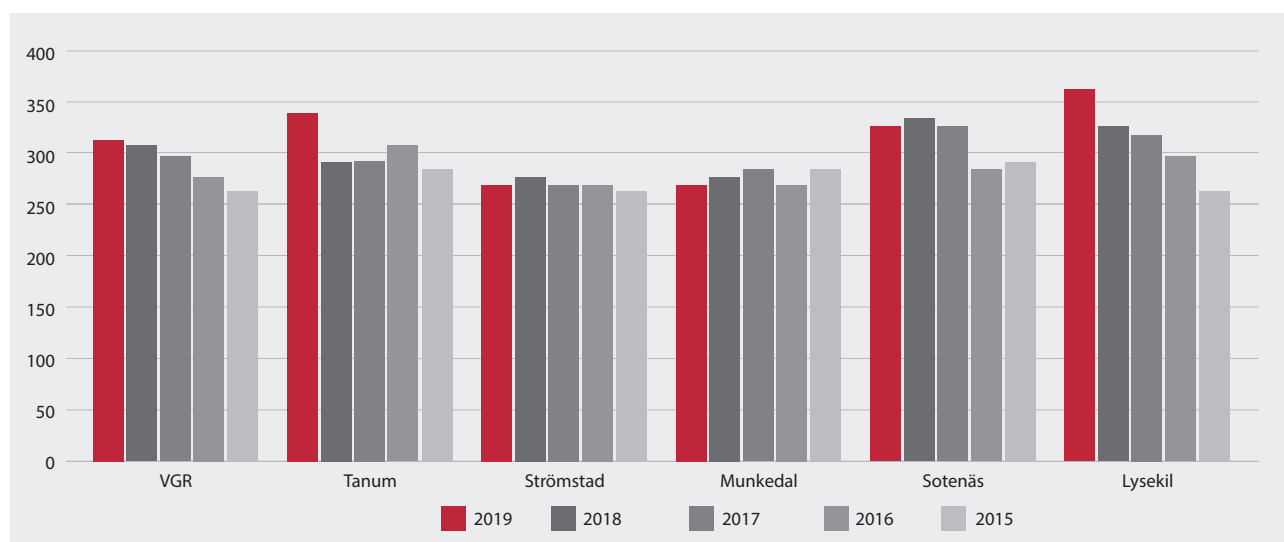
TILLGÄNGLIGHET

Tanums kommuns tillgänglighetspolicy anger att Tanums kommun ska vara tillgänglig och jämlik. Oavsett funktionsförmåga ska varje människa kunna vara delaktig i samhället. Delaktighet uppnås genom att ge var och en förutsättningar för att delta och påverka. Därför ska Tanums kommun arbeta för att alla får tillgång till och får vara en tillgång i samhället. Utifrån tillgänglighetspolicyen har en tillgänglighetsplan med tillhörande åtgärdsplan tagits fram för perioden 2019-2022.

Under de kommande åren läggs stor vikt vid områdena information och lokaler. Under 2019 har en informationsfilm tagits fram som visar på tillgänglighetsarbetet i Tanums kommun och det har tagits fram en utbildningsinsats för medarbetare. De flesta verksamhetslokaler har inventerats och ett flertal åtgärder är gjorda för tillgänglighetsanpassning. Bland annat har man gjort planering för synbarhet, satt upp stolpar och tillgänglighetsanpassat vägar. Plattläggning vid kommunhusets entré är utfört. Frångänglighet, det vill säga utrymningsmöjligheter, är anpassade både i Bullarsalen och för kommunhusets café. Planering pågår för att tillgänglighetsanpassa A-hallen. Målet att två tredjedelar av åtgärderna ska vara genomförda eller påbörjade har klarats med bred marginal. Kvarvarande åtgärder flyttas med till 2020.

Utöver de gemensamma åtgärderna ska respektive nämnd och bolag se över vilket tillgänglighetsarbete som kan bedrivas inom den egna verksamheten och planera för det inom ramen för sin ordinarie verksamhet. Samtliga nämnder och bolag har arbetat med tillgängligheten och gjort ett stort antal förbättringar under 2019.

ANTAL ANTIBIOTIKARECEPT PER 1000 INVÅNARE, STRAMA:S MÅL 250

SAMMANSTÄLLNINGAR VERKSAMHETSOMRÅDEN

KOMMUNSTYRELSEN

Belopp i tkr	2019	2018	2017
Intäkter	39 721	41 215	35 078
Kostnader	-96 540	-92 820	-83 697
Resultat	-56 819	-51 605	-48 619
Kommunbidrag	58 329	54 271	50 873
Förändring eget kapital	1 510	2 666	2 254
Justering	-	-	248
Balanserat resultat	7 665*	6 155	3 489

Belopp i tkr	2019	2018	2017
KOMMUNLEDNING			
Intäkter	9 191	7 815	6 921
Kostnader	-31 423	-29 138	-27 481
Resultat	-22 232	-21 323	-20 560
Kommunbidrag	22 799	22 216	20 874
Förändring eget kapital	567	893	314

Belopp i tkr	2019	2018	2017
SERVICE			
Intäkter	13 084	12 120	12 128
Kostnader	-25 381	-23 060	-20 171
Resultat	-12 297	-10 940	-8 043
Kommunbidrag	12 824	11 325	9 354
Förändring eget kapital	527	385	1 311

Belopp i tkr	2019	2018	2017
KOLLEKTIVTRAFIK			
Intäkter	-	4	8
Kostnader	-135	-130	-125
Resultat	-135	-126	-117
Kommunbidrag	150	100	100
Förändring eget kapital	15	-26	-17

Belopp i tkr	2019	2018	2017
NÄRINGSLIV			
Intäkter	-	-	-
Kostnader	-1 751	-1 636	-1 498
Resultat	-1 751	-1 636	-1 498
Kommunbidrag	1 750	1 700	1 510
Förändring eget kapital	-1	64	12

Belopp i tkr	2019	2018	2017
CIVILA FÖRSVARET			
Intäkter	745	659	477
Kostnader	-627	-428	-393
Resultat	118	231	84
Kommunbidrag	57	-	-
Förändring eget kapital	175	231	84

Belopp i tkr	2019	2018	2017
KOMMUNGEMENSAM VERKSAMHET			
Intäkter	11 102	15 572	9 919
Kostnader	-17 000	-19 299	-15 028
Resultat	-5 898	-3 727	-5 109
Kommunbidrag	7 496	4 591	5 906
Förändring eget kapital	1 598	864	797

Belopp i tkr	2019	2018	2017
RÄDDNINGSTJÄNST			
Intäkter	2 289	1 883	2 608
Kostnader	-16 018	-15 498	-15 399
Resultat	-13 729	-13 615	-12 791
Kommunbidrag	14 000	13 840	12 600
Förändring eget kapital	271	225	-191

Belopp i tkr	2019	2018	2017
TURISM			
Intäkter	833	817	635
Kostnader	-1 421	-1 264	-1 189
Resultat	-588	-447	-554
Kommunbidrag	376	355	529
Förändring eget kapital	-212	-92	-25

Belopp i tkr	2019	2018	2017
HAMN			
Intäkter	2 477	2 345	2 382
Kostnader	-2 773	-2 367	-2 413
Resultat	-296	-22	-30
Kommunbidrag	346	144	-
Förändring eget kapital	50	122	-30

MILJÖ- OCH BYGGNADSNÄMNDEN

Belopp i tkr	2019	2018	2017
Intäkter	22 972	20 932	20 966
Kostnader	-30 829	-31 240	-30 977
Resultat	-7 857	-10 308	-10 011
Kommunbidrag	9 205	8 584	8 021
Förändring eget kapital	1 348	-1 724	-1 990
Justering	-	-	-
Balanserat resultat	-3 709*	-5 057	-3 333

Belopp i tkr	2019	2018	2016
ADMINISTRATION			
Intäkter	1 877	1 761	1 644
Kostnader	-3 687	-4 371	-4 618
Resultat	-1 810	-2 610	-2 974
Kommunbidrag	2 418	2 264	2 827
Förändring eget kapital	608	-346	-147

Belopp i tkr	2019	2018	2016
FYSISK PLANERING			
Intäkter	6 160	4 818	4 071
Kostnader	-6 617	-6 089	-5 925
Resultat	-457	-1 271	-1 854
Kommunbidrag	813	1 013	973
Förändring eget kapital	356	-258	-881

Belopp i tkr	2019	2018	2017
BYGGLOV			
Intäkter	7 308	7 295	6 717
Kostnader	-8 651	-9 443	-8 925
Resultat	-1 343	-2 148	-2 208
Kommunbidrag	2 042	1 407	876
Förändring eget kapital	699	-741	-1 332

Belopp i tkr	2019	2018	2017
MILJÖVERKSAMHET			
Intäkter	7 627	7 059	7 779
Kostnader	-11 874	-11 338	-10 670
Resultat	-4 247	-4 279	-2 891
Kommunbidrag	3 932	3 900	3 264
Förändring eget kapital	-315	-379	373

Belopp i tkr	2019	2018	2017
KUNDCENTER TEDACT			
Intäkter	-	-	756
Kostnader	-	-	-837
Resultat	-	-	-81
Kommunbidrag	-	-	81
Förändring eget kapital	-	-	0

* Beslut om eventuella justeringar och fastställande av balanserat resultat tas av kommunfullmäktige den 20 april 2020.

TEKNISKA NÄMNDEN

Belopp i tkr	2019	2018	2017
Intäkter	170 114	162 234	162 353
Kostnader	-132 774	-122 584	-119 413
Kapitalkostnader	-66 055	-65 909	-69 951
Resultat	-28 715	-26 259	-27 011
Avsatt/upplöst VA-fond	-1 032	94	-3 731
Kommunbidrag	30 805	29 007	29 115
Förändring eget kapital	1 058	2 842	-1 627
Justering	-2 000	-1 395	-1 670
Balanserat resultat	3 489*	4 431	2 984
-varav Vindkraft	-1 218	-1 289	-2 199
-varav skattefinansierat	4 707	5 720	5 183
VA resultatfond	12 624	13 656	13 750
Totalt balanserat resultat inkl VA resultatfond	16 113	18 087	16 734

Belopp i tkr	2019	2018	2017
ADMINISTRATION			
Intäkter	5 008	4 776	5 397
Kostnader	-6 601	-5 948	-6 606
Kapitalkostnader	-	-	-137
Resultat	-1 593	-1 172	-1 346
Kommunbidrag	1 212	1 174	1 124
Förändring eget kapital	-381	2	-222

STÄD			
Intäkter	12 273	8 756	7 813
Kostnader	-12 273	-8 756	-7 813
Kapitalkostnader	-	-	-
Resultat	0	0	0
Kommunbidrag	-	-	-
Förändring eget kapital	0	0	0

MARKFÖRVALTNING			
Intäkter	-	-	2 218
Kostnader	-	-	-1 972
Kapitalkostnader	-	-	-1 319
Resultat	-	-	-1 073
Kommunbidrag	-	-	1 073
Förändring eget kapital	-	-	0

GATOR OCH TRAFIK			
Intäkter	1 506	1 446	1 351
Kostnader	-7 191	-7 039	-7 638
Kapitalkostnader	-6 865	-6 576	-6 169
Resultat	-12 550	-12 169	-12 456
Kommunbidrag	13 724	12 664	11 825
Förändring eget kapital	1 174	495	-631

Belopp i tkr	2019	2018	2017
FASTIGHETSFÖRVALTNING			
Intäkter	80 787	77 682	76 895
Kostnader	-66 411	-64 789	-60 911
Kapitalkostnader	-29 624	-27 415	-28 846
Resultat	-15 248	-14 522	-12 862
Kommunbidrag	14 740	14 075	13 450
Förändring eget kapital	-508	-447	588

VATTEN OCH AVLOPP			
Intäkter	66 114	63 646	66 257
Kostnader	-36 818	-33 113	-30 697
Kapitalkostnader	-28 264	-30 627	-31 829
Resultat	1 032	-94	3 731
Avsatt/upplöst VA-fond	-1 032	94	-3 731
Förändring eget kapital	0	0	0

KART OCH MÅT			
Intäkter	2 040	1 573	1 182
Kostnader	-2 373	-2 108	-1 620
Kapitalkostnader	-94	-72	-49
Resultat	-427	-607	-487
Kommunbidrag	1 129	1 094	545
Förändring eget kapital	702	487	59

VINDKRAFT			
Intäkter	2 386	4 643	1 051
Kostnader	-1 107	-1 119	-1 133
Kapitalkostnader	-1 208	-1 219	-1 338
Resultat	71	2 305	-1 421
Kommunbidrag	-	-	-
Förändring eget kapital	71	2 305	-1 421

KUNDCENTER TEDACT			
Intäkter	-	-	67
Kostnader	-	-	-901
Kapitalkostnader	-	-	-264
Resultat	-	-	-1 098
Kommunbidrag	-	-	1 098
Förändring eget kapital	-	-	0

* Beslut om eventuella justeringar och fastställande av balanserat resultat tas av kommunfullmäktige den 20 april 2020.

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN

Belopp i tkr	2019	2018	2017
Intäkter	69 702	65 118	59 647
Kostnader	-423 608	-397 372	-372 111
Resultat	-353 906	-332 254	-312 464
Kommunbidrag	349 022	326 490	309 353
Förändring eget kapital	-4 884	-5 764	-3 111
Justering	-	300	-
Balanserat resultat	-1 459*	3 425	8 888*

Belopp i tkr	2019	2018	2017
ADMINISTRATION			
Intäkter	-64	-	61
Kostnader	-7 457	-7 303	-6 443
Resultat	-7 521	-7 303	-6 381
Kommunbidrag	6 932	7 225	7 173
Förändring eget kapital	-589	-78	792
BARNOMSORG			
Intäkter	20 063	17 249	16 706
Kostnader	-119 766	-108 045	-98 973
Resultat	-99 703	-90 796	-82 267
Kommunbidrag	100 436	90 121	81 846
Förändring eget kapital	733	-675	-421
GRUNDSKOLA			
Intäkter	25 218	20 931	15 366
Kostnader	-167 862	-155 578	-144 793
Resultat	-142 644	-134 647	-129 427
Kommunbidrag	136 788	128 638	125 244
Förändring eget kapital	-5 856	-6 009	-4 183
SÄRSKOLA			
Intäkter	83	472	465
Kostnader	-14 301	-13 843	-14 025
Resultat	-14 218	-13 371	-13 561
Kommunbidrag	15 072	14 028	13 611
Förändring eget kapital	854	657	50
ARBETSMARKNADSENHET			
Intäkter	14 917	12 614	11 941
Kostnader	-19 815	-18 057	-16 820
Resultat	-4 898	-5 443	-4 879
Kommunbidrag	5 790	5 675	5 062
Förändring eget kapital	892	232	183

Belopp i tkr	2019	2018	2017
GYMNASIESKOLA			
Intäkter	2 860	4 026	7 422
Kostnader	-56 775	-54 743	-55 923
Resultat	-53 915	-50 717	-48 501
Kommunbidrag	53 161	49 771	49 779
Förändring eget kapital	-754	-946	1 278
VUXENUTBILDNING			
Intäkter	3 636	5 630	3 857
Kostnader	-15 539	-17 336	-12 636
Resultat	-11 903	-11 706	-8 779
Kommunbidrag	11 642	11 773	7 719
Förändring eget kapital	-261	67	-1 060
MUSIKSKOLA			
Intäkter	654	1 255	1 537
Kostnader	-3 383	-3 489	-3 600
Resultat	-2 729	-2 234	-2 063
Kommunbidrag	2 738	2 674	2 581
Förändring eget kapital	9	440	518
BIBLIOTEK			
Intäkter	1 263	954	1 170
Kostnader	-7 052	-7 165	-6 945
Resultat	-5 789	-6 211	-5 774
Kommunbidrag	5 720	6 413	5 955
Förändring eget kapital	-69	202	180
KULTUR			
Intäkter	496	941	352
Kostnader	-3 868	-4 156	-4 051
Resultat	-3 372	-3 215	-3 699
Kommunbidrag	3 608	3 724	4 035
Förändring eget kapital	236	509	335*
FRITIDSVERKSAMHETEN			
Intäkter	577	1 046	769
Kostnader	-7 791	-7 657	-7 903
Resultat	-7 214	-6 611	-7 134
Kommunbidrag	7 135	6 448	6 349
Förändring eget kapital	-79	-163	-785

* Beslut om eventuella justeringar och fastställande av balanserat resultat tas av kommunfullmäktige den 20 april 2020.

OMSORGSNÄMNDEN

Belopp i tkr	2019	2018	2017
Intäkter	138 790	148 801	159 695
Kostnader	-457 684	-448 646	-461 318
Resultat	-318 894	-299 845	-301 623
Kommunbidrag	317 091	305 145	290 732
Förändring eget kapital	-1 803	5 298	-10 891
Justering	2 000	2 709	160
Balanserat resultat	3 741*	3 544	-4 463

Belopp i tkr	2019	2018	2017
ADMINISTRATION, NÄMND OCH MAS			
Intäkter	753	1 660	1 303
Kostnader	-12 373	-11 912	-11 154
Resultat	-11 620	-10 252	-9 851
Kommunbidrag	16 915	13 826	11 805
Förändring eget kapital	5 295	3 574	1 954

INDIVID- OCH FAMILJEOMSORG			
Intäkter	2 706	2 886	2 975
Kostnader	-38 826	-37 548	-40 892
Resultat	-36 120	-34 662	-37 917
Kommunbidrag	35 197	34 505	31 586
Förändring eget kapital	-923	-157	-6 331

FUNKTIONSHINDER			
Intäkter	17 303	18 454	20 289
Kostnader	-94 856	-90 036	-89 104
Resultat	-77 553	-71 582	-68 815
Kommunbidrag	73 310	71 406	67 098
Förändring eget kapital	-4 243	-176	-1 717

REVISION

Belopp i tkr	2019	2018	2017
Intäkter	-	-	50
Kostnader	-1 009	-869	-1 255
Resultat	-1 009	-869	-1 205
Kommunbidrag	895	877	857
Förändring eget kapital	-114	8	-348
Justering	-	-	-
Balanserat resultat	867*	981	973

Belopp i tkr	2019	2018	2017
ÄLDREOMSORG			
Intäkter	70 040	68 142	65 292
Kostnader	-263 338	-252 331	-241 946
Resultat	-193 298	-184 189	-176 654
Kommunbidrag	191 669	184 540	179 265
Förändring eget kapital	-1 629	351	2 611

KOSTENHETEN			
Intäkter	29 452	28 359	26 625
Kostnader	-29 089	-28 034	-25 678
Resultat	363	325	947
Kommunbidrag	-	-	-
Förändring eget kapital	363	325	947

FLYKTINGVERKSAMHET			
Intäkter	18 536	29 299	43 215
Kostnader	-19 202	-28 785	-52 550
Resultat	-666	514	-9 335
Kommunbidrag	-	868	981
Förändring eget kapital	-666	1 382	-8 354

* Beslut om eventuella justeringar och fastställande av balanserat resultat tas av kommunfullmäktige den 20 april 2020.

TIOÅRSÖVERSIKT

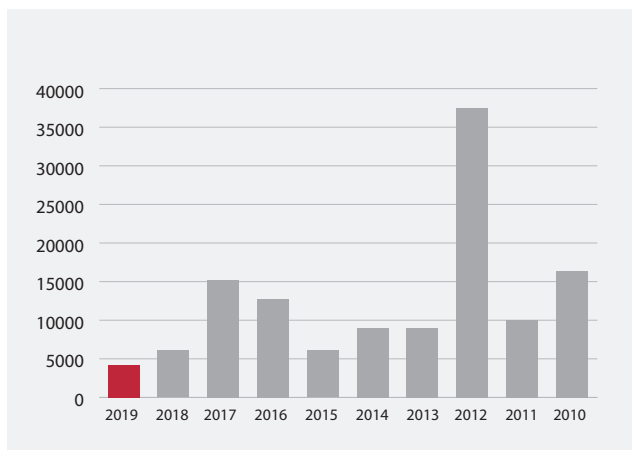
I tioårsöversikten redovisas kommunens ekonomiska ställning och utveckling över en tioårsperiod. Siffermaterialet är justerat utifrån förändringar i organisation och redovisningsprinciper för att underlätta jämförelser. Materialet presenteras dels i form av resultat- och balansräkningar och dels i form av några viktiga nyckeltal.

Kommunen har redovisat positiva resultat och klarat balanskravet varje år den senaste tioårsperioden. Kommunens finansiella mål innebär att det genomsnittliga resultatet, exklusive reavinster, för de senaste tio åren som andel av skatteintäkter och statsbidrag ska vara minst två procent. Årets resultat på 4,1 mkr ger ett genomsnittligt resultat för de senaste tio åren på 1,8 procent av skatteintäkter och statsbidrag. Därmed lever kommunen inte upp till kommunfullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning. Årets resultat är 5,6 mkr sämre än fullmäktiges kompletteringsbudget på 9,7 mkr för 2019. Några förklaringar till det svaga resultatet är volymökningar inom barn- och utbildningsnämnden under året, underskott för nämndernas verksamhet på -2,9 mkr samt lägre intäkter för tomtförsäljning än budgeterat, -3,0 mkr. Om kommunen ska leva upp till god ekonomisk hushållning måste resultatnivån förbättras med 30 mkr jämfört med 2019. Verksamhetens nettokostnader som andel av skatteintäkter är 98,6 procent, en försämring med 0,3 procentenheter jämfört med 2018. Detta är den högsta nettokostnadsandelen under hela 2010-talet. I balansräkningen framgår det att anläggningstillgångarna ökat med cirka 539,7 mkr

under perioden 2010–2019 medan det egna kapitalet ökat med 104,7 mkr under samma period. Detta innebär att kommunen har fått öka sin lånefinansiering de senaste åren. Investeringsvolymen uppgår under perioden till 1 020,6 mkr. Stora investeringar de senaste åren försämrar soliditeten med 10,8 procentenheter sedan 2010. Soliditeten inklusive samtliga pensionsåtaganden har dock ökat från 9,8 procent till 13,6 procent under samma period till följd av att ansvarsförbindelsen för pensionsåtagande minskat de senaste åren. Den ökade investeringsvolymen sedan 2010 innebär att låneskulden för hela perioden har ökat med 463,7 mkr till totalt 704,8 mkr. Investeringar i VA-anläggningar är den främsta förklaringen till den ökade lånevolymen. I nyckeltalssammanställningen framgår det att utdebiteringen sänkts med 43 öre, från 21,99 till 21,56 kronor och invånarantalet ökat med 471 personer till 12 841 jämfört med för tio år sedan. Tanums kommun har den lägsta utdebiteringen bland de nordbohuslänska kommunerna men ligger över genomsnittet i Västra Götaland.

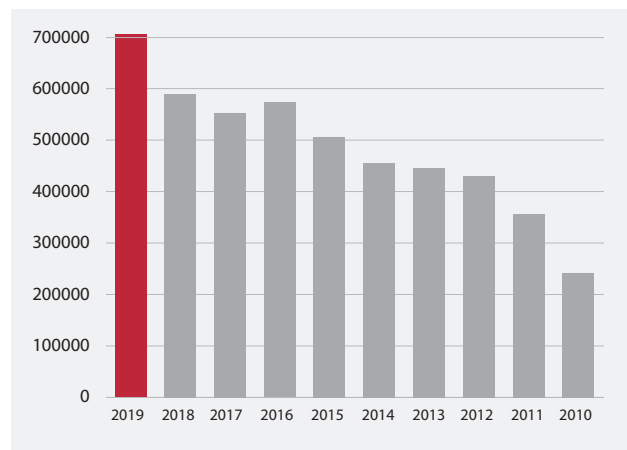
RESULTAT

2019-2010, tkr

LÅNGFRISTIGA SKULDER

2019-2010, tkr

	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
RESULTATRÄKNING										
Verksamhetens intäkter	253 670	262 259	284 149	289 051	239 711	218 939	192 794	207 746	164 983	176 868
Verksamhetens kostnader	-950 704	-927 291	-905 238	-879 329	-798 059	-760 971	-708 461	-678 686	-676 135	-668 415
Avskrivningar	-54 305	-52 092	-50 831	-49 893	-47 309	-45 580	-43 152	-40 620	-34 065	-32 493
Jämförelsestörande poster	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Verksamhetsresultat	-751 339	-717 124	-671 920	-640 171	-605 657	-587 612	-558 819	-511 560	-545 217	-524 041
Skatteintäkter och generella statsbidrag	762 264	729 167	698 584	663 460	622 743	607 145	578 918	558 066	559 294	543 859
Finansnetto	-6 832	-5 102	-11 512	-10 551	-11 079	-10 402	-11 057	-8 997	-4 076	-3 400
Resultat efter skatteintäkter och finansnetto	4 093	6 941	15 153	12 738	6 007	9 131	9 041	37 510	10 001	16 418
Årets Resultat	4 093	6 941	15 153	12 738	6 007	9 131	9 041	37 510	10 001	16 418
BALANSRÄKNING										
TILLGÅNGAR										
Anläggningstillgångar	1 167 399	1 023 318	961 667	943 518	911 142	856 637	821 504	808 276	760 251	627 732
Fordringar	105 526	107 573	97 814	129 487	87 215	91 163	93 746	79 443	65 853	72 728
Förråd	1 031	4 967	5 265	5 482	5 898	6 774	231	745	282	628
Likviditet	14 795	40 801	48 400	32 328	28 908	22 948	39 159	35 885	26	11 478
Summa omsättningstillgångar	121 352	153 342	151 478	167 297	122 021	120 885	133 136	116 073	66 161	84 834
Summa tillgångar	1 288 751	1 176 659	1 113 145	1 110 815	1 033 163	977 522	954 640	924 350	826 412	712 566
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER										
Eget kapital	402 533	395 592	380 439	367 702	360 389	360 662	350 030	311 958	301 950	296 043
varav resultatutjämningsreserv (RUR)	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	-	-	-
Justering	-	-	-	-	1 306	-9 403	1 590	562	7	-10 511
Årets resultat	4 093	6 941	15 153	12 737	6 007	9 131	9 041	37 510	10 001	16 418
Summa eget kapital	406 626	402 533	395 592	380 439	367 702	360 389	360 662	350 030	311 958	301 950
Avsättningar	11 979	13 345	13 627	14 670	14 844	33 309	32 193	36 106	38 588	38 805
SKULDER										
Långfristiga skulder	704 776	590 216	552 589	573 144	506 686	455 679	445 783	430 955	356 007	241 118
Kortfristiga skulder	165 370	170 565	151 336	142 562	143 931	128 144	116 002	107 259	119 859	130 692
Summa skulder	870 146	760 781	703 926	715 706	650 617	583 823	561 785	538 213	475 866	371 810
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	1 288 751	1 176 659	1 113 145	1 110 815	1 033 163	977 522	954 640	924 350	826 412	712 566
NYCKELTAL:										
Verksamhetsresultat/skatteintäkter	98,6%	98,3%	96,2%	96,5%	97,3%	96,8%	96,5%	91,7%	97,5%	96,4%
Soliditet	31,6%	34,2%	35,5%	34,2%	35,6%	37,8%	38,7%	37,9%	37,7%	42,4%
Soliditet inkl pensionsförpliktelser	13,6%	14,1%	13,7%	11,9%	10,8%	11,5%	11,2%	10,5%	6,9%	9,8%
Bruttoinvesteringar, tkr	199 543	115 659	71 843	82 646	90 604	97 941	55 454	94 407	170 216	61 978
Antal invånare	12 841	12 873	12 763	12 606	12 455	12 346	12 303	12 270	12 320	12 370
Utdebitering, kr	21,56	21,56	21,56	21,56	21,56	21,56	21,56	21,56	21,99	21,99

**KOMMUN-
STYRELSEN**

**Mandatperioden
1 januari 2019 –
31 december 2022**

Liselotte Fröjd (M)

Säljare, född 1966, Grebbestad, ledamot i kommunstyrelsen sedan 2011, ordförande i kommunstyrelsen från och med 2015.

Roger Wallentin (C)

Jordbrukare, född 1960, Bullaren, ledamot i kommunstyrelsen sedan 2011. Även ordförande i omsorgsnämnden sedan 2007.

Louise Thunström (S)

Arbetsmarknadssamordnare, född 1973, Havstensund, ledamot i kommunstyrelsen sedan 2014. Förste vice ordförande i barn- och utbildningsnämnden.

Hans Schub (M)

IKT-pedagog, född 1960, Fjällbacka, ledamot i kommunstyrelsen sedan 2019. Även ordförande i miljö- och byggnadsnämnden sedan 2015.

Lennart Larson (M)

Byggkonsult, född 1954, Bullaren, ledamot i kommunstyrelsen sedan 1999. Tidigare ledamot i kommunstyrelsen 1992–1994.

Karolina Aronsson Tisell (C)

Miljövetare, 1979, Fjällbacka, ledamot i kommunstyrelsen sedan 2019. Även ledamot i barn- och utbildningsnämnden.

Karl-Erik Hansson (C)

Lantbrukare, född 1952, Lur, ledamot i kommunstyrelsen sedan 1999. Även ledamot i miljö- och byggnadsnämnden.

Benny Svensson (L)

Kyrkvaktmästare, född 1957, Grebbestad, ledamot i kommunstyrelsen sedan 2015. Även ledamot i tekniska nämnden.

Oskar Josefsson (S)

Snickare, född 1990, Rabbalshede, ledamot i kommunstyrelsen sedan 2019. Förste vice ordförande i tekniska nämnden.

Jan Andersson (S)

Teletekniker, född 1948, Rabbalshede, ledamot i kommunstyrelsen sedan 2018. Även ledamot i tekniska nämnden.

Roar Olsen (SD)

Ambulanssjukvårdare, född 1969, Tanumshede, ledamot i kommunstyrelsen sedan 2019. Även ledamot i omsorgsnämnden.

BESLUT

Kommunstyrelsen överlämnar genom bokslut och sammanställd årsredovisning sin redovisning för 2019 till kommunfullmäktige.

- att nämndernas balanserade överskott överförs i ny räkning år 2020,
- att fastställa resultaträkning, balansräkning och förvaltningsberättelse för år 2019.

Med anledning av årsredovisningen föreslås kommunfullmäktige besluta:

Liselotte Fröjd
Kommunstyrelsens ordförande

Louise Thunström
Ledamot i kommunstyrelsen

Hans Schub
Ledamot i kommunstyrelsen

Karolina Aronsson Tisell
Ledamot i kommunstyrelsen

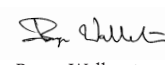
Karl-Erik Hansson
Ledamot i kommunstyrelsen

Benny Svensson
Ledamot i kommunstyrelsen

Lennart Larson
Ledamot i kommunstyrelsen

Roger Wallentin
Ledamot i kommunstyrelsen

Oskar Josefsson
Ledamot i kommunstyrelsen

Roar Olsen
Ledamot i kommunstyrelsen

Jan Andersson
Ledamot i kommunstyrelsen

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2019

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar och genom utsedda lekmanrevisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag.

Styrelse, nämnder och beredningar ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamheten samt för återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivs enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsd i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi bedömer sammantaget att styrelse, nämnder och beredningar i Tanums kommun i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens, övriga nämnder och beredningarnas interna kontroll har varit tillräcklig.

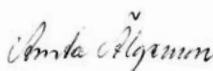
Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse, nämnder och beredningar samt enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2019.

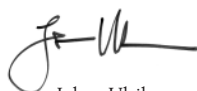
Vi återoppar bifogade redogörelser och rapporter.

Bilaga: Redogörelse för revisionen år 2019

Tanums kommun 2020-04-02

Anita Älgemön
Ordförande

Johan Ulriksson
Vice ordförande

Berit Karlsson

Sonja Lantz

Mainy Andersson

KOMMUNENS ORGANISATION

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Kommunfullmäktige är den högsta beslutande instansen i Tanums kommun. I fullmäktige finns 41 ledamöter och 25 ersättare som väljs direkt av väljarna i allmänna val vart fjärde år. Fullmäktige leds av ett presidium som består av ordförande Ann-Marie Olofsson (C), 1:e vice ordförande Claes G Hansson (M) och 2:e vice ordförande Ronny Larsson (S).

Mandat i kommunfullmäktige

(1 november 2018 – 31 oktober 2022)

Moderaterna	12
Centerpartiet	8
Liberalerna	3
Kristdemokraterna	1
Socialdemokraterna	9
Miljöpartiet de gröna	1
Vänsterpartiet	2
Sverigedemokraterna	5

POLITISK MAJORITET

Centerpartiet, folkpartiet, moderaterna och kristdemokraterna samarbetar och utgör den styrande majoriteten. Dessa partier har tillsammans 24 av kommunfullmäktiges 41 mandat.

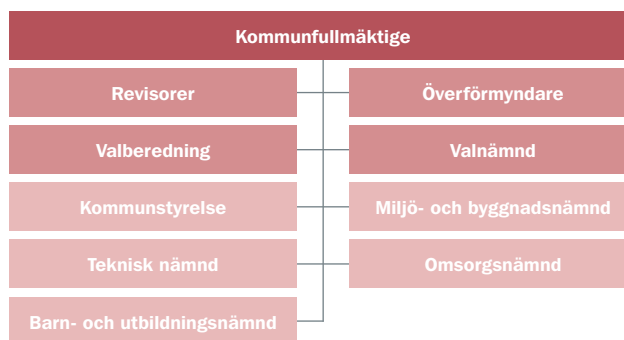
Majoriteten innehar samtliga ordförandeposter i fullmäktige, nämnder och styrelser. Moderaterna innehar posten som kommunstyrelsens ordförande/kommunalråd.

KOMMUNSTYRELSEN

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har till uppgift att leda och samordna planeringen av kommunens ekonomi och verksamhet.

KOMMUNALA NÄMNDER

Kommunens nämndsorganisation är fastställd av kommunfullmäktige. För alla nämnder finns ett reglemente som anger vilket ansvarsområde varje nämnd har. Nämnderna ska följa de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt och det ska ske inom de ekonomiska ramar som kommunfullmäktige angivit. Nämnderna är ansvariga gentemot fullmäktige och ska regelbundet rapportera om sin verksamhet till fullmäktige.

KONCERNEN TANUMS KOMMUN

Förutom kommunen omfattar ”koncernen” följande bolag:

TANUMS BOSTÄDER AB

Tanums Bostäder AB bildades 1995 då merparten av de fastigheter som ägdes av Stiftelsen Tanums Bostäder överfördes till Tanums Bostäder AB. Bolaget som är helägt av Tanums kommun ska äga, förvalta och hyra ut bostäder och fastigheter i Tanums kommun. Tanums Bostäder har totalt 701 lägenheter i Tanumshede, Fjällbacka, Grebbestad och Östad.

TANUMS HAMNAR AB

Bolaget, som är helägt av Tanums kommun, bildades 2006 för att från och med 2007 sköta kommunens hamn- och turismfrågor. Bolaget har tecknat ett förvaltningsavtal med Tanums kommun i vilket verksamhetsuppdraget preciseras.

Från och med 2011 är Tanums Hamnar AB ett renodlat hamnbolag då turismfrågorna överförts till Tanum Turist ekonomiska förening.

RAMBO AB

Regional avfallsanläggning i Mellersta Bohuslän AB (RAMBO) är ett kommunalt avfallsbolag som ägs gemensamt av Lysekils, Sotenäs, Tanums och Munkedals kommuner. Bolaget bildades 1981. Tanums kommun gick in som ägare 2002. Tanums ägarandel uppgår till 25 procent.

Rambo AB har i uppdrag att med iakttagande av kommunal likställighets- och självkostnadsprincip ombesörja miljöriktig avfallshantering och att tillhandahålla återvinnings- och miljöjänster enligt miljöbalken och annan lagstiftning.

TANUMS BOSTÄDER AB

Tanums Bostäder AB är ett av Tanums kommun helägt bostadsbolag. Bolagets uppdrag är att tillhandahålla bra bostäder för helårsboende i attraktiva lägen och till rimliga priser för alla grupper av invånare i Tanum.

Bolaget har 701 lägenheter. Tanums Bostäder har de senaste åren byggt 130 nya lägenheter varav 50 i Grebbestad, 16 i Östad, 14 i Fjällbacka och 74 i Tanumshede. Planering pågår som ger möjlighet att bygga ytterligare cirka 500 lägenheter i främst Tanumshede och Grebbestad.

Efterfrågan på bostäder är fortsatt stark. I princip samtliga lägenheter har varit uthyrda under hela året.

ÖVERSKOTT VARJE ÅR SEDAN 2002

Årets resultat uppgår till 853 tkr före skatt och bokslutsdispositioner. Resultatet förklaras främst av fortsatt god uthyrning och låga räntekostnader. Kostnaderna har ökat med cirka 2 000 tkr. Kostnadsökningen beror på ökade underhålls- och administrationskostnader medan driftkostnaderna minskat. Kostnaden för avskrivningar har ökat med 1 300 tkr till följd av att investeringar färdigställts under året. Sänkta marknadsräntor har inneburit att bolagets räntekostnader kunnat minskas med 3 400 tkr trots att upplåning ökat.

Tanums Bostäder äger tillsammans med Tanums kommun och Rambo AB vindkraftverket Tyft. Tanums Bostäders andel är 32 procent, Tanums kommuns 63 procent och Rambos fem procent. Resultatet för vindkraftverket Tyft uppgår år 2019 till 38 tkr.

Det är artonde året i följd som Tanums Bostäder AB redovisar vinst. Under perioden 2002-2019 uppgår den samlade vinsten till cirka 31 300 tkr.

STORA INVESTERINGAR I NYBYGGNATION AV FASTIGHETER

Investeringar har under året uppgått till 39 725 tkr. Av investeringarna avser bland annat 28 000 tkr nybyggnation av lägenheter i centrala Tanumshede. Bolagets soliditet har minskat från 7,5 till 7,2 procent på grund av den höga investeringsvolymen. Låneskulden uppgår i bokslutet till 451 880 tkr, en ökning med 38 000 tkr under året. Nyupplåningen har skett för att finansiera byggnation av nya lägenheter. Det egna kapitalet har genom årets resultat ökat med 1 002 tkr och uppgår i bokslut 2019 till 36 213 tkr.

VERKSAMHET

Tanums Bostäder har idag 701 lägenheter fördelade på fyra orter i kommunen: Östad, Tanumshede, Fjällbacka och Grebbestad. Bolaget jobbar aktivt för att utöka fastighetsbeståndet genom nybyggnationer. Under 2019 har byggnation av 24 lägenheter och en större verksamhetslokal färdigställts i Tanumshede. Tanums Bostäder har även påbörjat en nybyggnation av 24 lägenheter i Grebbestad.

Efterfrågan på bostäder är fortsatt stor. Uthyrningsgraden uppgick 2019 till 99,6 procent.

Bostadshyrorna höjdes från och med den 1 januari 2019 med 1,4 procent, vilket på årsbasis gav ökade intäkter med drygt 700 tkr. Hyreshöjningen är inte tillräcklig för att täcka bolagets kostnadsökningar. Efter höjningen uppgår den genomsnittliga hyresnivån till drygt 1 065 kronor per kvadratmeter och år. Hyresnivån för Tanums Bostäder är över genomsnittet i länet och i riket.

Belopp i tkr

RESULTATRÄKNING	2019	2018	2017
Intäkter	52 938	52 651	49 640
Kostnader	-33 031	-31 041	-30 105
Av- och nedskrivningar	-11 839	-10 543	-9 182
Rörelseresultat	8 068	11 067	10 353
Finansiella poster	-7 216	-10 600	-9 670
Resultat före skatt och dispositioner	853	467	683
Bokslutsdispositioner	149	100	-
Skatt	-599	-129	-207
Resultat	403	438	476
Låneskuld	451 880	413 880	375 000
Investeringar	39 725	41 427	61 993
Soliditet, procent	7,2	7,5	8,1

Bolaget har under året fortsatt arbetet med att öka tryggheten och trivseln för hyresgästerna. Bolaget har även arbetat en hel del med integrations- samt miljöfrågor.

FRAMTID

Tanums Bostäder har i samverkan med Tanums kommun tagit fram ett förslag till affärsplan. Beslut tas på bolagsstämman under våren 2020.

Tanums Bostäder har påbörjat en nybyggnation av 24 lägenheter i Grebbestad. Bolaget har även påbörjat arbetet med att ta fram cirka 25 villatomter i Grebbestad.

Efterfrågan på lägenheter är fortfarande stor i Tanums kommun. Tanums Bostäder hade vid årets slut knappt 1 000 personer i bolagets bostadskö. Bolaget har under flera år byggt nya hyresrätter, trots att de ekonomiska förutsättningarna för nyproduktion av hyresrätter varit svåra. Den nya regeln om ränteavdragsbegränsning samt osäkerheten kring investeringsstödet, innebär utmaningar för bostadsbolaget när det gäller nyproduktion av hyresrätter. Under den kommande mandatperioden har Tanums kommun fastställt ett antal verksamhetsmål. Ett av målen innefattar att bygga 300 nya bostäder i kommunen. Tanums Bostäders andel av dessa beräknas uppgå till cirka 100.

Tanums Bostäder och Tanums kommun har under 2018 undertecknat ett nytt bostadssocialt avtal, av vilket framgår att bolaget tar ett ökat ansvar genom att upplåta lägenheter efter överenskommelse med kommunens omsorgsförvaltning. Avtalet innebär i korthet att cirka 10 procent av bostadsbolagets lägenheter kan upplåtas till Tanums kommun med särskilda kontrakt.

TANUMS HAMNAR AB

Tanums Hamnar AB är ett helägt kommunalt bolag som genom avtal med Tanums kommun förvaltar kommunens småbåtshamnar, gästhamnar och handelshamnar. Utöver detta hyr Tanums Hamnar ut lokaler och arrenderar ut mark och vatten i nära anknypning till hamnarna.

ÖVERSKOTT VARJE ÅR SEDAN 2011

Årets resultat uppgår till 430 tkr före skatt och bokslutsdispositioner, vilket är cirka 300 tkr bättre än 2018 års resultat. Det förbättrade resultatet förklaras främst av ett bättre resultat för gästhamns- och småbåtshamnsverksamheten. Omslutningen har minskat med cirka 4 000 tkr beroende på att bolaget under 2018 utfört åtgärder på kommunens mark som senare vidarefakturerats Tanums kommun.

SOLIDITET OCH INVESTERINGAR

Bolagets soliditet uppgår till 70 procent. Årets investeringsverksamhet uppgår till 79 tkr. Bolaget har inte några långfristiga lån. Det egna kapitalet har genom årets resultat ökat med 601 tkr. Det egna kapitalet uppgår i bokslut 2019 till 7 522 tkr.

VERKSAMHET

Bolaget har gästhamnar på sju platser i Tanums kommun: Hamburgsund, Fjällbacka, Grebbestad, Havstensund, Kalvö, Sannäs och Resö. Anläggningarna är av varierande standard och storlek alltifrån den naturhamnslika hamnen på Kalvö med tio platser och cirka 200 gästhamnsnätter per år, till Fjällbackas och Grebbestads anläggningar med cirka 180 platser per anläggning med 4 500 gästhamnsnätter vardera. Antalet gästhamnsnätter har totalt uppgått till 13 500 under 2019, vilket är cirka 600 färre än under 2018.

Gästhamnarna i Grebbestad, Fjällbacka, Hamburgsund och Resö drivs av lokala entreprenörer medan övriga hamnar drivs av egen personal. I Grebbestad har lekbåten som funnit på bryggan tagits ner och ersatts med en nybyggd båt.

Bolaget har småbåtshamnar på nio platser: Spånslätt, Hamburgsund, Sälvik, Fjällbacka, Kämpersvik, Grebbestad, Edsvik, Havstensund och Resö.

Antalet fasta småbåtshamnar uppgår till cirka 1 800. Under 2019 har det skapats 21 nya båtplatser i Hamburgsund och sex nya båtplatser i Fjällbacka. Efterfrågan på fasta småbåtshamnar är fortsatt stor. Under de senaste fem åren har bolaget utökat antalet båtplatser med cirka 130 stycken. Bolaget arbetar ständigt med att försöka hitta nya lösningar i de befintliga hamnarna samt även att försöka utveckla helt nya hamnlägen i Tanums kommun.

En ny sugtömningsstation har installerats i Hamburgsund. Det innebär att det finns moderna sugtömningsstationer i fyra av hamnarna. Renovering av bryggor har gjorts i Hamburgsund, Fjällbacka och Kalvö. En större ombyggnad av T-piren i Grebbestad pågår, arbetet beräknas vara färdigställt under första halvåret 2020.

Bolaget har fiskehamnar i Hamburgsund, Fjällbacka, Grebbestad, Havstensund och Resö.

Tanums kommun är en av landets största kommuner när det gäller fiske, nummer ett räknat efter antalet registrerade fiskebåtar och nummer tre räknat efter antalet licensierade yrkesfiskare.

Belopp i tkr

RESULTATRÄKNING	2019	2018	2017
Intäkter	15 639	19 518	15 156
Kostnader	-13 890	-19 391	-14 063
Avskrivningar	-1 318	-867	-830
Rörelseresultat	431	127	263
Finansiella poster	-1	0	-1
Resultat före skatt och dispositioner	430	127	262
Bokslutsdispositioner	170	100	183
Skatt	-133	-50	-98
Årets resultat	468	177	348
Investeringar	79	495	85
Soliditet, procent	70	62	69

Utöver fiskeriverksamheten finns även annan havsanknuten yrkesverksamhet i de större hamnarna i Hamburgsund, Edsvik, Fjällbacka, Grebbestad och Resö, till exempel dykföretag, kajacenter och charterföretag.

Bolaget förvaltar genom förvaltningsavtal med kommunen mark, vatten och byggnadslokaler i anknypning till hamnverksamhet. Lokalerna hyrs där ut till övriga näringsidkare för butiks- och restaurangverksamhet. Bolaget arrenderar även ut mark- och vattenområden för sjöbodar och bryggor.

Utöver ovan nämnda projekt har bolaget fortsatt förbättra standard, service och säkerhet i hamnarna.

FRAMTID

Hamnverksamheten i Tanums kommun utgör en viktig del i kommunens målsättning när det gäller att öka antalet besökare och invånare. För att bidra till detta har Tanums Hamnar AB ambitionen att ständigt leverera en bra produkt till besökare samt att fortsätta arbetet med att utveckla hamnverksamheten till det bättre.

Tanums Hamnar har för kommunstyrelsen projekterat en ny anläggning i Fjällbacka under 2019. Projektet går ut på att stabilisera marken och sedan bygga ett nytt torg vid Fjällbacka kaj. Området beräknas vara klart till midsommar 2022.

Under våren 2020 kommer den nya bryggan vid Brandparken i Fjällbacka att monteras. Bryggan får samma sträckning som tidigare och kommer att vara en flytbrygga i trä. Längs med bryggan kommer det att bli bommar för båtarna att ligga vid.

Arbetet med att renovera hamnen i Sannäs kommer att påbörjas under vår/vintern 2020. Projektet kommer att pågå under våren.

RAMBO AB

Rambo AB bildades 1981 och ägs gemensamt av de fyra kommunerna Lysekil, Munkedal, Sotenäs och Tanum. Tanums ägarandel uppgår till 25 procent.

MÅLSÄTTNING

Bolagets syfte är att med iakttagande av kommunal likställighets- och självkostnadsprincip ombesörja miljöriktig avfallshantering och att tillhandahålla återvinnings- och miljötjänster i första hand för att ombesörja angelägenheter som i dess avseenden kan åligga Lysekils, Sotenäs, Tanums och Munkedals kommuner enligt miljöbalken och annan lagstiftning.

EKONOMI

Resultatet före skatt och bokslutsdispositioner uppgår till 2 808 tkr, vilket är cirka 860 tkr sämre än föregående års resultat. Affärsområdet Hushåll (ägarkommunernas renhållningskollektiv), som inte är en vinstdrivande verksamhet utan regleras av den kommunala självkostnadsprincipen, redovisar ett underskott på 5 743 tkr. Justerat för affärsområdet Hushålls underskott uppgår resultatet i Rambos affärsverksamhet till 8 551 tkr. Efter bokslutsdispositioner och skatt uppgår årets resultat till 68 tkr.

Årets vinst har ökat det egna kapitalet som tillsammans med obeskattade reserver uppgår till 92 044 tkr. Bolagets långfristiga lån uppgår till 29 858 tkr. Bolagets ekonomiska ställning är fortsatt stark, soliditeten uppgår till 38 procent. Årets investeringsverksamhet uppgår till 37 109 tkr. Av investeringsbeloppet avser cirka 27 000 tkr investeringar kopplade till införandet av nytt insamlingsystem medan 10 000 mkr avser investeringar i byggnader med mera.

Ägarkommunernas renhållningskollektiv redovisar ett negativt resultat på -5 743 tkr, varav Tanums renhållningskollektivs underskott uppgår till -2 432 tkr. Renhållningskollektivens ackumulerade resultat uppgår till -2 814 tkr. Tanums renhållningskollektiv har ett ackumulerat resultat på 2 206 tkr.

VERKSAMHET

Rambo erbjuder sina ägarkommuner och dess invånare miljöriktig avfallshantering genom en nära och effektiv infrastruktur. På avfallsanläggningarna tillhandahålls enklare sortering och behandlingsanordningar. Den så kallade avfallstrappan utgör utgångspunkten i miljöarbetet.

Rambo AB driver idag fyra avfallsanläggningar, sju återvinningscentraler, tretton miljöstationer och ett 60-tal återvinningsstationer. Under 2019 hanterade Rambo 66 000 ton avfall vilket är en minskning med 20 procent jämfört med 2018. Minskningen förklaras främst av att bolaget inte har tagit emot massor för sluttäckning av deponier under 2019. Avfall som samlades in från hushåll samt företag och verksamheter transporterades till Rambos återvinningsanläggningar för sortering och/eller mellanlagring. Därifrån gick det vidare till återanvändning, materialåtervinning eller energiutvinning. Över 99 procent av allt avfall som bolaget omhändertog kunde nyttiggöras.

Under 2019 infördes det nya insamlingsystemet i Munkedals kommun. Detta innebär att Munkedals kommun nu är den andra av bolagets fyra ägarkommuner att erbjudas ett modernt och effektivt insamlingsystem med möjlighet till hemsortering.

Som ett steg i införandet av det nya insamlingsystemet beslutade

Belopp i tkr

RESULTATRÄKNING	2019	2017	2016
Intäkter	168 361	166 291	162 118
Kostnader	-154 769	-151 571	-149 949
Avskrivningar	-10 648	-11 022	-10 801
Rörelseresultat	2 943	3 697	1 368
Finansiella poster	-135	-31	63
Resultat efter finansiella poster	2 808	3 666	1 431
Bokslutsdispositioner	-2 650	-2 664	980
Resultat före skatt	158	1 002	2 411
Skatt på årets resultat	-90	-334	-624
Årets resultat	68	667	1 788
Investeringar	-37 109	13 630	15 942
Soliditet, procent	38,0	55,0	58,0

bolagsstämman under 2018 att nuvarande entreprenad i Sotenäs och Tanums kommun, genom en verksamhetsövergång, ska övertas i egen regi. Övergången är planerad till 1 februari 2020 och förberedelser har pågått under året.

En ny återvinningscentral på Tyft avfallsanläggning i Tanums kommun har uppförts. Återvinningscentralen innebär bättre möjligheter till sortering av avfall och en större säkerhet för besökare och medarbetare vid återvinningscentralen.

FRAMTID

Miljötillståndet för avfallsanläggningarna är inte tidsbegränsade men är från 80- och 90-talen och behöver omprövas. Beslut om ett nytt tillstånd för Siviks avfallsanläggning i Lysekil erhöles under våren 2018, vilket innebar en rad förändrade och nya villkor och därmed även förändring av verksamheten. Rambo arbetar för att ta tillståndet i anspråk och med att anpassa verksamheten efter de nya kraven. Detta arbete kommer fortsätta under 2020.

Även för avfallsanläggningarna i Sotenäs, Munkedal och Tanum finns behov av nya tillstånd. Avfallsanläggningarna har kontrollprogram som reglerar hur Rambo ska arbeta för att uppfylla villkor i miljötillstånd och miljölagstiftning.

Efter införandet i Lysekil och Munkedal stod Sotenäs kommun på tur att införa det nya insamlingsystemet, men på grund av förändringar i förordning om producentansvar för förpackningar, där producenter får utökat ansvar för att samla in och ta om hand uttjänta förpackningar, beslutades det att det planerade införandet av nytt insamlingsystem i Sotenäs skjuts fram.

BEGREPPSFÖRKLARING

- **Anläggningskapital**
Skillnaden mellan anläggningstillgångar och långfristiga skulder plus avsättningar. Utgör en del av det egna kapitalet.
- **Anläggningstillgångar**
Tillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk eller innehav.
- **Ansvarsförbindelser**
Förpliktelser i form av borgensåtaganden, ställda panter och dylikt. Om förpliktelsen måste infrias så belastar den resultatet.
- **Avskrivningar**
Planmässig nedsättning av anläggningstillgångarnas värde som ska spegla värdeminskningen.
- **Avsättningar**
Förpliktelser som är säkra eller högst sannolika till sin förekomst men ovissa till belopp och infriandetidpunkt. När förpliktelsen uppstår belastas resultatet. I kommunen gäller detta bland annat pensionsåtagande.
- **Balanserat resultat (i nämndernas resultattabläer)**
Visar nämndernas egna kapital.
- **Balanskrav**
Lagstadgat krav om att kommunens intäkter ska överstiga kostnaderna.
- **Balansräkning**
Visar den ekonomiska ställningen vid bokslutstillfället. Här framgår hur kommunen använt respektive anskaffat sitt kapital.
- **Derivat**
Ett värdepapper vars värde beror på värdet av den underliggande tillgången. Olika former av derivat är optioner, terminer och swappar. De vanligaste formerna av underliggande tillgångar är valutor, aktier, obligationer, räntor, råvaror och index.
- **Driftredovisning**
Redovisar kostnader och intäkter för den löpande verksamheten under året ställt mot budget.
- **Eget kapital**
Kommunens förmögenhet, det vill säga alla tidigare års ackumulerade överskott. Består dels av rörelsekapital, dels av anläggningskapital.
- **Exploateringsverksamhet**
Åtgärder för att anskaffa, bearbeta och iordningställa råmark för att kunna bygga bostäder, affärer, kontor eller industrier.
- **Kapitalkostnader**
Periodiserad investeringsutgift. Består dels av avskrivning, dels av ränta. Är en intern post.
- **Kassaflödesrapport**
Visar hur medel har tillförts och använts för löpande verksamhet, investeringar samt finansiering och därmed likviditetsförändringen.
- **Kommunbidrag**
Tilldelade budgetanslag i form av skatteintäkter och statsbidrag.
- **Komponentavskrivning**
Avskrivningsmetod som används när skillnaden i förbrukningen av en materiell anläggningstillgångs betydande komponenter är väsentlig. Respektive komponent skrivs av separat.
- **Likviditet**
Kassa- och bankmedel som utgör kommunens betalningsberedskap på kort sikt.
- **Långfristiga fordringar och skulder**
Skulder och fordringar som har förfallodag senare än ett år efter balansdagen.
- **Omsättningstillgångar**
Tillgångar som på kort tid kan omsättas till likvida medel och som inte är avsedda för stadigvarande bruk.
- **Pension**
Från och med 1998 redovisas pensionsskulden enligt blandmodellen som innebär att skuld upparbetad till och med 1997 redovisas som ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Pensionsskuld upparbetad från och med 1998 redovisas som en avsättning. Beviljade garantipensioner redovisas som avsättning från och med 1998 även om beslut tagits tidigare.
- **Periodisering**
Fördelning av kostnader och intäkter till den redovisningsperiod där de uppstått.
- **Resultatfond**
Taxeuttag för vatten och avlopp får inte överstiga kommunens självkostnad för verksamheten. Om ett överuttag sker ett år så avsätts detta i en resultatfond och ska återföras till taxekollektivet.
- **Resultatutjämningsreserv**
Kommunerna kan bygga upp en reserv för att kompensera perioder med sämre skatteintäktsutveckling. Tanums kommun kan bara reservera den del av resultatet som överstiger en procent av skatteintäkter och statsbidrag. Reserven får bara användas när skatteunderlaget växer mindre än genomsnittet den senaste 10-årsperioden.
- **Ränteswap**
Avtal mellan två parter om en utväxling eller ett byte av räntebetalingar under en given löptid, till exempel byte av fast ränta mot rörlig ränta.
- **Rörelsekapital**
Skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Visar kommunens finansiella styrka.
- **Soliditet**
Eget kapitals andel av det totala kapitalet uttryckt i procent. Visar långsiktig betalningsförmåga.
- **Säkringsredovisning**
En beskrivning av de finansiella instrument som identifierats som säkringsinstrument och instrumentens värden.
- **Utdebitering**
Anger hur stor del per intjänad hundralapp som betalas i kommunalskatt.

**TANUMS
KOMMUN**

457 81 Tanumshede | Tel 0525-180 00 | Fax 0525-183 00
kommun@tanum.se | www.tanum.se